ผลงานปิดตำนาน “ไตรภาคอวกาศ” ของผู้เขียน “นาร์เนีย”

THAT HIDEOUS STRENGTH

ปราการนรก

C. S. Lewis

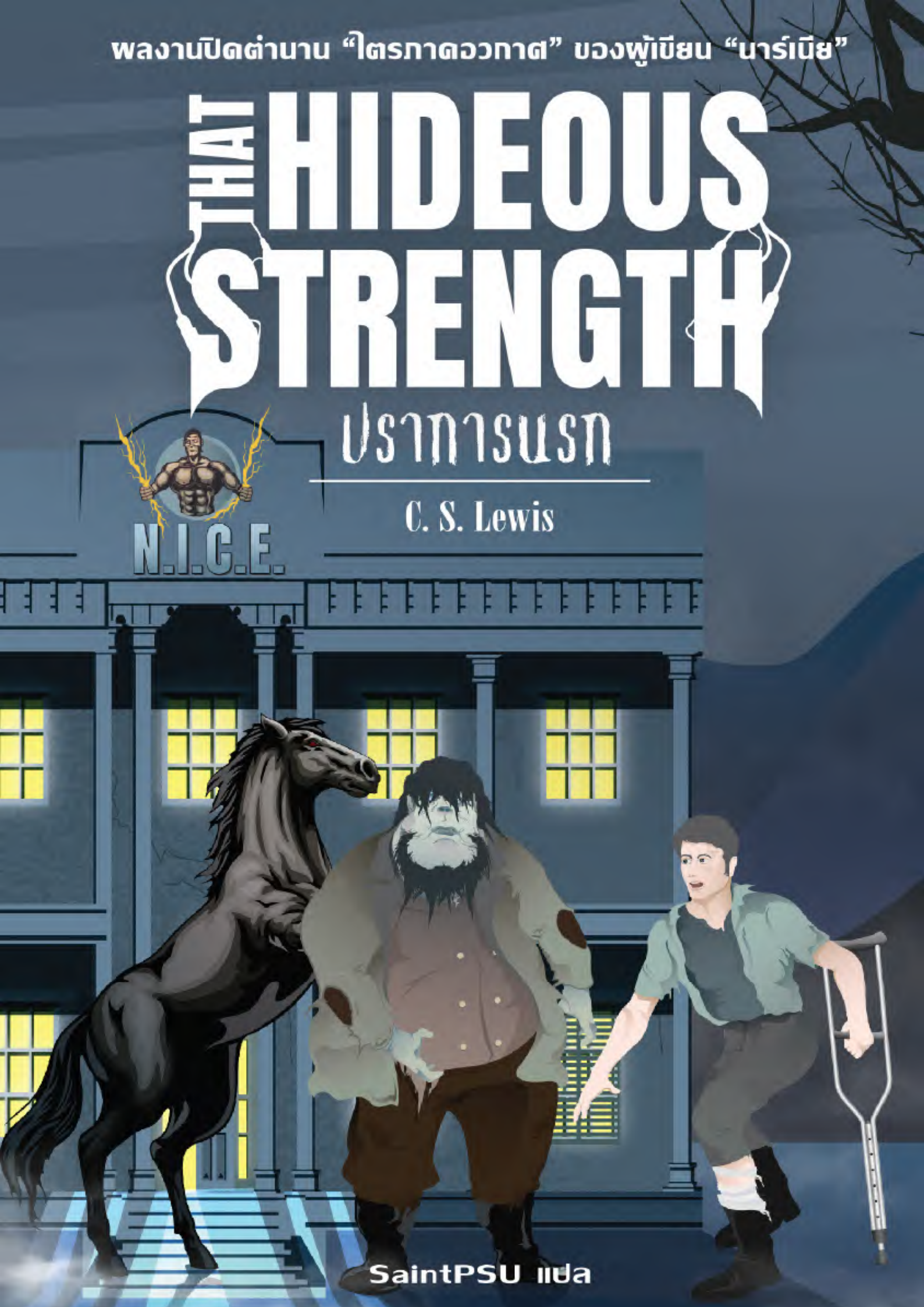

SaintPSU แปล

ปราการนรก

ซี. เอส. ลูอิส
เขียน

SaintPSU
แปล

ปราการนรก

SaintPSU แปล

จากเรื่อง **That Hideous Strength (1945) โดย C. S. Lewis**

เทพนิยายสมัยใหม่สำหรับผู้ใหญ่

Thai Language Copyright@2024 by Veritas Publishing All Rights Reserved

พิมพ์ครั้งที่ 1 : สิงหาคม 2567

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ลิวอิส, ซี.เอส.
ปราการนรก.-- กรุงเทพฯ : เวริทัส, 2567.
936 หน้า.

1.นวนิยายอังกฤษ. I. เซนต์พีเอสยู, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.

823
ISBN 978-616-93650-8-2

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์เวริทัส Published by Veritas Publishing

บรรณาธิการ เกรียงไกร ทวีโชติกิจเจริญ
ออกแบบปก Supchanon Tongin

สงวนสิทธิตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

พิมพ์ที่ : บริษัท กู๊ดเฮด พริ้นท์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง กรุ๊ป จำกัด
6/1 นิคมอุตสาหกรรมบางชัน ซอยเสรีไทย58 แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510
Tel. 02-136-7042 Fax. 02-136-7043 Email : info@good-head.com

คำนำสำนักพิมพ์

ในที่สุดก็มาถึง **“ปราการนรก That Hideous Strength”** เล่มจบของไตรภาคอวกาศ ผลงานของซี. เอส. ลูอิส ที่ทุกคนรอคอย โดยหลังจากแรนซัมต้องต่อสู้กับความชั่วร้ายบนดาวอังคารใน *ดาวดับเสียง* และบนดาวศุกร์ใน *เพเรลานดร้า* เล่มนี้สมรภูมิการต่อสู้กับความชั่วร้ายเกิดขึ้นที่ทุลคานดร้าหรือโลกของเรานี่เอง โดยเป็นภัยแฝงเร้นที่มีเอลดิลชั่วร้ายเป็นผู้บงการอยู่เบื้องหลัง ซึ่งหากไม่สามารถหยุดยั้งได้จะสร้างความหายนะให้กับโลกและมนุษยชาติจนไม่อาจเยียวยาได้

ในเล่มนี้ ซี. เอส. ลูอิส ยังคงผสมผสานแนวคิดทางคริสต์ศาสนา ตำนาน รวมทั้งเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และบุคคลที่มีอยู่จริงเข้ากับจินตนาการในการสร้างสรรค์เรื่องราวได้อย่างน่าสนใจ และแม้ผลงานจะผ่านมาเกือบ 80 ปีแล้ว แต่ประเด็นหลาย ๆ อย่างก็ยังสะท้อนถึงสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี และถือเป็นการปิดตำนานผลงานไตรภาคอวกาศได้อย่างลงตัวและสมบูรณ์

ท้ายนี้สำนักพิมพ์ขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่สนับสนุนผลงานชุดนี้ และหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนกับผลงานเล่มต่อ ๆ ไป

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์
คำนำผู้เขียน

บทที่ 1 การขายทรัพย์สินของวิทยาลัย 10
บทที่ 2 มื้อค่ำกับรองผู้อำนวยการ 60
บทที่ 3 หมู่บ้านเบลเบอรีและหมู่บ้านเซนต์แอนส์บนเขาฮิลล์ 101
บทที่ 4 การกวาดล้างสิ่งตกค้างจากยุคสมัย 148
บทที่ 5 ความยืดหยุ่น 193
บทที่ 6 หมอก 246
บทที่ 7 เพนดรากอน 291
บทที่ 8 แสงจันทร์ที่เบลเบอรี 335
บทที่ 9 หัวซาราเซ็น 380
บทที่ 10 เมืองที่ถูกพิชิต 433
บทที่ 11 เริ่มต้นการต่อสู้ 489
บทที่ 12 ค่ำคืนอันเปียกชื้นและลมแรง 528
บทที่ 13 เพราะจาบจ้วงฟ้าสูง 575
สรวงสวรรค์ห้วงลึกจึงถล่มใส่กบาลพวกมัน
บทที่ 14 ชีวิตจริงคือการประชุม 629
บทที่ 15 การโจมตีของทวยเทพ 685
บทที่ 16 งานเลี้ยงที่เบลเบอรี 736
บทที่ 17 พระศุกร์ที่เซนต์แอนส์ 771

“The shadow of that hyddeous strength,

sax myle and more it is of length”

(เงามืดของป้อมปราการอันชั่วร้ายทอดยาวออกไปกว่าหกไมล์)

- เซอร์เดวิด ลินด์เซย์[1] คำอธิบายลักษณะของหอคอยแห่งบาเบล

จากบทกวีคำสอนเรื่อง ‘Ane Dialog’[2]

แด่ เจ. แมคนีล[3]

---

[1] Sir David Lyndsay (1486-1555) กวีชาวสกอต ผู้อ่านอย่าสับสนกับเดวิด ลินด์เซย์ (David Lindsay, 1876-1945) นักเขียนนิยายวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เจ้าของผลงาน Voyage to Arcturus (1920) ซึ่งเป็นหนึ่งในแรงบันดาลใจสำคัญให้ศาสตราจารย์ลูอิสหันมาเขียนนิยายวิทยาศาสตร์

[2] Ane Dialog บทกวีคำสอนอย่างยาวที่บรรยายประวัติศาสตร์ของโลก เขียนขึ้นด้วยภาษาสกอตยุคกลาง (Middle Scots) ชื่อเต็มคือ “Ane Dialog betuix Experience and ane Courteour”

[3] เจน แอ็กเนส แมคนีล (Jane Agnes McNeill, 1889–1959) เพื่อนชาวเบลฟาสต์ของทั้งศาสตราจารย์ลูอิส ผู้ประพันธ์และดับเบิลยู. เอช. ลูอิส (วอร์เร็น “วอร์นี” ฮามิลตัน ลูอิส ผู้เป็นพี่ชายของศาสตราจารย์ลูอิส) เจน แมคนีลมีความสนใจในงานวรรณกรรมหลายสาขาและชื่นชอบบทกวีโบราณของสกอตแลนด์เป็นพิเศษ เธอไม่ได้เรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยเนื่องจากต้องคอยดูแลแม่ผู้ชรา เจน แมคนีลไม่ค่อยชอบนิยายเรื่องนี้เท่าไหร่นักและจึงไม่พอใจสักเท่าไหร่ที่ศาสตราจารย์ลูอิสอุทิศหนังสือเล่มนี้ให้เธอ

คำนำผู้เขียน

ข้าพเจ้าเรียกหนังสือเล่มนี้ว่าเทพนิยายด้วยหวังว่าจะไม่มีนักอ่านผู้ชื่นชอบนิยายแนวจินตนิมิตท่านไหนถูกเนื้อหาของสองบทแรกทำให้เข้าใจผิดจนเลิกอ่านและลุกขึ้นมาระบายความผิดหวัง

หากท่านจะถามว่าทำไม—ในเมื่อตั้งใจที่จะเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับผู้วิเศษ ปีศาจ หุ่นสัตว์เล่นละคร[4] และทูตสวรรค์ระหว่างดวงดาว—ข้าพเจ้าถึงได้เปิดเรื่องด้วยฉากเหตุการณ์และตัวละครที่น่าเบื่อเช่นนี้ ข้าพเจ้าก็ขอตอบว่าข้าพเจ้ากำลังปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินเรื่องของเทพนิยายแบบดั้งเดิม เราไม่ได้สังเกตเห็นวิธีการตามแนวทางที่ว่านี้เสมอไป เพราะว่าบรรดากระท่อม ปราสาท คนตัดฟืนและราชาสันดานใจแคบที่มักจะเป็นองค์ประกอบเปิดเรื่องหลักของเทพนิยายทั้งหลายได้กลายเป็นสิ่งไกลตัวอย่างยิ่งสำหรับคนรุ่นเรา เช่นเดียวกับบรรดาแม่มดและออร์คที่เล่าขานกันในเทพนิยายเหล่านั้น แต่สำหรับผู้ที่สร้างเทพนิยายขึ้นมาและคนกลุ่มแรก ๆ ที่ได้เพลิดเพลินกับเทพนิยายเหล่านี้ สิ่งเหล่านั้นหาได้เป็นของไกลตัวพวกเขาแต่อย่างใด สำหรับผู้แต่งและผู้อ่านผู้ฟังเทพนิยายยุคแรก ๆ สิ่งเหล่านั้นเป็นของที่พบเจอได้ทั่วไปและเป็นของจริงยิ่งกว่าที่วิทยาลัยแบร็คตันเป็นของจริงสำหรับข้าพเจ้าเสียอีก ด้วยว่าชาวไร่ชาวนาชาว

---

[4] Pantomime Animal ตามธรรมเนียมการเล่นละครใบ้ของอังกฤษจะมีตัวละครสัตว์ซึ่งเล่นโดยนักแสดงสวมชุดสัตว์ เช่น ตัวละครม้าที่ใช้ผู้แสดงสองคน

เยอรมันจำนวนมากได้เคยพบเจอกับแม่เลี้ยงใจร้ายตัวเป็น ๆ มาแล้ว ในขณะที่ข้าพเจ้ายังไม่เคยเจอที่ไหนที่เหมือนกับวิทยาลัยแบร็คตันเลยไม่ว่าจะในมหาวิทยาลัยไหน

นิยายเรื่องนี้เป็น *'เรื่องแต่ง'* เกี่ยวกับพฤติการณ์อันชั่วร้าย แม้ว่าในท้องเรื่องจะมี 'ประเด็น' ที่ค่อนข้างจริงจังอยู่บ้างอันก่อนหน้านี้ข้าพเจ้าพยายามนำเสนอมาแล้วครั้งหนึ่งผ่านหนังสือของข้าพเจ้าเรื่อง *Abolition of Man* ในนิยายเรื่องนี้จำเป็นที่จะต้องมีการแสดงให้เห็นอิทธิพลส่วนหนึ่ง—ส่วนนอก ๆ ที่ชายขอบ—ของพฤติการณ์อันชั่วร้ายที่ว่าต่อชีวิตของบุคคลธรรมดาสามัญผู้ประกอบอาชีพสุจริตอันน่านับถือ การที่ข้าพเจ้าเลือกอาชีพของตัวเองในการนำเสนอนั้น—แน่นอนว่า—ไม่ใช่เพราะข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ประจำวิทยาลัยนั้นมีแนวโน้มที่จะถูกหันเหเข้าสู่หนทางแห่งความเสื่อมทรามได้ง่ายกว่าบุคคลผู้ประกอบอาชีพอื่น ที่ข้าพเจ้าเลือกอาชีพของตัวเองนั่นก็เพราะว่าอาชีพอาจารย์นั้นเป็นอาชีพเดียวที่ข้าพเจ้ารู้จักมักคุ้นอย่างละเอียดพอจะเอามาเขียนถึงได้ ข้าพเจ้าจินตนาการมหาวิทยาลัยเล็ก ๆ แห่งหนึ่งขึ้นมาเป็นฉากหลังเนื่องจากแนวทางดังกล่าวช่วยให้เกิดความสะดวกในระดับหนึ่งเวลาแต่งนิยาย มหาวิทยาลัยเอดจ์-สโตว์นั้นไม่มีความคล้ายคลึงใด ๆ ทั้งสิ้นกับมหาวิทยาลัยเดอรัมอันเป็น

มหาวิทยาลัยที่ข้าพเจ้ามีความเกี่ยวข้องด้วยเพียงประการเดียวเท่านั้นและเป็นความสัมพันธ์ที่น่ายินดีเป็นที่ยิ่ง[5]

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหนึ่งในบรรดาแนวคิดแก่นเรื่องของนิยายเรื่องนี้ผุดขึ้นมาในหัวของข้าพเจ้าจากการสนทนาระหว่างข้าพเจ้ากับนักวิทยาศาสตร์เพื่อนร่วมงานท่านหนึ่งของข้าพเจ้า และผุดขึ้นมาในหัวของข้าพเจ้านานพอสมควรก่อนที่ข้าพเจ้าจะพบเห็นข้อชวนคิดคล้าย ๆ กันในงานเขียนของคุณโอลาฟ สเตเพิลดัน หากว่าข้าพเจ้าจำรายละเอียดข้อนี้ผิดพลาดไปประการใด คุณสเตเพิลดันก็ได้สร้างสรรค์แนวคิดอันแปลกใหม่เอาไว้มากมายจนคงจะให้ข้าพเจ้าหยิบยืมมาใช้ได้บ้างโดยขนหน้าแข้งไม่ร่วงหรอก และข้าพเจ้าเองก็ชื่นชมความคิดต่าง ๆ ของเขาเป็นอย่างยิ่ง (แม้ว่าจะไม่ค่อยเลื่อมใสในแนวคิดทางปรัชญาของเขาเท่าไหร่นัก)[6] จนข้าพเจ้าคิดว่าตัวเองไม่ควรจะรู้สึกอับอายอะไรหรอกถ้าจะยืมแนวคิดของเขามาใช้บ้าง

---

[5] ศาสตราจารย์ลูอิสอาศัยอยู่ที่เดอรัมช่วงระยะเวลาหนึ่งในช่วงยุคปี 1940 ระหว่างการแวะมาเยี่ยมเยือนมหาวิทยาลัยแห่งเดอรัม ความเห็นหลาย ๆ กระแสเชื่อว่าศาสตราจารย์ลูอิสได้แรงบันดาลใจเกี่ยวกับเสาไฟที่ดูซี่พบในนิยายเรื่องนาร์เนียจากเสาไฟตะเกียงแก๊สที่ท่านเห็นในระหว่างเดินไปตามถนนเลียบแม่น้ำสายหนึ่งในเดอรัม

[6] ศาสตราจารย์ลูอิสชื่นชมแนวคิดอันสดใหม่ที่โอลาฟ สเตเพิลดันนำมาใช้ในการเขียนนิยาย โดยเฉพาะนิยายเรื่อง Last and First Men (1930) ซึ่งถือได้ว่าเป็นหนึ่งในแรงกระตุ้นให้ศาสตราจารย์ลูอิสเขียนนิยายเรื่องดาวดับเสียง (Out of the Silent Planet) คำกล่าวของศาสตราจารย์ลูอิสที่ว่า *ไม่ค่อยเลื่อมใสแนวคิดทางปรัชญาของเขา (คุณโอลาฟ) เท่าไหร่* นั้นหมายถึงแก่นเรื่องของ Last and First Men ที่เล่าถึงการขยายเผ่าพันธุ์ออกสู่ดวงดาวต่าง ๆ ของมนุษย์ อันเป็นจุดที่ศาสตราจารย์ลูอิสไม่เห็นด้วยและโต้แย้งผ่านประเด็นหนึ่งในเรื่องดาวดับเสียง กล่าวคือความพยายามของดอกเตอร์เวสตันที่จะพามนุษยชาติไปสู่ดาวดวงอื่นที่จบลงด้วยหายนะ

ส่วนท่านใดที่อยากจะเรียนรู้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ*นูมินอร์และทิศตะวันตกที่แท้จริง*[7] นั้นจะต้อง (อนิจจา) รออ่านเอาจากหนังสือซึ่งตอนนี้ยังคงเป็นแค่ต้นฉบับอยู่เลยของเพื่อนของข้าพเจ้า ศาสตราจารย์ เจ. อาร์. อาร์. โทลคีน

ช่วงเวลาในท้องเรื่องถูกกำหนดเอาไว้อย่างคลุมเครือให้เกิดขึ้น 'หลังสงคราม'[8] นิยายเรื่องนี้คือบทสรุปนิยายไตรภาคที่เริ่มต้นจาก *'ดาวดับเสียง' (Out of the Silent Planet)* และตามมาด้วย *'เพเรลานดร้า' (Perelandra)* ก็จริงแต่จะอ่านเดี่ยว ๆ โดยไม่ต้องอ่านเรื่องอื่น ๆ มาก่อนก็ได้

ซี. เอส. ลูอิส
วิทยาลัยแมกดาเลน ออกซ์ฟอร์ด คริสต์มาสอีฟ 1943

---

[7] Numinor and the True West ในที่นี้ศาสตราจารย์ลูอิสอ้างอิงถึงคำสำคัญจากวรรณกรรมแฟนตาซีก้องโลกเรื่อง The Lord of the Rings อันเป็นผลงานของเจ. อาร์. อาร์. โทลคีน ศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด เพื่อนสนิทและเพื่อนร่วมชมรมวรรณกรรมส่วนตัวของท่าน (Inklings) เนื่องจาก The Lord of the Rings นั้นได้รับการตีพิมพ์ในช่วงปี 1954-1955 ในขณะที่ That Hideous Strength นั้นได้รับการตีพิมพ์ในปี 1943 คำสำคัญที่ศาสตราจารย์ลูอิสอ้างถึงในที่นี้จึงเป็นการอ้างถึงรายละเอียดจากนิยายที่ยังอยู่ระหว่างการพัฒนา กล่าวคือคำว่า Numinor อันกลายเป็น Númenor (นูเมนอร์) ในภายหลัง

[8] สงครามโลกครั้งที่สอง

บทที่ 1
การขายทรัพย์สินของวิทยาลัย

1

“ประการที่สาม พิธีสมรสนั้นจัดขึ้น” เจน สต๊ัดด็อกกล่าวกับตัวเอง “เพื่อการใช้ชีวิตร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลและดูแลกันและกันอันคู่สมรสฝ่ายหนึ่งพึงปฏิบัติต่อคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง” เจนไม่เคยเข้าโบสถ์เลยตั้งแต่สมัยเธอเป็นเด็กนักเรียน จนกระทั่งเมื่อหกเดือนก่อนที่เธอไปโบสถ์เพื่อเข้าพิธีแต่งงานและคำพูดข้างต้นของบาทหลวงผู้ประกอบพิธีก็ติดอยู่ในหัวเธอ

จากประตูที่เปิดทิ้งไว้ เจนมองเข้าไปเห็นห้องครัวเล็ก ๆ ของแฟลตหลังนั้นและได้ยินเสียงเข็มนาฬิกาย่ำติ๊ก ๆ เสียงดังอย่างไม่รู้จักกาลเทศะลอดออกมา เธอเพิ่งเดินออกมาจากห้องครัวและรู้ดีว่ามันถูกจัดเอาไว้เป็นระเบียบแค่ไหน บรรดาของที่ใช้ทำและเสิร์ฟอาหารเช้าถูกล้างทำความสะอาดจนหมดแล้ว ผ้าเช็ดจานถูกแขวนผึ่งเอาไว้เหนือเตาและพื้นห้องครัวก็ถูแล้ว เตียงนอนก็เก็บแล้วและห้องอื่น ๆ ก็ได้รับการทำความสะอาดเก็บกวาดจน ‘เรี่ยม’ แล้ว เจนเพิ่งกลับมาจากการออกไปซื้อหาของใช้ที่จำเป็นสำหรับวันนั้น แต่นาฬิกากลับบอกว่านี่ยังไม่สิบเอ็ดโมงดีด้วยซ้ำ นอกจากการจัดเตรียมอาหารมื้อเที่ยงและน้ำชาสำหรับตัวเองแล้ว เจนไม่มีอะไรอย่างอื่นให้ทำอีกจนกว่าจะหกโมงเย็นต่อให้วันนี้มาร์คจะกลับมากินข้าวเย็นที่บ้านก็เถอะ แต่วันนี้เป็นวันนัดประชุมของวิทยาลัย และดังนั้นจึงค่อนข้างมั่นใจได้เลยว่ามาร์คจะโทรมาช่วงใกล้ ๆ เวลาน้ำชาเพื่อจะบอกเธอว่าการประชุมใช้เวลานานกว่าที่คิดและเขาคงจะต้องทานมื้อค่ำที่วิทยาลัย

ช่วงระยะเวลาหลายชั่วโมงข้างหน้าสำหรับเจนมันก็ว่างเปล่าพอ ๆ กับแฟลตหลังนี้นั่นแหละ พระอาทิตย์ลอยสูงขึ้นและนาฬิกาเดินต่อไป

“เพื่อการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและดูแลกันและกัน” เจนกล่าวเสียงขื่น ในความเป็นจริงการแต่งงานได้กลายเป็นประตูทางออกจากโลกของการทำงาน ของการได้มีเพื่อน ของการได้หัวเราะ ของการมีสิ่งต่าง ๆ มากมายนับไม่ถ้วนให้ได้ทำ ประตูที่นำมาสู่สถานะอะไรสักอย่างที่คล้าย ๆ การถูกขังเดี่ยว ในช่วงระยะเวลาหลายปีก่อนที่พวกเขาจะแต่งงานกัน เจนมีโอกาสได้เห็นหน้าค่าตามาร์คบ่อยกว่าในช่วงหกเดือนล่าสุดหลังพวกเขาแต่งงานกันแล้วเสียอีก แม้แต่เวลาที่มาร์คอยู่บ้านเขาก็แทบจะไม่คุยอะไรกับเธอเลย วันไหนเขาอยู่บ้าน ถ้ามาร์คไม่นั่งง่วงซึมก็จะวุ่นอยู่กับงานวิชาการตลอด สมัยที่พวกเขายังเป็นแค่เพื่อนกันและช่วงที่พวกเขาเริ่มคบหาดูใจกัน ทั้งคู่มีเรื่องให้คุยกันมากมายไม่รู้จบจนเวลาชีวิตมันดูจะสั้นเกินไปด้วยซ้ำ แต่มาตอนนี้...เขาแต่งงานกับเธอทำไมแล้วนะ เขายังรักเธออยู่หรือเปล่า ถ้าเขายังรักเธออยู่คำว่า “คนรักกัน” มันต้องมีความหมายที่แตกต่างกันแน่ ๆ ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง หรือที่จริงแล้วไอ้การพูดคุยต่อเนื่องไม่สิ้นสุดที่พวกเขาเคยทำสมัยก่อนจะแต่งงานกัน—กิจกรรมซึ่งตามความรู้สึกของเจนเป็นดั่งสื่อกลางที่ใช้ถ่ายทอดความรักระหว่างกัน—นั้นสำหรับมาร์คแล้วไม่ได้เป็นอะไรมากไปกว่าธรรมเนียมปฏิบัติอะไรสักอย่างที่เขาต้องทำในช่วงต้น ๆ เท่านั้น

“เอาอีกแล้วฉัน เริ่มเช้าวันใหม่ด้วยการเสียเวลานั่งซึมรำพึงกับตัวเอง” เจนดุตัวเองเสียงเข้ม “ต้องทำงานบ้างแล้วฉัน” งานที่เจนพูดถึง

คือปริญญานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตของเธอซึ่งศึกษาเกี่ยวกับดอนน์[9] เจนตั้งใจมาตลอดว่าหลังจากแต่งงานแล้วเธอจะประกอบอาชีพนักวิชาการต่อไปและนั่นคือหนึ่งในสาเหตุว่าทำไมพวกเขาถึงไม่มีลูกด้วยกัน อย่างน้อยก็ในช่วงระยะเวลาหลายปีข้างหน้า ในฐานะนักวิชาการ เจนอาจจะไม่ใช่นักคิดผู้มีความคิดแปลกใหม่กว่าใครเท่าไหร่นักและแผนของเธอสำหรับกวีนิพนธ์ชิ้นนี้จึงมุ่งที่จะเน้นแนวคิดเรื่อง *‘การแก้แค้นอย่างมีชัยของร่างกาย’* จากบทกวีของดอนน์ เจนเชื่อว่าถ้าเธอหยิบเอาบรรดาสมุดและหนังสือทั้งหลายที่ต้องใช้ในการทำงานขึ้นมาวางไว้ข้างหน้าและนั่งลงเริ่มต้นลงมือทำงาน เธอก็จะสามารถบังคับให้ตัวเองฝืนใจสู้กับความกระตือรือร้นที่เหือดหายไปของเธอได้ แต่ก่อนที่เธอจะลงมือทำตามที่คิด—บางทีอาจจะเพื่อผัดผ่อนการเริ่มต้นลงมือทำงานออกไปอีกสักหน่อย—เจนหยิบหนังสือพิมพ์ซึ่งวางอยู่บนโต๊ะขึ้นมาพลิก ๆ อ่านก่อนจะตวัดสายตาไปเห็นรูปรูปหนึ่งที่อยู่ด้านใน

ทันทีที่เจนเห็นภาพนั้น เธอก็จำความฝันของตัวเองขึ้นมาได้ สิ่งที่เจนจำได้นั้นไม่ได้มีเพียงแค่ความฝันที่ว่า หากแต่ยังรวมถึงระยะเวลานานเท่าไหร่ก็ไม่รู้หลังจากที่เธอคลานลงจากเตียงมานั่งรอให้รุ่งเช้ามาถึง ไม่กล้าเปิดไฟในห้องด้วยกลัวว่ามาร์คจะตื่นขึ้นมาถามจู้จี้ แต่กระนั้นก็ขุ่นใจไม่วายกับเสียงลมหายใจเป็นจังหวะสม่ำเสมอยามหลับของสามี มาร์คเป็นพวกนอนได้นอนดี มีเพียงเรื่องเดียวเท่านั้นที่ดูเหมือนจะทำให้มาร์คลืมตาตื่นอยู่ได้หลังจากหลังแตะฟูกและแม้แต่เรื่องที่ว่าก็ไม่สามารถฝืนง้างหนังตาเขาเอาไว้ได้นานเท่าไหร่นัก

[9] John Donne (1571 หรือ 1572-1631) กวีชาวอังกฤษ

เช่นเดียวกับความรู้สึกหวาดหวั่นที่คนเรามีต่อฝันไม่ดีทั้งหลาย ความหวาดกลัวที่เจนมีต่อความฝันที่ว่านี้สลายหายไปเมื่อเธอได้เล่ามันออกไป แต่ในที่นี้เราจะต้องบันทึกรายละเอียดของความฝันนี้เอาไว้เพื่อประโยชน์ของสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังจากนั้น

จุดเริ่มต้นของความฝันของเจนคือเธอฝันเห็นใบหน้าของคนคนหนึ่ง ซึ่งดูเหมือนจะเป็นชาวต่างชาติ หนวดเคราดกครึ้มและออกเป็นสีเหลืองหน่อย ๆ กับจมูกงองุ้ม ใบหน้าที่เจนเห็นฉายแววหวาดกลัวเพราะเจ้าของใบหน้ากำลังรู้สึกหวาดกลัว ปากของเขาห้อยย้อยและดวงตาเหลือกถลนแววตาตื่นตระหนกที่ค้างอยู่บนใบหน้าราวหนึ่งถึงสองวินาทีลักษณะเดียวกับที่เจนเคยเห็นจากใครต่อใครเวลาที่พวกเขาเจอเรื่องให้ต้องตกใจอย่างกะทันหัน แต่ใบหน้าที่เจนเห็นในฝันนั้นดูเหมือนจะเจอกับเรื่องที่สร้างความตกใจที่ตกค้างอยู่ในใจเจ้าตัวนานหลายชั่วโมง จากนั้นเจนก็เริ่มตระหนักถึงสภาพรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ชายเจ้าของใบหน้านั่งกอดเข่าอยู่ที่มุมห้องของห้องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ที่มีผนังเป็นสีขาวโพลน ชายคนนั้นกำลังนั่งรอ—เจนคิด—ให้ใครคนอื่นที่มีอำนาจบังคับเหนือเขาเข้ามาในห้องและทำบางสิ่งบางอย่างอันเลวร้ายต่อเขา ในที่สุดประตูห้องก็เปิดออกและชายอีกคนหน้าตาค่อนข้างดีผู้มีหนวดเคราแหลม ๆ สีเทาก็เดินเข้ามาในห้อง ดูเหมือนว่าชายผู้มาใหม่นั้นจะเป็นคนที่นักโทษรู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดีและชายทั้งสองคนก็นั่งลงคุยปรึกษากัน บทสนทนาในความฝันทั้งหลายที่เจนเคยมีมาตลอดชีวิตจะแบ่งออกได้เป็นสองประเภท ระหว่างบทสนทนาที่เธอเข้าใจได้ว่าผู้คนในความฝันกำลังพูดอะไรอยู่หรือไม่ก็ไม่ได้ยินเสียงอะไรเลยสักอย่าง แต่ในความฝันที่ว่านี้ บทสนทนาในฝันดำเนินไป

เป็นภาษาฝรั่งเศส ซึ่งเจนก็เข้าใจได้บางส่วนแต่ไม่ใช่ทั้งหมด อย่างที่เจนย่อมจะเข้าใจคำพูดภาษาฝรั่งเศสได้แค่บางส่วนเท่านั้นในชีวิตจริง ซึ่งข้อนี้ยิ่งทำให้ความฝันที่ว่ารู้สึกเหมือนเป็นเรื่องจริงหนักเข้าไปใหญ่ ชายผู้มาเยี่ยมกำลังเล่าเรื่องอะไรสักอย่างให้ผู้ต้องขังฝัง ซึ่งดูเหมือนว่าชายผู้มาเยี่ยมอยากให้ผู้ต้องขังฟังแล้วคิดว่านั่นคือข่าวดี และตัวผู้ต้องขังเองในตอนแรกก็เงยหน้าขึ้นมาด้วยแววตาที่แฝงประกายแห่งความหวัง กล่าว *“เถียน...อา... ซามาร์ช”*[10] ก่อนที่ท่าทีของเจ้าตัวจะแสดงความหวั่นไหวและเปลี่ยนใจในที่สุด บุรุษผู้มาเยือนเอ่ยต่อไปอย่างคล่องแคล่วด้วยเสียงพูดต่ำเบาเพื่อพยายามชี้ประเด็นของเขา ชายผู้นี้เป็นคนหน้าตาค่อนข้างดีและมีท่าทีติดจะเย็นชา แต่เพราะเขาสวมแว่นตาวงกลมแบบหนีบจมูกเอาไว้และแสงในห้องก็คอยแต่จะสะท้อนกลับจากแว่นคู่นั้น เจนจึงไม่สามารถมองเห็นแววตาของเขาได้ เมื่อผนวกข้อนี้เข้ากับลักษณะของฟันที่สมบูรณ์แบบจนเข้าขั้นผิดธรรมชาติของผู้มาเยือน ทำให้เจนบังเกิดความรู้สึกไม่ชอบใจคนผู้นี้ขึ้นมาอยู่ครามครัน ความรู้สึกไม่พอใจของเจนทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นตามท่าทางกังวลใจที่ยิ่งนานก็ยิ่งรุนแรง—อันเปลี่ยนเป็นความหวาดกลัวลนลานในที่สุด—ของผู้ต้องขัง เจนฟังไม่ออกว่าผู้มาเยือนกำลังเสนออะไรให้กับผู้ต้องขัง แต่เธอพอจะฟังออกว่าผู้ต้องขังเป็นนักโทษรอรับการประหารชีวิต ไม่ว่าผู้มาเยือนจะกำลังเสนออะไรต่อผู้ต้องขัง เจ้าสิ่งนั้นมันน่ากลัวยิ่งกว่าความตายเสียอีก พอดำเนินมาถึงตรงนี้ ความฝันดังกล่าวก็ก้าวข้ามขอบเขตแห่งความสมจริงทั้งปวงและกลายเป็นแค่ห้วงฝันร้ายธรรมดา ผู้มาเยือนยกมือขึ้นขยับแว่นบนดั้งให้เข้าที่ก่อนจะฉกมือคว้าหัวของผู้ต้องขัง

[10] Tiens… ah…ça marche (ฝรั่งเศส) หืม...อา...มันได้ผลสินะ

เอาไว้ด้วยมือทั้งสองข้างโดยที่รอยยิ้มเยียบเย็นไม่เคยเลือนหายไปจากริมฝีปากคู่นั้นเลยแม้แต่นิดเดียว ผู้มาเยือนออกแรงบิดอย่างรุนแรง ลักษณะเดียวกับที่เจนเคยเห็นเมื่อช่วงฤดูร้อนปีก่อนตอนเจ้าหน้าที่บนฝั่งออกแรงบิดถอดหมวกของนักประดาน้ำ ผู้มาเยือนออกแรงบิดรอบแล้วรอบเล่าจนหัวของผู้ต้องขังหลุดออกมาก่อนจะหยิบหัวนั้นเดินออกไปจากห้องขัง จากนั้นภาพฝันกลายเป็นสับสนอลหม่าน หัวหัวหนึ่งยังคงเป็นจุดศูนย์กลางของภาพฝันแต่ตอนนี้กลับเป็นหัวของคนอีกคนหนึ่ง หัวที่มีก้อนดินจับเต็มของบุรุษผู้มีหนวดเครายาวสีขาวโพลน หัวใหม่เป็นของชายชราคนหนึ่งซึ่งผู้คนกลุ่มหนึ่งกำลังขุดขึ้นมาจากที่ไหนสักแห่งที่ดูเหมือนลานสุสานติดโบสถ์ ลักษณะของชายชราดูเหมือนชาวอังกฤษยุคโบราณ คล้าย ๆ พวกดรูอิดในชุดเสื้อคลุมยาว ตอนแรกเจนไม่ได้ใส่ใจอะไรมากกับภาพที่เห็นเพราะเธอคิดว่านั่นเป็นแค่ศพธรรมดาศพหนึ่ง แต่ทันใดนั้นเองเธอก็ตระหนักว่าร่างของบุรุษโบราณผู้นั้นกลับมีชีวิตขึ้นมา “ระวังค่ะ!” เจนตะโกนในฝัน “เขายังมีชีวิตอยู่ หยุดค่ะ! หยุด! คุณจะปลุกให้เขาตื่นขึ้นมา” แต่คนเหล่านั้นไม่ยอมหยุด ชายชราผู้ถูกฝังลุกขึ้นมานั่งและเริ่มพูดด้วยภาษาที่ฟังคล้าย ๆ ภาษาสเปน และด้วยสาเหตุอะไรสักอย่างคำพูดของชายชราคนนั้นทำให้เจนหวาดกลัวอย่างรุนแรงจนเธอสะดุ้งตื่น

และนั่นคือความฝันที่ว่า อาจจะไม่ได้เลวร้ายเท่ากับฝันร้ายส่วนใหญ่ แต่ก็ไม่ได้นับว่าดีกว่า แต่ไม่ใช่เพราะความทรงจำของภาพฝันดังกล่าวหรอกที่ทำให้ห้องนั่งเล่นในแฟลตหลังนี้กลายเป็นภาพพร่าเลือนในคลองสายตาเจนและทำให้เธอเข่าอ่อนจนต้องทรุดตัวลงนั่งอย่างรวดเร็วด้วยกลัวว่าจะล้มตึงลงไปเสียก่อน ปัญหาไม่ได้เกิดจากเจนจำความฝันของเธอ

ได้ ปัญหาปรากฏอยู่บนหน้าหนังสือพิมพ์ตรงหน้าเธอ ภาพของหัวที่เธอเห็นในห้วงฝันร้ายครั้งนั้น ภาพของหัวแรก (หากว่าในฝันนั้นเธอเห็นหัวสองหัว) หัวของผู้ต้องขัง เจนตวัดสายตาขึ้นมาอ่านรายละเอียดประกอบภาพด้วยความไม่เต็มใจเลยสักนิด: **การประหารชีวิตอัลคาซัน** หัวข้อข่าวใต้ภาพระบุ ตามมาด้วย **นักวิทยาศาสตร์เคราน้ำเงิน**[11] **ต้องโทษประหารด้วยกิโยติน** เจนจำได้ว่าเธอติดตามอ่านข่าวนี้อยู่พักหนึ่ง อัลคาซันเป็นนักรังสีวิทยาผู้มีชื่อเสียงของประเทศเพื่อนบ้าน—เป็นคนเชื้อสายอาหรับ ตามที่หนังสือพิมพ์เล่า—ผู้ทำลายอนาคตอันรุ่งเรืองของตัวเองด้วยการลงมือวางยาพิษสังหารภรรยาของเขา นี่สินะคือที่มาของความฝันของเธอ เจนคิดว่าเธอคงจะเห็นภาพนี้จากหนังสือพิมพ์—ชายคนนี้มีใบหน้าที่มองแล้วชวนให้รู้สึกไม่สบายใจอย่างยิ่ง—ก่อนเธอเข้านอนเมื่อคืน แต่ไม่หรอก นั่นมันเป็นไปไม่ได้ ก็นี่มันหนังสือพิมพ์กรอบเช้า แต่ก็แน่ละรูปของเขาคงจะต้องเคยปรากฏขึ้นในฉบับก่อนหน้านี้ที่เจนเคยเห็นและลืมไปแล้ว บางทีอาจจะหลายสัปดาห์ก่อนตอนที่การพิจารณาคดีเริ่มต้นขึ้น เธอนี่เหลวไหลเสียจริงที่ตกใจกลัวหัวหดกับของแบบนี้ หันสมองมาคิดเรื่องดอนน์ดีกว่าไหนดูซิ ไปถึงไหนแล้วนะ ข้อความอันกำกวมบทหนึ่งที่ตอนท้ายของบทกวีเรื่อง *‘การเล่นแร่แปรธาตุของความรัก’*[12]

อย่าหวังหาความคิดจากสตรี

---

[11] นักวิทยาศาสตร์เคราน้ำเงิน : Scientist Bleubeard คำว่า Bleubeard ในที่นี้อ้างอิงถึงนิทานปรัมปราของฝรั่งเศสเกี่ยวกับนายบลูเบียร์ด (นายเคราน้ำเงิน) ผู้มั่งคั่งที่แต่งงานกับสาวสวยมาแล้วหลายคนแต่ภรรยาของเขากลับอยู่ ๆ หายตัวไปอย่างเป็นปริศนา ก่อนที่ความจริงจะปรากฏว่านายเคราน้ำเงินนี่แหละคือผู้สังหารภรรยาของตน

[12] Love's Alchemy บทกวีโดย John Donne

ซี. เอส. ลูอิส

ผู้มีดีแค่ความอ่อนหวานและไหวพริบ อันไม่ต่างกับซากมัมมี่ผีสิง[13]

"อย่าหวังหาความคิดจากสตรี" มีผู้ชายคนไหนอยากให้ผู้หญิงรู้จักมีความคิดแข่งกับตัวเองหรือยังไง แต่นั่นมันไม่ใช่ประเด็นของกวีบทนี้ "ฉันต้องทวงความสามารถที่จะตั้งสมาธิกับการทำงานของตัวเองคืนกลับมาให้ได้" เจนบอกตัวเอง ตามด้วย "หนังสือพิมพ์ฉบับก่อนหน้านี้มีรูปของอัลคาซันหรือเปล่านะ สมมุติว่า..."

ห้านาทีให้หลังเจนก็กวาดหนังสือทั้งหลายไปเก็บ เดินไปสำรวจสภาพตัวเองที่หน้ากระจก คว้าหมวกขึ้นมาสวมและออกไปข้างนอก เธอไม่ค่อยแน่ใจเท่าไหร่นักว่าเธอจะไปไหน ที่ไหนก็ได้ ขอให้ได้อยู่นอกห้อง ๆ นั้น อยู่นอกแฟลตหลังนั้น นอกบ้านหลังนั้น

2

ขณะเดียวกันมาร์คกำลังเดินไปตามถนนสายหนึ่งมุ่งหน้าไปสู่วิทยาลัยแบร็กตันพลางคิดถึงเรื่องอย่างอื่นที่แตกต่างออกไปอย่างสิ้นเชิง มาร์คไม่ได้สังเกตเห็นบรรยากาศยามเช้าอันงดงามของถนนสายเล็ก ๆ สาย

---

[13] Hope not for minde in women; at their best; Sweetnesse and wit, they are but Mummy possest ในที่นี้เจนอ่านแค่สองบรรทัดสุดท้ายของบทกวีของจอห์น ดอนน์ ความหมายเต็ม ๆ ของกลอนบทนี้คือ บุรุษผู้มีความรักผู้น่าสังเวชคนหนึ่งสาบานอย่างเอาจริงเอาจังต่อผู้บรรยายว่าการแต่งงานนั้นคือการผูกพันสองดวงใจ (mind) เข้าด้วยกัน ไม่ใช่แค่ร่างกาย และดวงใจของสตรีผู้เป็นที่รักของเขานั้นช่างประเสริฐนัก แต่ผู้บรรยายตอบโต้ว่าผู้หญิงที่ประเสริฐที่สุดนั้นไม่มีหรอกดวงใจ แม้ว่าจะอ่อนหวานและมีไหวพริบมากขนาดนั้น แต่พวกหล่อนก็เป็นแค่ซากมัมมี่ผีสิง ร่างกายไร้วิญญาณที่ถูกทำให้ขยับเคลื่อนไหวได้เท่านั้น ความกำกวมของกวีบทนี้อยู่ที่คำว่า Mind ซึ่งตีความว่าดวงใจก็ได้ หรือตีความว่าความรู้สึกนึกคิดก็ได้

นี้ ซึ่งพาเขาไต่เนินทรายจากย่านชานเมืองอันมาร์คและเจนอาศัยอยู่ลงไปสู่ย่านกลางเมืองเอดจ์สโตว์อันเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยแม้แต่นิดเดียว

แม้ว่าข้าพเจ้าจะเป็นลูกหม้อออกซ์ฟอร์ดและชื่นชอบเมืองเคมบริดจ์เป็นที่ยิ่ง ข้าพเจ้าก็คิดว่าเมืองเอดจ์สโตว์แห่งนี้สวยกว่าเมืองทั้งสองข้างต้นมาก ข้อหนึ่งเพราะเมืองนี้มีขนาดค่อนข้างเล็ก ยังไม่มีบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ไส้กรอก หรือแยมผิวส้มเข้ามาตั้งโรงงาน อุตสาหกรรมในเมืองชนบทอันเป็นถิ่นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเอดจ์สโตว์ซึ่งก็มีขนาดเล็กจิ๋วพอ ๆ กับเมือง ๆ นี้ นอกจากวิทยาลัยแบร็กตันกับวิทยาลัยสตรีซึ่งตั้งขึ้นในช่วงยุคศตวรรษที่ 19 ที่อยู่เลยทางรถไฟไปแล้วก็มีวิทยาลัยอื่นอีกสองแห่งเท่านั้น: วิทยาลัยนอร์ธัมเบอร์แลนด์ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำวินด์ทางด้านทิศใต้ของวิทยาลัยแบร็กตันกับวิทยาลัยดุ๊กซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับโบสถ์แอบบี้ วิทยาลัยแบร็กตันไม่รับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยแห่งนี้ถูกก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1300 เพื่อคอยให้การสนับสนุนผู้รอบรู้สิบท่านผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้คอยสวดภาวนาให้แก่ดวงวิญญาณของเฮนรี เดอ แบร็กตัน[14] และศึกษากฎหมายของประเทศอังกฤษ จำนวนของอาจารย์ประจำวิทยาลัยแห่งนี้ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเป็นสี่สิบคนในปัจจุบัน ซึ่งจากจำนวนดังกล่าวมีเพียงหกคน (นอกจากศาสตราจารย์เบคอน) ที่ศึกษาทางด้านกฎหมายและไม่มีสักคน—บางทีนะ—ที่ยังคอยสวดภาวนาให้ดวงวิญญาณของเฮนรี เดอ แบร็กตัน ตัวมาร์ค สต๊ัดด็อกนั้นเป็นนักสังคมวิทยาและเขาได้รับเลือกเข้าเป็นอาจารย์

[14] Henry de Bracton (1210-1268) นักกฎหมายชาวอังกฤษยุคกลาง ผู้ประพันธ์ผลงานที่สำคัญในด้านกฎหมายคอมมอนลอว์ เขาเป็นผู้ยกคำกล่าวว่าอำนาจสูงสุดของประเทศ—ราชา—นั้นไม่ได้อยู่เหนือกฎหมาย “ราชาอยู่ใต้กฎหมายด้วยกฎหมายคือสิ่งที่ทำให้เขาได้เป็นราชา”

สอนในหัวข้อดังกล่าวเมื่อห้าปีที่แล้ว ตอนนี้มาร์คเริ่มจะหาที่ทางของตัวเองในสังคมวิทยาลัยแห่งนี้ได้แล้ว ถ้าในขณะนั้นเขายังมีความรู้สึกไม่แน่ใจใด ๆ อยู่บ้างเกี่ยวกับฐานะของตัวเองที่นี่ (ซึ่งเขาไม่มี) ความรู้สึกที่ว่าก็คงจะสลายลงไปอย่างสิ้นเชิงตอนที่มาร์คเดินไปเจอกับเคอร์รีที่ด้านหน้าที่ทำการไปรษณีย์ และสังเกตเห็นว่าเคอร์รีมีทีท่าเป็นธรรมชาติขนาดไหนตอนเอ่ยปากชวนให้มาร์คเดินไปวิทยาลัยพร้อมกันพลางคุยกันเรื่องวาระการประชุมของวันนั้นในระหว่างทาง เคอร์รีเป็นรองผู้อำนวยการวิทยาลัยแบร็กตัน[15]

"ใช่เลย" เคอร์รีกล่าว "การประชุมวันนี้คงกินเวลานานสุด ๆ เลยละ บางทีอาจจะยืดยาวจนต้องไปต่อกันหลังมื้อค่ำด้วยซ้ำ พวกลูกอีช่างขัดทั้งหลายจะพยายามอย่างสุดความสามารถที่จะทำให้เราต้องเสียเวลา แต่โชคดีที่นั่นคืออย่างเลวที่สุดที่พวกนั้นทำได้"

คุณไม่มีทางเดาได้หรอกหากฟังเอาจากน้ำเสียงที่สดั๊ดด็อกเอ่ยตอบว่าเขาได้รับความพึงพอใจมากถึงเพียงไหนจากการที่เคอร์รีใช้คำว่า 'เรา' เมื่อไม่นานมานี้เองที่มาร์คยังเป็นแค่ 'คนนอก' ผู้ที่ได้แต่เฝ้าดูกิจกรรมของกลุ่มผู้คนที่มาร์คเรียกว่า 'เคอร์รีและชาวแก๊ง' กระทำด้วยความเกรงขามโดยที่ไม่ค่อยเข้าใจเท่าไหร่นัก บางครั้งในระหว่างการประชุมของวิทยาลัยมาร์คจะลุกขึ้นมากล่าวคำพูดสั้น ๆ อย่างประหม่า ซึ่งไม่เคยสร้างอิทธิพล

[15] Sub-warden of Bracton: ตามปกติแล้วมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษจะประกอบขึ้นจากวิทยาลัยย่อย ๆ ที่รวมตัวกันอย่างหลวม ๆ แต่ละวิทยาลัยก็จะมีชื่อ ฝ่ายบริหาร เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน อาคารสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สินและธรรมเนียมของตัวเอง ในที่นี้กล่าวถึงตำแหน่ง Sub-warden ตำแหน่ง Warden ของวิทยาลัยในประเทศอังกฤษคือผู้บริหารระดับสูงสุดของวิทยาลัยนั้น ๆ ส่วนในประเทศไทยตำแหน่ง Warden จะโยงกับตำแหน่งอนุศาสก ซึ่งหมายถึงอาจารย์ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนในหอพัก ดูแลโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาและบุคลากร แต่ถ้าเทียบโดยลักษณะอำนาจหน้าที่ คำว่า Warden จะใกล้เคียงกับตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยมากกว่าและในที่นี้จึงแปลว่าผู้อำนวยการ

ใด ๆ ทั้งสิ้นต่อแนวทางที่เหตุการณ์ดำเนินไป ตอนนี้เขาเป็น ‘คนใน’ และ ‘เคอร์รีและชาวแก๊ง’ —หรือตามชื่อที่พวกเขาเรียกตัวเองว่า ‘คณะก้าวหน้าในวิทยาลัย’—ก็กลายเป็น ‘พวกเรา’ การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เกิดขึ้นอย่างค่อนข้างกะทันหันและรสชาติของมันยังหวานหอมอยู่ในปากมาร์ค[16]

“คุณคิดว่าวาระนี้จะได้รับการเห็นชอบสินะ” สตั๊ดด็อกถาม

“แหงอยู่แล้ว” เคอร์รีตอบ “ตอนนี้ฝ่ายเรามีทั้งผู้อำนวยการเหรัญญิกแล้วก็คณาจารย์สาขาเคมีและชีวเคมีทุกคน ผมลองหยั่งเสียงเพลย์แลมและเท็ดแล้วและดูเหมือนพวกเขาก็เอาด้วย ผมทำให้ซันโชเชื่อว่าเขาเห็นประเด็นสำคัญและเชื่อว่าตัวเองเห็นพ้องด้วย บิลเดอะบลิซซาร์ด[17] คงจะทำเรื่องอะไรสักอย่างที่บั่นทอนสุด ๆ แต่ถึงอย่างไรเขาก็จะเข้าข้างฝ่ายเราเมื่อถึงเวลาต้องลงคะแนน อีกอย่างผมยังไม่ได้บอกคุณเลยนี่นะว่าดิ๊กจะเข้าร่วมการประชุมด้วย เขาเดินทางมาถึงที่นี่ช่วงมื้อค่ำเมื่อคืนวานและพอมาถึงก็เริ่มลงมือทำงานเลย”

สมองของสตั๊ดด็อกวิ่งเร็วจี๋ขณะเขาคิดหาหนทางที่ปลอดภัยที่สุดในการปิดบังข้อเท็จจริงที่ว่าเขาไม่รู้ว่า ‘ดิ๊ก’ ที่ว่านี้คือใครและนึกขึ้นมาได้อย่างหวุดหวิดถึงเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งที่เขารู้จักเพียงคลุมเครือผู้มีชื่อแบบชาวคริสเตียนว่าริชาร์ด

---

[16] …and was still sweet in the mouth… ในที่นี้ศาสตราจารย์ลูอิสอ้างถึงบทหนึ่งจากพระคัมภีร์ไบเบิ้ล โยบ 20-12 “*ถึงแม้ว่าความชั่วจะหวานอยู่ในปากของเขา ถึงแม้เขาซ่อนมันไว้ใต้ลิ้นของเขา*” อันมีความหมายว่าแม้ว่าสิ่งนั้น ๆ จะเป็นสิ่งไม่ดี แต่มันก็สร้างรสชาติหวานหอมเหลือเกินให้ตัวเขาจนต้องอมสิ่งนั้นไว้ใต้ลิ้นเพื่อให้รสชาติหวานหอมนี้คงอยู่ในปากให้นานที่สุด

[17] Bill the Blizzard (ชื่อ+ฉายา) บิล พายุหิมะ

“เทลฟอร์ดเหรอ” สตั๊ดด็อกกล่าวด้วยน้ำเสียงงุนงง เขารู้ดีเลยละว่าเทลฟอร์ดไม่มีทางเป็นคนคนเดียวกับดิ๊กที่เคอร์รีพูดถึงแน่นอนและดังนั้นจึงผสมหางเสียงแบบพูดเล่นกึ่งขำขันเข้าไปท้ายคำถาม

“พระเจ้า เทลฟอร์ดอะไรล่ะคุณ!” เคอร์รีเอ่ยกลั้วหัวเราะ “เปล่า ผมหมายถึงลอร์ดฟีเวอร์สโตนต่างหาก แต่ก่อนเขาใช้ชื่อดิ๊ก เดอวิน

“ผมเองก็งง ๆ นิดหน่อย นึกว่าคุณพูดถึงเทลฟอร์ด” สตั๊ดด็อกหัวเราะตามไปด้วย “ผมดีใจนะที่ฟีเวอร์สโตนมาได้ ผมยังไม่เคยเจอหน้าค่าตาเขามาก่อนเลย คุณรู้หรือเปล่า”

“อ้าวเหรอ แต่คุณต้องเจอกับเขาซะหน่อยนะ” เคอร์รีว่า “เอาอย่างนี้ มารับประทานอาหารค่ำที่ห้องของผมคืนนี้สิ ผมชวนเขาไว้แล้ว”

“ด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง” สตั๊ดด็อกตอบจากใจจริง เงียบไปครู่หนึ่งก่อนจะเอ่ยต่อ “จะว่าไป ผมเดาว่าตำแหน่งของฟีเวอร์สโตนค่อนข้างมั่นคงแล้วสินะ”

“คุณหมายความว่ายังไง” เคอร์รีถาม

“ก็แบบว่า มีคนเค้าพูดกันน่ะ ถ้าคุณจำได้ ว่าใครสักคนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่อื่นมากกว่าอยู่ที่วิทยาลัย ควรจะรั้งตำแหน่งอาจารย์ต่อไปหรือเปล่า”

“อ้อ คุณหมายถึงคำพูดขู่เข็ญทั้งหลายของกลอสซอปสินะ ก็แค่คำพูดที่ลงท้ายก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้นหรอก คุณไม่คิดเหรอว่าที่เขาว่ามามันไร้สาระทั้งเพ”

“ถ้าถามความเห็นแบบคุยกันเองล่ะก็นะ ผมว่ามันไร้สาระ แต่ผมต้องสารภาพว่าถ้าเกิดผมตกกระไดพลอยโจนให้ต้องขึ้นไปอธิบายต่อหน้า

สาธารณชนว่าทำไมชายสักคนที่ใช้เวลาเกือบทั้งหมดอยู่ที่กรุงลอนดอนถึงยังควรจะรั้งตำแหน่งอาจารย์ที่แบร็กตันต่อไปล่ะก็ ผมนึกหาคำอธิบายดี ๆ ไม่ออกเลย สาเหตุที่แท้จริงมันเป็นเรื่องอะไรแบบที่วัตสัน[18] คงจะเรียกว่าไม่อาจหยั่งวัดได้จริง ๆ”

“ผมไม่เห็นด้วยนะ ถ้าเป็นผมจะไม่มีข้อโต้แย้งอะไรเลยแม้แต่นิดเดียวกับการอธิบายสาเหตุที่แท้จริงต่อสาธารณชน มันเป็นเรื่องสำคัญไม่ใช่เหรอสำหรับวิทยาลัยบ้านนอกแบบนี้ที่จะต้องมีสายสัมพันธ์อันทรงอิทธิพลกับโลกภายนอกเอาไว้บ้าง และความเป็นไปได้ที่ดิ๊กจะได้เข้าร่วมคณะรัฐมนตรีสมัยหน้าก็ไม่ใช่ต่ำต้อย และจนถึงตอนนี้การที่ดิ๊กอยู่ที่ลอนดอนก็สร้างคุณประโยชน์ให้วิทยาลัยแห่งนี้มากกว่าที่อาจารย์อย่างกลอสซอปและพวกอาจารย์ประเภทเดียวกันอีกครึ่งโหลเคยทำให้ที่นี่ทั้ง ๆ ที่อยู่ที่นี่มาทั้งชีวิต”

“ใช่ นั่นละประเด็น แต่ว่าเรื่องแบบนี้คงจะยากอยู่สักหน่อยถ้าจะยกขึ้นไปพูดกันหน้าที่ประชุมวิทยาลัยนะคุณ”

“มีอยู่ข้อหนึ่ง” เคอร์รีกล่าวด้วยน้ำเสียงที่ห่างเหินอยู่สักหน่อย “เกี่ยวกับดิ๊กที่บางทีคุณควรจะต้องรู้เอาไว้”

“เรื่องอะไรล่ะ”

“เขาเป็นคนที่ทำให้คุณได้รับเลือกเป็นอาจารย์ที่นี่”

มาร์คเงียบไปเลย เขาไม่ชอบอะไรใด ๆ ที่ย้ำเตือนว่าครั้งหนึ่งเขาไม่เพียงเป็นแค่คนนอกคณะก้าวหน้า แต่ยังเป็นคนนอกวิทยาลัยแห่งนี้ด้วยซ้ำ มาร์คเองก็ไม่ได้ชอบหน้าเคอร์รีมาตั้งแต่ต้นแล้วด้วย ความรู้สึกพึงพอใจที่

[18] วัตสันในที่นี้อ้างถึงหมอจอห์น เอช. วัตสัน คู่หูของเชอร์ล็อค โฮล์มส์

มาร์คได้รับจากการได้อยู่ร่วมกลุ่มกับเคอร์รีนั้นไม่ใช่ความรู้สึกแบบที่เป็นสุขอะไรขนาดนั้น

“ใช่แล้วล่ะ” เคอร์รีกล่าวต่อ “เดนนิสตันคือคู่แข่งหลักของคุณในตอนนั้น ในระหว่างคณาจารย์ด้วยกันแล้วมีอาจารย์หลายท่านเลยทีเดียวที่ชอบงานวิจัยของเขามากกว่างานวิจัยของคุณ แต่ดิ๊กนี่แหละคือคนที่ยืนกรานมาโดยตลอดว่าคุณคือคนแบบที่พวกเราต้องการอย่างแท้จริง เขาถึงกับแวะไปคุยกับคนที่วิทยาลัยตุ๊กและค้นหาข้อมูลทั้งหลายเกี่ยวกับคุณ ดิ๊กให้เหตุผลว่าสิ่งที่เราต้องพิจารณาคือคนประเภทไหนที่เราต้องการมากกว่าจะไปสนใจกับว่าผลงานวิจัยของคนคนนั้นสวยหรูขนาดไหน และผมก็ต้องยอมรับว่าดิ๊กคิดถูก”

“ใจดีจังเลยนะคุณ” สตั๊ดด็อกกล่าวตอบพร้อมกับโค้งคำนับน้อย ๆ อย่างล้อเลียน เขาประหลาดใจพอสมควรกับหัวข้อของการสนทนาที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ ถือเป็นกฎอันเก่าแก่ข้อหนึ่งที่แบร็กตัน—และเชื่อได้ว่าเป็นกฎที่ยึดถือปฏิบัติกันในวิทยาลัยส่วนใหญ่—ว่าคนเราไม่ควรจะเอ่ยถึงรายละเอียดสภาวะแวดล้อมของการได้รับเลือกเข้าร่วมวิทยาลัยของใครสักคนต่อหน้าเจ้าตัว ซึ่งสตั๊ดด็อกเองก็ไม่เคยตระหนักเลยจนถึงตอนนี้ว่ากฎข้อนี้ก็เป็นหนึ่งในบรรดาธรรมเนียมทั้งหลายที่คณะก้าวหน้ามุ่งหวังจะล้มเลิก อีกข้อที่สตั๊ดด็อกไม่เคยนึกถึงมาก่อนเลยคือข้อที่ว่าการได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมคณะอาจารย์ของเขานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นใดนอกจากผลงานอันยอด

เยี่ยมของเขาในระหว่างกระบวนการสอบคัดเลือกอาจารย์[19] รวมทั้งข้อที่ว่าเขาผ่านการคัดเลือกมาได้อย่างฉิวเฉียดขนาดไหน มาร์คคุ้นเคยกับตำแหน่งฐานะในปัจจุบันของตนมากเสียจนความคิดที่ว่าเขาผ่านการคัดเลือกมาแบบฉิวเฉียดขนาดไหนสร้างความสงสัยใคร่รู้ให้เขาอย่างรุนแรงในลักษณะเดียวกับที่ใครสักคนพึงรู้สึกยามที่ได้รู้ว่าบิดาของตนเกือบจะลงเอยแต่งงานกับผู้หญิงคนอื่นไปเสียแล้ว

"แล้วก็" เคอร์รีกล่าวต่อระหว่างที่กระบวนความคิดสลับไปในอีกทิศทางหนึ่ง "ตอนนี้ผมเข้าใจแล้วว่าเดนนิสตันไม่ใช่ตัวเลือกที่เหมาะสม ขีดเส้นใต้สองเส้นเลยตรงคำว่าไม่เหมาะสม แน่ละว่าตอนนั้นเขาเป็นคนที่ปราดเปรื่องอย่างยิ่ง แต่หลังจากเริ่มศึกษาแนวคิดดิสทริบิวทิวิสซึม[20] แล้วก็หัวข้ออะไรเทือก ๆ นั้นได้สักพักก็ชักจะหลุดโลกไปไกลพอสมควร เท่าที่ผมได้ฟังมาเหมือนว่าหมอนั่นคงจะได้ลงท้ายไปบวชที่ไหนสักแห่ง"

"ถึงอย่างไรเขาก็นับว่าฉลาดอย่างหาตัวจับยากคนหนึ่ง" สตั๊ดด็อกตอบ

"ผมดีใจที่คุณจะได้พบกับดิ๊ก" เคอร์รีบอก "ตอนนี้เราไม่ค่อยมีเวลาก็จริง แต่มีข้อหนึ่งเกี่ยวกับดิ๊กที่ผมอยากคุยกับคุณเสียหน่อย"

สตั๊ดด็อกมองหน้าเคอร์รีด้วยสายตาตั้งคำถาม

---

[19] Fellowship examination ในสมัยนั้นการที่บุคคลหนึ่งจะได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมวิทยาลัยในฐานะอาจารย์ (หรือนักวิจัย) นั้นจะต้องผ่านกระบวนการสอบที่เรียกว่า Comparative examinations เพื่อหาผู้มีคุณสมบัติในขั้นต้น ผลสอบ (หรือข้อเขียนงานวิจัยที่เสนอ) จะถูกนำมาพิจารณาและลงคะแนนโดยคณาจารย์ชุดปัจจุบัน

[20] Distributivism หรือ Distributism (แนวคิดกระจายนิยม) เป็นแนวคิดหรือแนวทฤษฎีอย่างหนึ่งซึ่งศึกษาเกี่ยวกับองค์กรเศรษฐกิจขนาดเล็ก แนวคิดดังกล่าวได้รับการยอมรับในระดับหนึ่งในช่วงทศวรรษต้น ๆ ของยุคศตวรรษที่ยี่สิบ

“เจมส์กับผมแล้วก็คนอื่น ๆ อีกคนสองคน” เคอร์รีกล่าวด้วยเสียงเบากว่าเดิมเล็กน้อย “คิดกันมาได้สักพักแล้วว่าเขาน่าจะขึ้นเป็นผู้อำนวยการคนใหม่ แต่ก็นั่นแหละ”

“ยังไม่เที่ยงเลย” สตั๊ดด็อกบอก “แวะเข้าไปดื่มอะไรที่บริสตอลสักหน่อยมั้ยคุณ”

และดังนั้นพวกเขาจึงเลี้ยวเข้าไปในบริสตอล ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะพยายามรักษาสภาพบรรยากาศการทำงานที่ดีร่วมกับคณะก้าวหน้าเอาไว้หากปราศจากการแสดงความเอื้อเฟื้อเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่นนี้ ซึ่งนี่เป็นภาระที่หนักหนาพอสมควรต่อสตั๊ดด็อกเมื่อเทียบกับเคอร์รีผู้ที่ยังไม่แต่งงานแถมยังมีเงินเดือนจากตำแหน่งรองผู้อำนวยการ แต่บริสตอลเป็นบาร์ที่บรรยากาศดีอย่างยิ่ง สตั๊ดด็อกซื้อดับเบิลวิสกี้ให้เพื่อนร่วมทางและเบียร์ครึ่งไพนต์ให้ตัวเอง

3

ในวาระโอกาสเดียวที่ข้าพเจ้าได้เป็นแขกไปเยือนวิทยาลัยแบร็กตันข้าพเจ้าหว่านล้อมให้เจ้าบ้านอนุญาตให้ข้าพเจ้าเข้าไปในป่าแบร็กดันเพียงลำพังเป็นเวลาหนึ่งชั่วโมง เจ้าบ้านจัดการให้ตามคำขอ แต่ขณะเดียวกันก็ขออภัยที่เขาจำเป็นต้องใส่กุญแจล็อกประตูขังข้าพเจ้าไว้ในนั้น

มีเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่เคยได้รับอนุญาตให้เข้าไปในป่า แบร็กดันประตูทางเข้าเป็นผลงานการออกแบบของอินิโก โจนส์[21] และเป็นช่องทางเข้าออกเดียวของป่าแบร็กดันซึ่งมีความกว้างประมาณเศษหนึ่งส่วนสี่

[21] Inigo Jones (1573-1652) สถาปนิกผู้ทรงอิทธิพลคนแรกในช่วงต้นยุคสมัยใหม่ของประเทศอังกฤษ

ไมล์ และความยาวจากทิศตะวันออกจดตะวันตกประมาณหนึ่งไมล์อันถูกล้อมเอาไว้ทุกด้านด้วยกำแพงสูง หากว่าคุณมาจากทางถนนสายหลักและเดินผ่านวิทยาลัยเพื่อเข้าป่า คุณจะบังเกิดความรู้สึกอย่างรุนแรงยิ่งว่าคุณกำลังทะลวงเข้าสู่*อภิสุทธิสถาน*[22] ลึกขึ้นเรื่อย ๆ อันดับแรกคุณจะเดินผ่านลานจัตุรัสนิวตัน[23] ซึ่งเป็นลานพื้นกรวดแห้งแล้งที่รายล้อมไปด้วยอาคารสิ่งปลูกสร้างจากยุคเกรกอเรียน[24] ที่ติดจะหรูหราแต่ก็สวยงาม จากนั้นคุณจะต้องเข้าสู่ช่องทางเดินลักษณะคล้ายอุโมงค์ที่มีอากาศเย็นสบายแต่ค่อนข้างมืดแม้ตอนกลางวันแสก ๆ นอกเสียจากว่าประตูห้องโถงทางด้านขวามือหรือช่องหน้าต่างส่งอาหาร[25] ทางด้านซ้ายมือของคุณจะถูกเปิดทิ้งเอาไว้ เอื้อให้คุณมองเห็นแสงแดดจาง ๆ ที่ส่องกระทบผนังช่องทางเดินและกลิ่นขนมปังอบใหม่บางเบา เมื่อคุณเดินพ้นอุโมงค์ที่ว่านี้ออกมา คุณจะพบว่าตัวเองยืนอยู่กลางวิทยาลัยจากยุคกลาง อยู่กลางลานวัดชั้นในชื่อว่าลานรีพับลิกอันมีขนาดเล็กกว่าลานจัตุรัสแรกที่คุณเดินผ่านมามาก หญ้าบนลานรีพับลิกนี้ดูจะเขียวสดใสเป็นอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับสภาพอันแห้งแล้ง

---

[22] Holy of Holies ตามคัมภีร์ฮีบรู อภิสุทธิสถานคือบริเวณด้านในสุดและศักดิ์สิทธิ์ที่สุดของพลับพลาโบราณของโมเสสและพระวิหารแห่งเยรูซาเล็ม

[23] Newton quadrangle ดังคำอธิบายตอนต้นว่ามหาวิทยาลัยเก่าแก่ของอังกฤษมักจะประกอบกันขึ้นจากวิทยาลัยย่อย ๆ ที่รวมตัวเข้าด้วยกันอย่างหลวม ๆ วิทยาลัยเหล่านี้ตามปกติแล้วจะมีอาคารสิ่งปลูกสร้างอยู่ในลักษณะของหมู่ตึกที่ตั้งอยู่รอบลานจัตุรัสที่มีชื่อเรียกว่า Quadrangle (ลานจัตุรัสล้อมรอบด้วยตึกสี่หลัง) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า Quad

[24] ยุคเกรกอเรียนในที่นี้น่าจะหมายถึงยุคสมัยของสมเด็จพระสันตะปาปาเกรโกรีที่ 13 ผู้ทรงมีบทบาทสำคัญต่อโลกจากการปรับปรุงปฏิทินจูเลียนมาเป็นปฏิทินกริกอเรียนที่เราใช้กันอยู่ทุกวันนี้

[25] วิทยาลัยบางแห่งในประเทศอังกฤษจะมีร้านค้าขายอาหารเล็ก ๆ น้อย ๆ จำพวกเหล้า ผลไม้และเครื่องดื่มสำหรับขายให้นักศึกษา ร้านที่ว่ามีชื่อเรียกว่า Buttery และจะตั้งอยู่ติดกับห้องโถงที่นักศึกษาใช้ชุมนุม ซึ่งอาหารเหล่านี้จะถูกส่งจากร้านเข้าสู่ห้องโถงผ่านทางช่องหน้าต่างส่งอาหาร (buttery hatch) ซึ่งมักจะเป็นประตูแบบครึ่งบาน (Half door) ที่แยกเปิดได้บนล่าง โดยเปิดแค่ช่องบนเพื่อรับส่งอาหาร

ของลานนิวตัน และบรรดาเสาหินที่ตั้งอยู่ในบริเวณลานดังกล่าวก็ให้ความรู้สึกนุ่มนวลและมีชีวิตชีวา โบสถ์อยู่ไม่ไกลเท่าใดนัก เสียงแหบห้าวและหนักแน่นของนาฬิกาโบราณเรือนยักษ์ดังให้ได้ยินจากที่ไหนสักแห่งเหนือหัว คุณเดินต่อไปตามลานวัดที่ว่านี้ เดินผ่านบรรดาแผ่นหินและโกศและรูปปั้นครึ่งตัวที่เป็นอนุสรณ์ถึงบรรพบุรุษตระกูลแบร็กตันที่เสียชีวิตไปแล้ว ก่อนจะเดินลงไปตามขั้นบันไดตื้น ๆ เข้าสู่ลานจัตุรัสที่อยู่ท่ามกลางแสงแดดสว่างไสวชื่อลานจัตุรัสเลดี้อลิซ อาคารที่อยู่ทางด้านซ้ายและขวามือคุณในตอนนี้คือสิ่งปลูกสร้างจากยุคศตวรรษที่สิบเจ็ด: ตัวตึกหน้าตาเรียบง่ายลักษณะคล้ายสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของอังกฤษแบบที่มีหน้าต่างหลังคาและมุงหลังคาด้วยกระเบื้องสีเทาอันปกคลุมไปด้วยมอส ตอนนี้คุณกำลังอยู่ในโลกโปรเตสแตนต์อันแสนน่ารัก บางทีคุณอาจจะพบว่าตัวเองกำลังไพล่นึกไปถึง*บันยัน*[26] หรือหนังสือ*เรื่องราวชีวิตของวอลตัน*[27] ข้างหน้าคุณ—ที่ขอบด้านหนึ่งของลานจัตุรัสเลดี้ อลิซ—ไม่มีตึกตั้งอยู่ จะมีก็เพียงดงต้นเอล์มและกำแพงแถวหนึ่งเท่านั้น และตรงนี้เองที่คุณจะเริ่มตระหนักขึ้นมาเป็นครั้งแรกของเสียงน้ำไหลและเสียงร้องของนกพิราบป่า ขณะที่ท้องถนนอยู่ไกลออกไปมากเสียจนคุณไม่ได้ยินเสียงอื่นใดทั้งสิ้นจากภายนอก บนกำแพงดังกล่าวมีประตูรั้วอยู่บานหนึ่ง ประตูดังกล่าวเปิดนำคุณเข้าไปสู่ระเบียงทางเดินมีหลังคาคลุมที่มีช่องหน้าต่างแคบ ๆ ตั้งเรียงรายอยู่ริมผนังทั้งสองข้าง หากคุณมองผ่านช่องหน้าต่างแคบ ๆ ที่ว่านี้ออกไป

[26] John Bunyan (1628-1688) นักเขียนชาวอังกฤษและนักเทศน์ผู้เผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายพิวริตัน

[27] Walton's Lives เขียนโดย Izaak Walton (1593-1683) นักเขียนชาวอังกฤษ หนังสือ Walton's Lives เป็นหนังสือรวมชีวประวัติของบุคคลต่าง ๆ ที่ตัววอลตันเขียนเอาไว้ รวมถึงชีวประวัติของจอห์น ดอนน์ เพื่อนของวอลตัน

คุณจะพบว่าตัวเองกำลังเดินข้ามสะพานแห่งหนึ่งอันทอดข้ามสายน้ำสีน้ำตาลเข้มที่ไหลระริกของแม่น้ำวินด์ ตอนนี้คุณอยู่ไม่ไกลจากเป้าหมายเท่าไหร่แล้ว ประตูบานเล็ก ๆ ที่สุดระเบียงทางเดินเหนือสะพานจะเปิดออกไปสู่สนามหญ้าที่ใช้เป็นลานโบว์ลิ่งสำหรับอาจารย์ และเมื่อมองข้ามลานที่ว่านี้ไป คุณจะเห็นเรือนยอดไม้สูง ๆ ของป่าแบร็กดันและเมื่อมองลอดประตูอินิโก โจนส์เข้าไป คุณจะเห็นดงไม้หนาทึบเขียวชอุ่มสว่างไสวใต้แสงแดดสลับกับเงามืด

ข้าพเจ้าคิดว่าการที่ป่าแห่งนี้ถูกสร้างโดยมีกำแพงล้อมเอาไว้โดยรอบคือสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ป่าแบร็กดันมีคุณสมบัติอันไม่ธรรมดา เพราะเมื่ออะไรสักอย่างถูกล้อมรั้วเอาไว้ จิตใจมนุษย์จะไม่ค่อยเต็มใจยอมพิจารณาว่าเจ้าสิ่งนั้นเป็นของธรรมดาสักเท่าไหร่นัก ในระหว่างที่ข้าพเจ้าเดินต่อไปข้ามพื้นหญ้าเงียบเชียบ ข้าพเจ้าบังเกิดความรู้สึกว่าตนกำลังได้รับการต้อนรับ ต้นไม้แถวนั้นตั้งอยู่ห่างจากกันอย่างยิ่งจนข้าพเจ้าสามารถมองผ่านช่องว่างระหว่างต้นไม้ออกไปเห็นยอดไม้เขียวชอุ่มหนาเป็นพรืดที่อยู่ไกล ๆ ได้ แต่กระนั้นไม่ว่าข้าพเจ้าจะอยู่ตรงไหนก็ตามในป่า จุด ๆ นั้นจะดูเหมือนเป็นที่โล่งกว้างกลางป่าเสมอ ราวกับว่าตลอดเวลาที่อยู่ในป่า ข้าพเจ้ากำลังเดินอยู่ในที่โล่งใต้แสงแดดอ่อนจางที่ส่องลงมาและอยู่ท่ามกลางวงล้อมของเงามืดใต้ร่มไม้ใบบังรอบข้าง นอกจากพวกแกะที่คอยแทะเล็มยอดหญ้าให้เตียนสั้นอยู่เสมอสลับกับยกหน้ายาว ๆ ของมันขึ้นมาจ้องข้าพเจ้าด้วยสายตาเซ่อซ่าเป็นบางครั้งแล้ว ข้าพเจ้าก็เสมือนอยู่ตามลำพังในป่าแห่งนี้ และยิ่งเวลาผ่านไปนานเท่าไหร่ ความเปล่าเปลี่ยวที่ว่าก็ให้ความรู้สึกเหมือนข้าพเจ้ากำลังอยู่ในห้องขนาดใหญ่อย่างยิ่งของบ้านที่ว่างเปล่าไร้ผู้คน

สักหลังมากขึ้นเรื่อย ๆ แทนที่จะเป็นความรู้สึกของความสันโดษยามเราอยู่ตามลำพังกลางแจ้ง ข้าพเจ้าจำได้ว่าตอนนั้นข้าพเจ้าคิดว่า *“ที่นี่คือสถานที่แบบที่ตัวฉันตอนเด็กคงจะกลัวหัวหดไปเลย หรือไม่ก็ถูกอกถูกใจที่สุดอย่างแน่นอน”* อึดใจต่อมาข้าพเจ้าก็นึกต่อมาว่า *“แต่ยามที่เราอยู่ตามลำพังยามที่เราอยู่อย่างโดดเดี่ยวอย่างแท้จริง มนุษย์ทุกคนก็คือเด็กคนหนึ่ง หรือไม่ใช่”* ความเยาว์วัยและความแก่ตัวส่งผลกระทบต่อชีวิตเราได้แค่พื้นผิวภายนอกเท่านั้น

ครึ่งไมล์นั้นถือว่าเป็นระยะทางค่อนข้างสั้นสำหรับการเดินเท้า กระนั้นกลับดูเหมือนจะกินเวลานานพอสมควรกว่าที่ข้าพเจ้าจะเดินไปถึงใจกลางป่า ข้าพเจ้ารู้ว่านั่นคือใจกลางป่าเพราะตรงนั้นเป็นที่ตั้งของสิ่งที่ข้าพเจ้าตั้งใจมาดู: บ่อน้ำบ่อหนึ่ง บ่อน้ำที่มีขั้นบันไดทอดลงไปสู่ก้นบ่อและซากทางเดินเท้าอยู่ในบริเวณโดยรอบ ขั้นบันไดและทางเดินที่ว่าอยู่ในสภาพที่ไม่สมประกอบอย่างยิ่งและดังนั้นข้าพเจ้าจึงไม่ได้เหยียบลงไป หากแต่นอนราบลงกับพื้นหญ้าและยื่นมือออกไปสัมผัสด้วยปลายนิ้ว นี่ก็เพราะว่าที่นี่คือใจกลางของป่าแบร็คตันหรืออีกชื่อว่าป่าแบร็กตัน บ่อน้ำบ่อนี้เป็นต้นกำเนิดตำนานทั้งหลายในแถบนี้และข้าพเจ้าสงสัยว่าในตอนแรกเริ่มการดำรงอยู่ของวิทยาลัยแบร็กตันก็ขึ้นอยู่กับบ่อน้ำบ่อนี้นี่แหละ พวกนักโบราณคดีก็เห็นพ้องกันว่างานก่ออิฐถือปูนของบ่อน้ำบ่อนี้เป็นฝีมือเชิงช่างในช่วงปลายยุคอังกฤษ-โรมัน น่าจะสร้างขึ้นในช่วงก่อนการรุกรานของพวกแองโกล-แซกซอนไม่นานนัก ส่วนป่าที่ชื่อแบร็กตันมีความเกี่ยวโยงกันอย่างไรกับนักกฎหมายผู้มีนามว่าแบร็กตันนั้นก็ยังเป็นเรื่องลึกลับ แต่ข้าพเจ้าก็จินตนาการเอาเองว่าคนตระกูลแบร็กตันคงจะถือโอกาสจากชื่อ

ที่คล้ายคลึงกันโดยบังเอิญที่จะเชื่อ—หรือทำเป็นเชื่อ—ว่าพวกเขามีส่วนเกี่ยวข้องอะไรสักอย่างกับป่าแห่งนี้ ที่แน่ ๆ ก็คือหากบรรดาเรื่องราวทั้งหลาย—หรือแม้แต่สักครึ่งหนึ่ง—ที่เล่าขานกันนั้นเป็นความจริง ป่าแห่งนี้มีอายุเก่าแก่กว่าตระกูลแบร็กตันมาก ข้าพเจ้าเดาว่าคงไม่มีใครสมัยนี้ให้ความสำคัญมากนักกับหนังสือเรื่อง*บาลัคธอน*ของ*สตราโบ*[28] แม้ว่าหนังสือเล่มนี้แหละที่เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อำนวยการของวิทยาลัยแบร็กตันในยุคศตวรรษที่สิบหกกล่าวเอาไว้ว่า “พวกเราไม่เคยพบเจอบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศอังกฤษชิ้นไหนที่ไม่เคยกล่าวอ้างถึงป่าแบร็กดัน แต่บทเพลงจากยุคกลางก็ทำให้เราสามารถสืบสาวข้อมูลเกี่ยวกับป่าแห่งนี้ย้อนกลับไปได้ถึงยุคศตวรรษที่สิบสี่”

กลางป่าแบร็กดันอันสดใสยามตะวันใกล้ลับฟ้า
ข้าได้ยินว่าร่างของเมอร์ลินถูกฝังไว้ที่นี่
ครวญคร่ำอย่างโศกเศร้าโทมนัส

นี่เป็นหลักฐานชั้นดีว่าบ่อน้ำที่มีทางเท้าก่ออิฐตามแบบอังกฤษ-โรมันล้อมรอบบ่อนี้เป็นที่รู้จักกันในชื่อ *‘บ่อน้ำของเมอร์ลิน’* มาตั้งแต่ไหนแต่ไร แม้ว่าชื่อดังกล่าวจะไม่ถูกค้นพบในหลักฐานทางประวัติศาสตร์จนกระทั่งถึง

[28] Strabo’s Balachthon หนังสือ Balachthon นั้นไม่มีอยู่จริง ส่วน Strabo นั้นอาจจะหมายถึง (1) Strabo นักภูมิศาสตร์ นักปรัชญา และนักประวัติศาสตร์ชาวกรีก ผู้มีชีวิตอยู่ระหว่างช่วง 64 ปีก่อนคริสตกาลจนถึง ปี ค.ศ. 24 หรือ (2) พระชาวคริสต์จากยุคศตวรรษที่ 9 ชื่อ Walafrid ผู้มีชื่อเล่นว่า Strabo ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ Andriy Masliukh ผู้แปลนิยายของศาสตราจารย์ลูอิสเป็นภาษายูเครน ระบุเอาไว้ว่าสตราโบ (นักประวัติศาสตร์ชาวกรีก) เคยกล่าวถึงประเทศอังกฤษและพวกดรูอิดเอาไว้ในงานเขียนชิ้นหนึ่งของเขา

ช่วงรัชสมัยของสมเด็จพระนางเจ้าอลิซาเบธนั่นแหละ ตอนที่ท่านสาธุคุณโชเวลผู้อำนวยการสมัยนั้นจัดการล้อมรั้วรอบป่าด้วยเหตุผลว่า *"เพื่อขจัดความเชื่องมงายหยาบคายหยามหมิ่นศาสนาทั้งหลายและเพื่อยับยั้งพวกไพร่ต่ำช้าสามหาวไม่ให้เข้ามาชุมนุม มาจัดงานรื่นเริงเทศกาลวันเมย์เกมส์[29] การละเล่นเต้นระบำ การเล่นละครตลกสวมหน้ากากและการอบขนมปังมอร์แกน[30] อันก่อนหน้านี้นิยมกระทำกันในบริเวณรอบ ๆ บ่อน้ำที่ได้รับการตั้งชื่ออย่างไร้สาระว่าบ่อน้ำของเมอร์ลิน และเพื่อที่จะยกเลิกและประณามธรรมเนียมประเพณีอันต่ำช้าหยาบคายเหล่านี้ในฐานะสิ่งไร้สาระที่เกิดจากการผสมปนเปกันอย่างเละเทะระหว่างแนวคิดของพวกนิกายโรมันคาทอลิกลัทธินอกรีต เรื่องผิดศีลธรรมและความโง่เขลาของพวกเบาปัญญาทั้งหลาย"* แต่การการกระทำดังกล่าวก็หาได้ทำให้วิทยาลัยแบร็กตันหมดความสนใจในป่าแห่งนี้ได้โดยสิ้นเชิงไม่ ศพท่านสาธุคุณดอกเตอร์โชเวล—ผู้มีอายุยืนยาวเกือบหนึ่งร้อยปี—เพิ่งจะถูกฝังได้ไม่นานเท่าไหร่ด้วยซ้ำตอนที่นายพลคนหนึ่งจากตระกูลครอมเวลล์[31]—ผู้มีความเชื่อว่าเป็นหน้าที่ของเขาที่จะต้องทำลาย *'ป่าไม้และที่สูงทั้งหลาย'*[32]—ส่งกองทหารจำนวนมาก

---

[29] May Games กิจกรรมความบันเทิงที่จัดขึ้นในวันเมย์เดย์ (May Day) หรือวันเฉลิมฉลองการเริ่มต้นของฤดูใบไม้ผลิ

[30] Morgan's bread ไม่มีอยู่จริง ศาสตราจารย์ลูอิสท่านประดิษฐ์คำนี้ขึ้นมา

[31] อ้างถึงบุคคลผู้มีตัวตนอยู่จริง Oliver Cromwell (1599-1658) ผู้นับถือนิกายพิวริตันและนายพลผู้นำกองทัพ Parliamentary Army ในช่วงสงครามกลางเมืองอังกฤษ อันเป็นเหตุการณ์ที่นำไปสู่การจับกุมตัวและประหารชีวิตพระเจ้าชาลส์ที่ 1 แห่งอังกฤษ (Charles I of England)

[32] The groves and the high places อ้างอิงจากคัมภีร์ไบเบิ้ล บท 2 พงศาวดาร 14 (2 Chronicles 14) "(14-2) *และอาสาได้ทรงกระทำสิ่งซึ่งดีและถูกต้องในสายพระเนตรพระเยโฮ-วาห์ พระเจ้าของพระองค์ (14-3) เพราะว่าพระองค์ได้ทรงกำจัดบรรดาแท่นบูชาสำหรับพระทั้งหลายของคนต่างชาติ และสถานบูชาบนที่สูงทั้งหลาย และพังบรรดาเสาศักดิ์สิทธิ์ลง และได้โค่นเสารูปเคารพทั้งหลายเสีย*" กล่าวคือ ตามคัมภีร์ไบเบิ้ลเชื่อกันว่าบรรดาที่สูงและป่านั้นเป็น

พอสมควรที่จะสร้างความประทับใจให้กับชาวบ้านชนบทละแวกนั้นมา ปฏิบัติภารกิจอันศักดิ์สิทธิ์ที่ว่า แต่ในท้ายที่สุดแผนการดังกล่าวของครอมเวลล์ก็ประสบกับความล้มเหลว อีกทั้งยังมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นกลางป่าแบร็กดันระหว่างวิทยาลัยกับกองทหารที่ถูกส่งมาอันส่งผลให้ริชาร์ด โครว์[33]—มหาบุรุษผู้แสนปราดเปรื่องและแสนดีราวนักบุญ—สิ้นชีพคาบันไดบ่อน้ำจากฤทธิ์ลูกปืนคาบศิลา นายพลครอมเวลล์เป็นชายชาตรีผู้ย่อมจะกล่าวหาโครว์ว่าเป็นพวกขี้ข้าโป๊ป[34] หรือไม่ก็ 'พวกลัทธินอกรีต' แต่กระนั้นเรื่องราวที่เล่าขานกันก็ระบุว่าคำพูดสุดท้ายของโครว์คือ *"ประหลาดแท้ ท่านเจ้าขา หากเมอร์ลินผู้ลือกันว่าเป็นบุตรของจอมมารยังเป็นข้ารับใช้ผู้ภักดีอย่างไม่มีวันแปรเปลี่ยนของจอมกษัตริย์ได้ แล้วลูกอีนางแพศยาอย่างท่านไม่ละอายบ้างหรือไรที่ตัวเองกลับเป็นไอ้หัวขบถผู้ปลงพระชนม์"* และไม่ว่าสิ่งต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปมากแค่ไหน ธรรมเนียมปฏิบัติข้อหนึ่งที่ยังคงเหมือนเดิมคือ ณ วันที่พวกเขาได้รับการคัดเลือกเข้ารับตำแหน่ง ผู้อำนวยการทุกคนของวิทยาลัยแบร็กตันจะฉลองตำแหน่ง

สถานที่ที่พวกนอกรีตใช้ประกอบพิธีบูชาพระเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์นอกรีตของตน และตีความได้ว่านี่จึงเป็นหน้าที่ของคริสต์ศาสนิกชนในการทำลายสถานที่สำหรับใช้ประกอบพิธีนอกรีตเหล่านี้ให้ราบคาบ

[33] Richard Crowe ตัวละครสมมุติ *อธิบายเพิ่มเติม - เนื้อหาในส่วนนี้ศาสตราจารย์ลูอิสดำเนินเรื่องโดยใช้วิธีการสร้างเรื่องราว เหตุการณ์และตัวละครที่สมมุติขึ้นโดยผสมผสานเข้ากับ และ/หรืออ้างอิงอยู่กับเรื่องราว เหตุการณ์และบุคคลที่มีตัวตนอยู่จริง*

[34] Popery คำด่าหยาบคายที่แพร่หลายในหมู่ผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ผู้คัดค้านแนวความเชื่อและการปฏิบัติแบบโรมันคาทอลิก ซึ่งมีความสำคัญเป็นพิเศษในแนวคิดต่อต้านนิกายคาทอลิกของอังกฤษ (English anti-Catholicism) อันมีพื้นฐานอยู่บนความหวาดกลัวที่ว่าไม่เพียงโป๊ป—ประมุขของคาทอลิก—จะพยายามขยายอำนาจทางศาสนาและจิตวิญญาณเข้าสู่อังกฤษ หากแต่จะยังขยายอำนาจการปกครองทางโลกมาสู่ประเทศอังกฤษด้วย

ด้วยการดื่มน้ำจากบ่อของเมอร์ลินโดยใช้ถ้วยโบราณใบโตอันสวยงามซึ่งถือเป็นสมบัติที่ล้ำค่าที่สุดของแบร็กตัน

ทั้งหมดนี้คือสิ่งที่ข้าพเจ้าคิดระหว่างนอนอยู่ข้าง ๆ บ่อน้ำของเมอร์ลิน บ่อน้ำที่น่าจะต้องมีต้นกำเนิดย้อนกลับไปได้ถึงยุคของเมอร์ลิน หากว่าเคยมีบุคคลชื่อว่าเมอร์ลินอยู่จริง ๆ ระหว่างนอนอยู่ในจุดเดียวกับที่เซอร์เค็นเนล์ม ดิ๊กบี้[35] เคยเห็นการปรากฏตัวของอะไรบางอย่างอันแปลกประหลาดตอนเขามาพักนอนอยู่ที่นี่คืนหนึ่งกลางฤดูร้อน จุดเดียวกับที่คอลลินส์จอมกวี[36] ได้มานอนพักและตำแหน่งที่สมเด็จพระเจ้าจอร์จที่ 3 ร่ำไห้[37] นอนอยู่ ณ จุดที่นาธาเนียล ฟ็อกซ์[38] ผู้ชาญฉลาดและเป็นที่รักของใครต่อใครได้แต่งบทกวีอันโด่งดังขึ้นมาก่อนที่เขาจะถูกฆ่าที่ฝรั่งเศสในอีกสามสัปดาห์ให้หลัง[39] อากาศช่างเงียบสงบและม่านใบไม้เหนือหัวก็ช่างดกหนาจนข้าพเจ้าเผลอหลับไป ข้าพเจ้าถูกปลุกให้ตื่นด้วยเสียงเพื่อนของข้าพเจ้าที่ตะโกนเรียกจากที่ไกล ๆ

---

[35] Sir Kenelm Digby (1603-1655) ข้าหลวงและนักการทูตชาวอังกฤษจากยุคศตวรรษที่ 17

[36] William Collins (1721-1759) กวีชาวอังกฤษผู้มีอิทธิพลอย่างยิ่งในช่วงทศวรรษกลาง ๆ ของยุคศตวรรษที่ 18

[37] George the Third (1738-1820) กษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์ในยุคศตวรรษที่ 19

[38] Nathaniel Fox ตัวละครสมมุติที่ศาสตราจารย์ลูอิสสร้างขึ้นมา ข้อเท็จจริงประการหนึ่งที่น่าสนใจคือเพื่อนหลาย ๆ คนของศาสตราจารย์ลูอิสและโทลคีนเสียชีวิตในฝรั่งเศสในระหว่างยุทธการที่แม่น้ำซอมม์ และนี่อาจจะเป็นแรงบันดาลใจที่ให้กำเนิดตัวละครนาธาเนียล ฟ็อกซ์

[39] อย่างที่เคยอธิบายไว้ก่อนหน้านี้ว่าศาสตราจารย์ลูอิสใช้การผสมผสานเหตุการณ์และบุคคลที่มีตัวตนจริงเข้ากับสิ่งสมมุติ ในที่นี้ เซอร์เค็นเนล์ม ดิ๊กบี้, วิลเลียม คอลลินส์และสมเด็จพระเจ้าจอร์จที่ 3 คือบุคคลที่มีตัวตนจริง แต่ทั้งสามไม่เคยมาเยือนสถานที่สมมุติในเรื่องอย่างแน่นอน

4

ระเบียบวาระซึ่งก่อให้เกิดการโต้แย้งกันมากที่สุดในระหว่างการประชุมวิทยาลัยคือหัวข้อว่าด้วยการขายป่าแบร็กดัน ผู้ซื้อคือสถาบันเอ็น-ไอซีอี—*สถาบันส่งเสริมการประสานความร่วมมือด้านการวิจัยแห่งชาติ*—หรือ *'ไนซ์'* ซึ่งต้องการสถานที่สำหรับก่อสร้างอาคารที่จะคู่ควรใช้เป็นที่ตั้งขององค์กรอันแสนจะไม่ธรรมดาองค์กรนี้ ไนซ์คือผลิตผลแรกสุดที่เกิดขึ้นจากการหลอมรวมกันเชิงสร้างสรรค์ระหว่างรัฐกับห้องปฏิบัติการอันเป็นศูนย์รวมแห่งความหวังเพื่อโลกที่ดีกว่านี้ของนักคิดจำนวนมากผู้ใส่ใจเป็นกังวลกับความเป็นไปของโลก สถาบันแห่งนี้ถูกมุ่งหมายให้เป็นอิสระจากข้อห้ามข้อจำกัดอันน่ารำคาญเกือบทุกอย่าง—เป็นอิสระจาก *'ระเบียบราชการ'* ตามคำพูดที่ใช้กันโดยเหล่าผู้สนับสนุน—ซึ่งคอยขัดขวางความก้าวหน้าทางการวิจัยทั้งหลายในประเทศนี้มาโดยตลอด นอกจากนี้สถาบันแห่งนี้ยังถูกมุ่งหมายให้มีความเป็นอิสระมากพอสมควรจากข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่ ซึ่งนี่ก็เพราะว่า—ตามคำโต้แย้งที่ผู้สนับสนุนยกมาอ้าง—ประเทศสักแห่งที่สามารถใช้จ่ายเงินจำนวนหลายล้านปอนด์ต่อวันในยามสงครามย่อมจะสามารถเจียดเงินแค่ไม่กี่ล้านปอนด์ต่อเดือนเพื่อสนับสนุนการวิจัยที่เป็นประโยชน์ในยามสงบได้อย่างแน่นอน ตัวอาคารที่เสนอกันว่าจะสร้างขึ้นนี้มีขนาดใหญ่โตและสูงตระหง่านจนถ้าไปสร้างแทรกไว้กลางหมู่ตึกระฟ้าในกรุงนิวยอร์กก็ยังจะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดแก่เส้นขอบฟ้าของมหานครแห่งนั้น บุคลากรที่จะทำงานอยู่ในสถาบันแห่งนี้จะมีอยู่เป็นจำนวนมหาศาลและรายได้ของพวกเขาก็จะสูงลิบลิ่ว ความพยายามในการสร้างแรงกดดันอย่างต่อเนื่องและการเจรจา

ต่อรองอย่างไม่ลดละของสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยเอดจ์สโตว์ได้ล่อลวงสถาบันแห่งใหม่นี้ให้เปลี่ยนใจจากออกซ์ฟอร์ด จากเคมบริดจ์ จากลอนดอนมาสู่เมืองเอดจ์สโตว์แทน ก่อนหน้านี้ทางสถาบันได้พิจารณาเมืองต่าง ๆ ข้างต้นในฐานะตัวเลือกที่เป็นไปได้สำหรับการก่อสร้างอาคารสถาบัน มีอยู่ช่วงหนึ่งที่คณะก้าวหน้าในเมืองเอดจ์สโตว์รู้สึกเกือบจะหมดหวังเสียแล้ว แต่ตอนนี้พวกเขาประสบความสำเร็จอย่าง—เกือบ ๆ จะ—แน่นอนแล้ว ถ้าหากว่าไนซ์สามารถหาซื้อที่ดินที่จำเป็นได้ พวกเขาก็จะมาตั้งอาคารสถาบันในเมืองเอดจ์สโตว์ และเมื่อไนซ์มาสู่เมืองแห่งนี้ จากนั้น—ตามความรู้สึกของทุกคน—อะไร ๆ ก็จะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในที่สุด เคอร์รีถึงขั้นแสดงความเห็นว่าเขาไม่คิดว่า—ในท้ายที่สุดแล้ว—ออกซ์ฟอร์ดและเคมบริดจ์จะสามารถดำเนินกิจการต่อไปในฐานะมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ได้ด้วยซ้ำ

หากเป็นเมื่อสามปีก่อน ถ้าหากมาร์คเข้าร่วมการประชุมวิทยาลัยเพื่อการพิจารณาตัดสินใจว่าจะขายที่ดินของวิทยาลัยหรือไม่ ก็เป็นที่คาดหมายได้เลยว่าเขาจะต้องได้ยินข้ออ้างและการถกเถียงกันอย่างถึงพริกถึงขิงระหว่างมุมมองด้านความผูกพันทางใจกับด้านความก้าวหน้า ระหว่างด้านความสวยงามกับด้านอรรถประโยชน์ แต่วันนี้ระหว่างที่มาร์คเข้านั่งประจำที่ในห้องโซเลอร์[40]—ห้องขนาดค่อนข้างยาวบนชั้นบนของตึกที่ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของจัตุรัสเลดี้อลิซที่ถูกใช้เป็นห้องประชุม—มาร์คไม่คิดว่าเขา

[40] Soler (สะกดรูปแบบอื่น ๆ เช่น soller/solar) เป็นคำภาษาอังกฤษสมัยกลาง (Middle English) โซเลอร์เป็นชื่อเรียกห้องชั้นบนของตัวอาคารที่อยู่เหนือเพดานหรือใต้หลังคาของอาคารที่สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมโบราณ อาจจะใช้เป็นที่เก็บของหรือที่พักอาศัยก็ได้

จะได้ยินข้อถกเถียงเช่นนั้นเลยแม้แต่คำเดียว มาร์ครู้แล้วว่าเดี๋ยวนี้อะไร ๆ ไม่ได้ดำเนินไปในลักษณะเช่นนั้นอีกแล้ว

คณะก้าวหน้าจัดการเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างหมดจดรวบรัดยิ่ง ตอนพวกเขามาถึงห้องโซเลอร์ คณาจารย์ส่วนใหญ่ไม่รู้ด้วยซ้ำว่าในการประชุมครั้งนี้จะมีวาระการประชุมเกี่ยวกับการขายป่าแบร็กดัน แน่นอนว่าผู้เข้าร่วมประชุมเห็นจากเอกสารระเบียบวาระการประชุมว่าวาระที่สิบห้าคือเรื่อง ‘การขายที่ดินของวิทยาลัย’ แต่เนื่องจากหัวข้อดังกล่าวปรากฏขึ้นในการประชุมวิทยาลัยเกือบทุกครั้ง พวกเขาจึงไม่ได้ให้ความสนใจอะไรมากนัก ในอีกแง่หนึ่งผู้เข้าร่วมประชุมก็สังเกตเห็นเช่นกันว่าวาระที่หนึ่งคือเรื่อง ‘คำถามเกี่ยวกับป่าแบร็กดัน’ ซึ่งรายละเอียดของคำถามเหล่านี้ก็ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ กับข้อเสนอขายที่ดิน ซึ่งในระหว่างที่เขาลุกขึ้นเสนอวาระต่อที่ประชุมในฐานะรองผู้อำนวยการ เคอร์รีนำเสนอจดหมายสองสามฉบับต่อที่ประชุมวิทยาลัย จดหมายฉบับแรกมาจากสมาคมด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน ข้าพเจ้าคิดว่าสมาคมนี้ออกจะไม่รอบคอบอยู่สักหน่อยที่ยื่นข้อร้องเรียนสองเรื่องมาในจดหมายฉบับเดียว มันจะเป็นการฉลาดกว่ามากหากพวกเขาจำกัดตัวเองอยู่กับแค่การเรียกร้องให้ทางวิทยาลัยให้ความสนใจกับสภาพอันทรุดโทรมของกำแพงที่ล้อมกั้นรอบป่าแบร็กดัน และดังนั้นพอจดหมายของทางสมาคมร่ายยาวต่อไป กล่าวกระตุ้นให้ทางวิทยาลัยจัดสร้างอะไรสักอย่างเพื่อป้องกันบริเวณบ่อน้ำ—และถึงกับชี้จิกว่าพวกเขาเคยพยายามกระตุ้นวิทยาลัยให้จัดการเรื่องนี้มาก่อนแล้ว—ทางวิทยาลัยจึงเริ่มรู้สึกหงุดหงิดขึ้นมา และพอทางสมาคมแสดงความประสงค์—ด้วยคำพูดที่ฟังเหมือนเพิ่งจะนึกขึ้นมาได้เลยเอามา

ปิดท้าย—ให้ทางวิทยาลัยอำนวยความสะดวกต่อผู้ศึกษาโบราณวัตถุที่ต้องการเข้าศึกษาตรวจสอบบ่อน้ำให้มากกว่านี้ ทางวิทยาลัยก็กลายเป็นอารมณ์บูดสนิทไปเลย ข้าพเจ้าไม่อยากจะกล่าวหาคนที่มีตำแหน่งสูงอย่างเคอร์รีว่าจงใจตีความเนื้อหาของจดหมายอย่างผิด ๆ แต่วิธีการที่เคอร์รีเลือกใช้ในการอ่านและถ่ายทอดเนื้อหาของจดหมายต่อที่ประชุมนั้นดูเหมือนจะเป็นการเน้นย้ำมากกว่าจะพยายามละเว้นข้อบกพร่องใด ๆ ในน้ำเสียงของตัวจดหมาย ก่อนที่เคอร์รีจะอ่านจดหมายจบและนั่งลงที่เดิม เกือบทุกคนในห้องประชุมต่างมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้โลกภายนอกเข้าใจว่าป่าแบร็กดันเป็นสมบัติส่วนตัวของวิทยาลัยแบร็กตันและโลกภายนอกควรอย่าก้าวล่วงเรื่องของคนอื่นให้มากนัก จากนั้นเคอร์รีก็ลุกขึ้นมาอ่านจดหมายอีกฉบับต่อที่ประชุม จดหมายฉบับนี้ถูกส่งมาจากสมาคมล่าท้าผี ผู้ต้องการขออนุญาตเข้าไปในป่าแบร็กดันเพื่อตรวจสอบ *‘ปรากฏการณ์ที่มีการรายงานกันเอาไว้’* อันเป็นจดหมายที่ “มีความเกี่ยวข้อง” ตามคำกล่าวของเคอร์รี “กับจดหมายฉบับถัดไปซึ่งหากท่านผู้อำนวยการอนุญาตผมจะได้นำขึ้นมาอ่านต่อที่ประชุม” จดหมายฉบับถัดไปมาจากบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งได้ทราบเกี่ยวกับข้อเสนอของสมาคมล่าท้าผีและจึงอยากขออนุญาตทางวิทยาลัยเข้ามาถ่ายภาพยนตร์ ไม่ใช่จะถ่ายภาพปรากฏการณ์ที่ว่า แต่จะเป็นรายการตามติดนักล่าท้าผีในระหว่างการตามหาปรากฏการณ์ดังกล่าว เคอร์รีได้รับคำสั่งจากที่ประชุมให้เขียนจดหมายปฏิเสธสั้น ๆ ตอบกลับจดหมายทั้งสามฉบับข้างต้น

จากนั้นก็มีเสียงของผู้พูดคนใหม่ดังขึ้นจากอีกฟากหนึ่งของห้องประชุมโซเลอร์ ลอร์ดฟีเวอร์สโตนลุกขึ้นมา กล่าวว่าเขาเห็นด้วยอย่าง

เต็มที่กับแนวทางปฏิบัติที่ทางวิทยาลัยเลือกใช้กับจดหมายอันไม่รู้จักที่ต่ำที่สูงทั้งสามฉบับจากกลุ่มบุคคลภายนอกจอมยุ่มย่ามเหล่านี้ แต่ถึงอย่างไรแล้วข้อเท็จจริงก็ปรากฏอยู่ว่ากำแพงล้อมป่าแบร็กดันตอนนี้อยู่ในสภาพอันไม่เป็นที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างยิ่งมิใช่หรือ อาจารย์หลาย ๆ ท่าน—ซึ่งไม่ได้รวมถึงสตั๊ดด็อก—มีความรู้สึกว่าพวกเขากำลังเห็นลอร์ดฟีเวอร์สโตนลุกขึ้นมาท้าทายหรือแข็งข้อต่อกลุ่ม *‘เคอร์รีและชาวแก๊ง’* และจึงหันมาตั้งใจฟังด้วยความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เกือบจะในทันทีที่ลอร์ดฟีเวอร์สโตนพูดจบ เหรัญญิก—เจมส์ บัสบี้—ก็ลุกขึ้นมากล่าวตอบ อันดับแรกเขากล่าวขอบคุณต่อคำถามของลอร์ดฟีเวอร์สโตน และอธิบายว่าตามหน้าที่ของเหรัญญิก เมื่อไม่นานมานี้เขาได้ไปสอบถามความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกำแพงล้อมป่า บัสบี้กล่าวว่าเขาเกรงว่าคำว่า “ไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ” นั้นออกจะเบาเกินกว่าจะบรรยายสภาพของกำแพงในตอนนี้ด้วยซ้ำ นอกจากจะรื้อสร้างกำแพงใหม่ทั้งหมดแล้วก็ไม่มีตัวเลือกอื่นที่เหมาะสมกว่านี้อีกแล้วสำหรับการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน ทางที่ประชุมต้องซักไซ้อย่างยากลำบากอยู่นานกว่าจะง้างปากให้ บัสบี้ระบุประมาณการค่าก่อสร้างกำแพงใหม่ออกมาได้ ซึ่งพอพวกเขาได้ยินตัวเลขก็ต่างอ้าปากค้างกันเป็นแถว ลอร์ดฟีเวอร์สโตนตั้งคำถามเสียงเย็นว่าทางเหรัญญิกตั้งใจจะเสนอว่าทางวิทยาลัยควรจะทุ่มงบประมาณมหาศาลขนาดนั้นเพื่อการนี้จริง ๆ หรือ บัสบี้ (อดีตบาทหลวงร่างโตหนวดเคราดกหนาสีดำ) ตอบคำถามด้วยน้ำเสียงไม่พอใจหน่อย ๆ ว่าเขาไม่ได้กำลังเสนออะไรทั้งนั้น หากว่าเขาจะเสนออะไรต่อที่ประชุมก็คงเป็นข้อที่ว่าคำถามข้อนี้ไม่สามารถนำมาพิจารณาแยกต่างหากจากข้อพิจารณาทางด้านการเงินที่สำคัญจำนวน

หนึ่ง ซึ่งตามหน้าที่ของเหรัญญิก บัสบี้จะยกขึ้นมารายงานต่อที่ประชุมในวาระต่อ ๆ ไปได้ คนทั้งห้องประชุมเงียบกันไปครู่หนึ่งหลังจากบัสบี้แถลงคำพูดอย่างเป็นลางนี้ต่อที่ประชุม ก่อนที่บรรดา 'คนนอกกลุ่ม' และ 'พวกขวางคลอง' ที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของคณะก้าวหน้าจะค่อย ๆ —ทีละคน ๆ —เข้ามาร่วมอภิปรายหัวข้อดังกล่าว ผู้อภิปรายส่วนใหญ่แสดงความไม่เชื่อกับคำกล่าวที่ว่านอกจากรื้อและสร้างกำแพงขึ้นใหม่ก็ไม่มีทางเลือกอื่นอีกแล้ว คณะก้าวหน้าปล่อยให้พวกเขาเหล่านี้คุยกันไปเกือบสิบนาทีเต็มก่อนที่ลอร์ดฟีเวอร์สโตนจะลุกขึ้นมากล่าวต่อที่ประชุมด้วยคำพูดคำจาที่ทำให้เขาดูเหมือนจะเป็นผู้นำกลุ่มคนนอกกลุ่มพวกนี้ว่า เขาอยากรู้ว่ามันเป็นไปได้ยังไงที่ทั้งเหรัญญิกและคณะกรรมการอนุรักษ์ไม่สามารถหาตัวเลือกอื่นแล้วได้จริง ๆ ระหว่างการรื้อสร้างกำแพงใหม่กับการปล่อยให้ป่าแบร็กดันเสื่อมโทรมลงกลายเป็นป่าชุมชน ลอร์ดฟีเวอร์สโตนกดดันจะเอาคำตอบให้ได้ บางคนในหมู่คนนอกกลุ่มเริ่มจะรู้สึกว่าลอร์ดฟีเวอร์สโตนออกจะไม่สุภาพกับเหรัญญิกเกินไปบ้าง ในที่สุดเหรัญญิกก็ตอบด้วยเสียงต่ำเบาว่าเขาได้รับข้อมูลทางเลือกอื่น ๆ จากผู้เชี่ยวชาญมาบ้างและเน้นว่านี่เป็นแค่ทางเลือกในเชิงทฤษฎีเท่านั้น ทางเลือกที่ว่าคือการใช้รั้วลวดหนามล้อมป่า แต่คำอธิบายที่ตามมาหลังจากนั้นถูกเสียงโห่ร้องด้วยความไม่พอใจของผู้เข้าร่วมประชุมกลบจนมิด โดยมีเสียงของแคนนอน จีเวลดังแหลมแหวกขึ้นมาว่าเขาเลือกที่จะโค่นต้นไม้ทั้งป่าแบร็กดันให้ราบเป็นหน้ากลองดีกว่าจะต้องทนเห็นมันถูกล้อมอยู่กลางรั้วลวดหนาม ในที่สุดวาระข้อนี้ก็ถูกเลื่อนไปพิจารณาในการประชุมครั้งหน้า

วาระการประชุมถัดไปคือหัวข้อที่อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถทำความเข้าใจได้ เนื้อหาส่วนใหญ่ของการประชุมในวาระดังกล่าวอยู่ในรูปของการบรรยายสรุป (โดยเคอร์รี) จดหมายโต้ตอบอันยาวนานระหว่างทางวิทยาลัยกับทางสภาคณาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยเอดจ์สโตว์เกี่ยวกับข้อเสนอการจัดตั้งสถาบันไนซ์ขึ้นในมหาวิทยาลัยเอดจ์สโตว์ คำว่า *‘มุ่งมั่นที่จะ’* ปรากฏขึ้นอยู่เรื่อย ๆ ในการอภิปรายที่เกิดขึ้นตามมา “ดูเหมือนว่าวิทยาลัยของเรา” วัตสันกล่าว “จะได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะให้การสนับสนุนทั้งปวงที่เป็นไปได้อย่างเต็มที่ต่อสถาบันแห่งใหม่” “ดูเหมือนว่าเรา” ฟีเวอร์สโตนย้อน “จะมัดมือมัดเท้าตัวเองแล้วปล่อยให้ทางมหาวิทยาลัยทำอะไรก็ได้กับเราตามแต่เขาจะต้องการ” ข้ออภิปรายเหล่านี้ก่อผลลัพธ์ใด ๆ ตามมาบ้างนั้นไม่เคยปรากฏให้เข้าใจได้อย่างชัดเจนในหมู่คนนอกกลุ่ม พวกเขาจำได้ว่าตนเคยต่อสู้ขัดขวางการที่ไนซ์จะมาตั้งสถาบันและประกอบกิจการต่าง ๆ ที่นี่อย่างรุนแรงในการประชุมครั้งก่อน ๆ และจำได้ว่าพวกเขาเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ แต่ทุก ๆ ความพยายามของพวกเขาในการหาคำตอบชัด ๆ ว่าความพ่ายแพ้ของพวกเขาหมายถึงอะไร—แม้ว่าพวกเขาจะได้รับคำตอบ *‘จากการอธิบายอย่างหลักแหลม’* ของเคอร์รี—กลับทำได้เพียงแค่ทำให้พวกเขายิ่งหลงถลำลึกลงไปเรื่อย ๆ ในเขาวงกตที่หาทางออกไม่เจอที่ประกอบกันขึ้นมาจากธรรมนูญมหาวิทยาลัย และสิ่งที่ลึกลับดำมืดกว่านั้นมากอย่างความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยเอดจ์สโตว์กับวิทยาลัยแบร็กตัน ผลลัพธ์ของการสนทนาในช่วงนี้มุ่งหมายที่จะสร้างความประทับใจต่อพวกเขาว่าเกียรติและศักดิ์ศรีของทางวิทยาลัยนั้นจะไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นจากการที่ไนซ์จะมาตั้งสถาบันที่เอดจ์สโตว์

ในระหว่างวาระการประชุมนี้ความคิดของอาจารย์มากกว่าหนึ่งท่านไพล่ไปคิดถึงเรื่องมื้อกลางวันและความสนใจของผู้เข้าร่วมประชุมจึงเริ่มล่องลอยออกไปที่อื่น แต่เมื่อเคอร์รีลุกขึ้นมาตอนอีกห้านาทีจะบ่ายโมงเพื่อนำเสนอวาระที่สาม ความสนใจของผู้เข้าร่วมประชุมก็ลุกโพลงกลับคืนมาอย่างรุนแรง วาระที่สามคือ *'การแก้ไขความผิดปกติในเงินเดือนของอาจารย์ระดับจูเนียร์เฟลโลวส์'*[41] ข้าพเจ้าไม่อยากจะเล่าว่าอาจารย์ระดับจูเนียร์เฟลโลวส์ของวิทยาลัยแบร็กตันสมัยนั้นได้เงินเดือนกันเท่าไหร่บ้าง แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าเงินเดือนที่ได้รับแทบจะไม่พอกับค่าใช้จ่ายสำหรับค่าที่พักอาศัยในวิทยาลัย—พวกเขาถูกสัญญาจ้างบังคับให้ต้องอาศัยอยู่ภายในวิทยาลัย—ด้วยซ้ำ สต๊ัดด็อกผู้ก้าวขึ้นมาจากระดับดังกล่าวเมื่อไม่นานมานี้รู้สึกเห็นใจพวกอาจารย์ระดับจูเนียร์เฟลโลวส์อย่างมาก สต๊ัดด็อกเข้าใจความคิดของพวกเขาเหล่านั้นจากสีหน้าที่ปรากฏ สำหรับพวกเขาแล้วการปรับแก้อัตราเงินเดือน—หากวาระดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม—ย่อมหมายถึงเสื้อผ้าใหม่ ๆ ความสามารถที่จะไปเที่ยวไหนได้บ้างช่วงวันหยุด มื้อเที่ยงที่มีเนื้อสัตว์มากขึ้นและโอกาสที่จะได้ซื้อหาหนังสืออย่างน้อยสักครึ่งหนึ่ง—แทนที่จะเป็นแค่เศษหนึ่งส่วนห้า—ของหนังสือทั้งหมดที่พวกเขาจำเป็นต้องใช้ สายตาของอาจารย์ระดับจูเนียร์เฟลโลวส์ทุกคนจับจ้องอยู่ที่เหรัญญิกระหว่างที่บัสบี้ยืนขึ้นเพื่อให้คำตอบต่อข้อเสนอของเคอร์รี บัสบี้กล่าวว่าเขาหวังว่าคงจะไม่มีใครในที่นี้ที่คิดว่าเขาคนนี้คือผู้ที่ให้คำอนุมัติและทำให้เกิดความผิดปกติ—ซึ่งเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1910—ที่

[41] Junior Fellows ชื่อระดับสมรรถนะอาจารย์ในระบบการศึกษาของอังกฤษ โดยความหมายคือตำแหน่งอาจารย์/นักวิชาการ/นักวิจัยชั้นต้น

ทำให้คณาจารย์ระดับล่าง ๆ ถูกตัดออกจากอนุประโยคใหม่ ๆ ที่ถูกเพิ่มเข้ากับย่อหน้าที่สิบแปดของมาตราที่ 17 ของธรรมนูญฯ บัสบี้กล่าวว่าเขารู้สึกมั่นใจว่าทุกคนในที่นี้ย่อมปรารถนาให้ความผิดปกติที่ว่านี้ได้รับการแก้ไข แต่ในฐานะเหรัญญิกเขาถือว่าเป็นหน้าที่ของตนที่จะต้องชี้ให้ที่ประชุมเห็นว่าวาระนี้เป็นวาระที่สองแล้วที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายจำนวนมหาศาลยิ่งที่ถูกเสนอต่อที่ประชุมในช่วงเช้าวันนี้ ตอนนี้เขาสามารถให้คำตอบได้แต่เพียงว่า—เป็นคำตอบเดียวกับที่เขาให้ต่อข้อเสนอตามวาระก่อนหน้านี้—วาระดังกล่าวไม่สามารถถูกแยกพิจารณาจากปัญหาทั้งหมดของสถานการณ์ทางการเงินในปัจจุบันของวิทยาลัยได้อันเป็นเรื่องที่บัสบี้หวังจะนำเสนอต่อที่ประชุมในช่วงบ่าย คนอื่น ๆ ลุกขึ้นกล่าวอะไรอีกมากมายต่อที่ประชุม แต่เหรัญญิกก็ยังคงไม่ยอมตอบคำถามใด ๆ เช่นเดิม วาระดังกล่าวจึงถูกเลื่อนออกไปและตอนอีกสิบห้านาทีจะบ่ายสอง ผู้เข้าร่วมประชุมก็แยกย้ายออกจากห้องประชุมโซเลอร์เพื่อไปรับประทานมื้อเที่ยงในสภาพที่หิวโหยบวกปวดหัวแถมเปรี้ยวปากอยากบุหรี่ อาจารย์ระดับจูเนียร์ฯ ทุกคนต่างเดินออกจากห้องประชุมพร้อมด้วยความคิดว่าทางวิทยาลัยเลือกได้อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นระหว่างการรื้อสร้างกำแพงใหม่ล้อมป่าแบร็กดันกับการขึ้นเงินเดือนของพวกเขา “ไอ้ป่าหอกหักนั่นขวางทางพวกเราให้ต้องเสียเวลาช่วงเช้าไปเปล่า ๆ” อาจารย์คนหนึ่งว่า “จนถึงตอนนี้ก็ยังคงสร้างปัญหาให้เราไม่รู้จบ” อาจารย์อีกคนเอ่ยตอบ

หลังพักเที่ยงผู้เข้าร่วมประชุมกลับเข้าสู่ห้องประชุมโซเลอร์เพื่อพิจารณาวาระการประชุมด้านการเงินของวิทยาลัยภายใต้กรอบแนวคิดข้างต้น และแน่นอนว่าเหรัญญิกบัสบี้คือผู้พูดหลักในช่วงนี้ อากาศภายใน

ห้องประชุมโซเลอร์ร้อนอย่างยิ่งในช่วงบ่ายแดดจ้าเช่นนี้ และเสียงพูดบรรยายเอื่อยเฉื่อยอย่างลื่นไหลของเหรัญญิกผนวกกับฟันขาว ๆ ที่เรียงกันเป็นแถวสวยที่โผล่ให้เห็นแวบ ๆ อยู่เหนือเคราดกครึ้ม (บัสบี้มีฟันที่สวยอย่างยิ่ง) ดูเหมือนจะมีอำนาจสะกดจิตอะไรสักอย่าง ตามปกติแล้วอาจารย์ประจำวิทยาลัยก็ไม่ใช่พวกที่รู้สึกว่าเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ เป็นเรื่องง่ายต่อการทำความเข้าใจอยู่แล้ว ถ้าพวกเขาคิดว่ามันเป็นเรื่องเข้าใจง่าย พวกเขาก็คงไม่ใช่คนจำพวกที่จะเข้ามาเป็นอาจารย์ประจำวิทยาลัยหรอก พวกเขาพอจะเข้าใจได้ว่าสถานการณ์มันค่อนข้างแย่ ค่อนข้างเลวร้ายเลยก็ว่าได้ สมาชิกคณาจารย์ที่เพิ่งเริ่มทำงานได้ไม่นานเท่าไหร่และยังด้อยประสบการณ์อยู่มากเลิกตั้งข้อสงสัยแล้วว่าระหว่างกำแพงใหม่กับขึ้นเงินเดือนให้พวกเขาทางวิทยาลัยจะเลือกอะไร และหันไปนึกสงสัยแทนว่าวิทยาลัยแห่งนี้จะยังดำเนินงานต่อไปได้อีกหรือเปล่า *ตอนนี้*—ตามคำพูดของเหรัญญิก—*คือช่วงเวลาอันยากลำบากอย่างผิดธรรมดา* สมาชิกวิทยาลัยที่อายุมากหน่อยต่างเคยได้ยินคำกล่าวถึงช่วงเวลาอันยากลำบากมาแล้วหลายต่อหลายครั้งในอดีตจากปากของเหรัญญิกหลายต่อหลายรุ่นก่อนหน้านี้ และดังนั้นจึงไม่ค่อยตื่นตระหนกอะไรนัก ที่พูดเช่นนี้ผมไม่ได้กำลังพยายามจะสื่อแม้แต่ขณะจิตเดียวว่าเหรัญญิกของแบร็กตันกำลังจงใจนำเสนอข้อมูลสถานะทางการเงินของวิทยาลัยอย่างผิด ๆ เป็นเรื่องหาได้ยากอย่างยิ่งที่รายงานผลประกอบการของนิติบุคคลขนาดใหญ่ซึ่งทุ่มเทการดำเนินงานเพื่อความก้าวหน้าทางด้านการเรียนรู้อย่างไม่สิ้นสุดนั้นจะระบุผลลัพธ์การดำเนินกิจการ—ด้วยคำอธิบายที่ค่อนข้างชัดเจนแจ่มแจ้ง—ว่าอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ แต่เหรัญญิกบัสบี้ก็นำเสนอรายงานได้อย่างยอด

เยี่ยม แต่ละประโยคที่เขากล่าวถือเป็นตัวอย่างของคำพูดที่สื่อความอย่างชัดเจน และถ้าหากผู้ฟังรู้สึกว่าใจความโดยรวมของถ้อยแถลงของบัสบี้นั้นออกจะคลุมเครือไม่ชัดเท่ากับเวลาพิจารณาแยกเป็นส่วน ๆ นั่นก็อาจจะเป็นความบกพร่องในส่วนของผู้ฟังเอง ข้อเสนอการตัดทอนค่าใช้จ่ายและการลงทุนต่อเล็ก ๆ น้อย ๆ จำนวนหนึ่งของบัสบี้ได้รับคำอนุมัติด้วยมติเป็นเอกฉันท์ ก่อนที่ที่ประชุมวิทยาลัยจะพักการประชุมเพื่อดื่มน้ำชาด้วยอารมณ์ค่อนข้างดีพอสมควร สตั๊ดด็อกโทรศัพท์หาเจนและบอกเธอว่าวันนี้เขาจะไม่กลับไปทานมื้อค่ำที่บ้าน

ไม่จนกระทั่งหกโมงเย็นนั่นแหละที่บรรดาแนวความคิดและความรู้สึกสายต่าง ๆ ที่เกิดจากการปลุกกระตุ้นด้วยวาระการประชุมในช่วงต้น ๆ ของวันนั้นได้เบนเข้ามาบรรจบกันในวาระการประชุมว่าด้วยคำถามเกี่ยวกับการขายป่าแบร็กดัน วาระดังกล่าวไม่ได้ถูกเรียกว่า *‘การขายป่าแบร็กดัน’* หรอก เหรัญญิกบัสบี้เรียกวาระดังกล่าวว่า *‘การขายพื้นที่ในส่วนที่เป็นสีชมพูที่ปรากฏอยู่บนแบบแปลนอัน—ด้วยคำอนุญาตของท่านผู้อำนวยการ—ผมจะได้แจกจ่ายไปรอบโต๊ะประชุม’* เหรัญญิกบัสบี้ประกาศโต้ง ๆ เลยว่าแผนการขายที่ดินดังกล่าวเกี่ยวพันกับการสูญเสียส่วนหนึ่งของป่าแบร็กดัน แต่ในความเป็นจริงแล้วพื้นที่ก่อสร้างอาคารสถาบันไนซ์ตามแบบแปลนที่เสนอมานั้นจะเหลือพื้นที่ป่าแบร็กดันกว้างแค่ประมาณสิบหกฟุตเท่านั้นตามแนวชายขอบด้านทิศใต้ของป่าให้ทางวิทยาลัย กระนั้นวาระดังกล่าวก็ถูกนำเสนอต่อที่ประชุมโดยไร้เล่ห์เพทุบายใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะคณะอาจารย์ต่างได้รับแบบแปลนให้ไปศึกษาประกอบด้วยตัวเอง ในความเป็นจริงคือแบบแปลนที่แจกในที่ประชุมนั้น

เป็นแบบแปลนขนาดเล็กและบางทีอาจจะไม่ได้นำเสนอรายละเอียดที่แม่นยำสมบูรณ์แบบเท่าใดนัก เป็นแบบแปลนที่พอจะให้แนวความคิดกว้าง ๆ แก่ผู้ดูเท่านั้น ในระหว่างการตอบคำถาม เหรัญญิกบัสบี้ตอบว่าเป็นเรื่องโชคร้าย—หรือบางทีอาจจะเป็นเรื่องโชคดีก็ได้—ที่ตัวบ่อน้ำของเมอร์ลินนั้นอยู่ในที่ดินส่วนที่ทางไนซ์ต้องการ แน่นอนว่าทางไนซ์จะให้การรับรองต่อวิทยาลัยในสิทธิ์ที่จะเข้าถึงบ่อน้ำได้ต่อไป และตัวบ่อน้ำและทางเดินเท้าโดยรอบจะได้รับการอนุรักษ์เอาไว้โดยทางสถาบันด้วยวิธีการอนุรักษ์อันจะเป็นที่พึงพอใจได้สำหรับนักโบราณคดีทั่วโลก เหรัญญิกบัสบี้สงวนความเห็นไม่ขอให้คำแนะนำใด ๆ และเพียงเอ่ยถึงตัวเลขราคาเสนอซื้อสูงลิบลิ่วจากทางสถาบันไนซ์เท่านั้น หลังจากนั้นที่ประชุมก็เปลี่ยนเป็นคึกคักได้ที่ ข้อดีของการขายที่ดินครั้งนี้ถูกค้นพบทีละข้อ ๆ ราวกับผลไม้ที่สุกงอมได้ที่ร่วงลงมาสู่มือที่รอรับอยู่ การขายที่ดินจะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับบ่อน้ำ จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน จะช่วยแก้ปัญหาทางการเงิน และดูเหมือนจะช่วยแก้ปัญหาเงินเดือนของอาจารย์ระดับจูเนียร์เฟลโลวส์ได้ด้วย จากนั้นทางที่ประชุมก็ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมว่าไนซ์พิจารณาว่าพื้นที่ดังกล่าวถือเป็นจุดเดียวที่เป็นไปได้สำหรับการสร้างอาคารสถาบันในเมืองเอดจ์สโตว์ และถ้าหากด้วยเหตุผลกลใดก็ตามที่วิทยาลัยแบร็กตันตัดสินใจที่จะไม่ขาย โครงการทั้งหมดก็จะถูกล้มเลิกแล้วจากนั้นก็ไม่ต้องสงสัยเลยว่าสถาบันจะย้ายไปตั้งที่เคมบริดจ์แทน ที่ประชุมถึงกับได้ข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากซักไซ้ไล่เลียงเหรัญญิกอยู่นานว่าบัสบี้ได้ทราบข่าวมาว่าทางวิทยาลัยเคมบริดจ์อยากจะขายที่ดินของตนให้ไนซ์อย่างเต็มแก่

‘พวกหัวรั้น’ จำนวนไม่กี่คนที่อยู่ในที่ประชุมในขณะนั้น—ซึ่งสำหรับพวกเขาป่าแบร็กดันก็แทบจะไม่ต่างจากฐานคติแห่งชีวิต[42]—แทบจะไม่สามารถทำใจเชื่อได้ลงด้วยซ้ำว่ากำลังเกิดอะไรขึ้น เมื่อพวกเขาตั้งสติได้และหาปากเสียงของตัวเองเจอ เสียงค้านของพวกเขาก็ไม่ต่างกับตัวโน้ตแปร่งเพี้ยนที่ดังแทรกการประสานเสียงเห็นด้วยอย่าง ชื่นมื่นของที่ประชุมส่วนใหญ่ พวกเขาถูกกลอุบายที่วางเอาไว้ผลักไสให้อยู่ในตำแหน่งที่ทำให้คำพูดของพวกเขาฟังราวกับว่าพวกเขาอยากเห็นป่าแบร็กดันถูกล้อมไว้ด้วยรั้วลวดหนามเสียยังจะดีกว่า ในตอนท้ายเมื่อตาเฒ่าจีเวลผู้โมโหจนหน้ามืดปากคอสั่นลุกขึ้นมาพูดด้วยเสียงสั่นเครือที่เกือบจะเป็นร่ำไห้ คนในที่ประชุมกลับแทบจะไม่ได้ยินเสียงพูดของเขาเลย เหล่าผู้เข้าร่วมประชุมต่างหันไปจ้อง—บางคนจ้องด้วยสายตาชื่นชม—ที่ใบหน้าคมสันได้รูปที่ฉายแววอ่อนต่อโลกน้อย ๆ กับเส้นผมสีขาวโพลนที่เด่นสะดุดตาในห้องประชุมยาวเหยียดที่เริ่มมืดลงเรื่อย ๆ แต่ก็มีเฉพาะคนที่นั่งอยู่ใกล้ ๆ กับจีเวลเท่านั้นที่ได้ยินว่าเขาพูดว่าอะไร และตอนนี้เองที่ลอร์ดฟีเวอร์สโตนเด้งตัวลุกขึ้นยืนสองแขนกอดอก สองตาจ้องหน้าชายชราตรง ๆ และกล่าวด้วยเสียงดังฟังชัดว่า “ถ้าเกิดคุณแคนนอน จีเวลปรารถนาให้พวกเราไม่ได้ยินข้อคิดเห็นของเขาแล้วละก็ ผมขอแนะนำว่าวิธีที่ดีกว่านี้สำหรับการบรรลุเป้าหมายที่ว่าคือการอยู่เงียบ ๆ แทน”

ก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่งจะเริ่มอายุของจีเวลก็ล่วงเข้าสู่วัยชราไปแล้ว สมัยนั้นผู้คนปฏิบัติต่อผู้สูงวัยด้วยความอ่อนโยนและจีเวลเองก็ไม่เคยประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้ชินกับโลกยุคสมัยใหม่ได้เลย ชั่วครู่

[42] Assumption of life ความเชื่อหรือหลักการพื้นฐานที่รองรับความเข้าใจหรือแนวทางการใช้ชีวิต

หนึ่งที่จีเวลยืนนิ่งยื่นใบหน้าออกมาจนคนรอบข้างคิดว่าเขาตั้งท่าจะตอบโต้อะไรสักอย่าง ก่อนที่อยู่ ๆ จะยกมือสองข้างขึ้นผายออกด้วยท่าทีอับจนหนทางก่อนจะค่อย ๆ ย่อตัวกลับไปนั่งบนเก้าอี้

ญัตติดังกล่าวได้รับการอนุมัติ

5

หลังเดินออกจากแฟลตในช่วงเช้าของวันนั้น เจนเดินไต่เนินลงไปที่ตัวเมืองเอดจ์สโตว์และซื้อหมวกมาใบหนึ่ง ก่อนหน้านี้เธอเองเคยแสดงความเห็นเชิงดูถูกต่อพวกผู้หญิงที่ใช้การออกไปช็อปปิ้ง—ในขณะที่ถ้าเป็นผู้ชายก็จะเป็นการดื่มเหล้า—เป็นวิธีในการปลุกปลอบใจ เจนไม่ตระหนักเลยสักนิดว่าเธอกำลังทำเจ้าสิ่งที่เธอดูถูกอยู่ในขณะนั้น เจนชอบสไตล์เสื้อผ้าที่เคร่งขรึมเอาจริงเอาจังและมีสีสันสวยงามอย่างถูกต้องตามหลักสุนทรียศาสตร์ เสื้อผ้าจำพวกที่ใส่แล้วใครต่อใครจะเข้าใจได้อย่างชัดแจ้งว่าเธอคือหญิงสาวผู้เฉลียวฉลาด ผู้บรรลุนิติภาวะแล้วและไม่ใช่จำพวกแม่สาวที่ดีแต่อยู่สวย ๆ ไปวัน ๆ และเพราะแนวรสนิยมเช่นนี้นี่เอง เจนจึงไม่รู้ด้วยซ้ำว่าตัวเองมีความสนใจทางด้านเสื้อผ้าแฟชั่นอยู่บ้าง และดังนั้นเจนจึงรู้สึกรำคาญเล็กน้อยตอนที่คุณนายดิมเบิ้ลเดินมาทักทายเธอตอนเจนกำลังเดินออกจากร้านสแปร์โรว์พอดีว่า “หวัดดีจ้ะที่รัก! ซื้อหมวกใหม่หรือจ๊ะ มาทานมื้อเที่ยงด้วยกันแล้วเอาหมวกใหม่มาโชว์หน่อยสิ เซซิลจอดรถเอาไว้ที่หัวมุมถนนนี่เอง”

เซซิล ดิมเบิ้ล—อาจารย์ประจำวิทยาลัยนอร์ธัมเบอร์แลนด์—เคยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของเธอระหว่างช่วงปีการศึกษาสุดท้ายของเจนที่นั่น

และคุณนายดิมเบิ้ล (พวกลูกศิษย์ลูกหาของเซซิลมักจะเรียกเธอว่าคุณแม่ดิมเบิ้ล) ก็เป็นเสมือนคุณป้าอย่างไม่เป็นทางการของแม่สาว ๆ ทุกคนในชั้นปีเดียวกันกับเจน แม้ว่านี่อาจจะเป็นเรื่องที่อาจารย์ชายทั้งหลายปรารถนา แต่การที่ศรีภรรยาของตนเกิดถูกอกชอบใจนักเรียนหญิงในชั้นของตัวเองก็ไม่ใช่เรื่องปกติที่พบได้ทั่วไปนัก แต่ดูเหมือนว่าคุณนายดิมเบิ้ลจะชอบลูกศิษย์ทั้งชายและหญิงของดอกเตอร์ดิมเบิ้ลทุกคนและบ้านสกุลดิมเบิ้ล—ซึ่งอยู่ที่อีกฟากของแม่น้ำ—ก็มีสภาพเป็นเหมือนร้านทำผมเสียงดังโฉ่งฉ่างตลอดทั้งเทอม คุณนายดิมเบิ้ลถูกอกถูกใจเจนเป็นพิเศษด้วยความรู้สึกเสน่หาแบบที่สตรีผู้มากอารมณ์ขัน นิสัยง่าย ๆ เข้ากับใครก็ได้และไม่มีลูกหลานบางครั้งจะเกิดรู้สึกขึ้นมาต่อเด็กสาวสักคนผู้ที่เธอคิดว่าสวยเตะตาแต่ทำตัวไม่สมเหตุสมผลอยู่สักหน่อย ช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาเจนหายหน้าหายตาไม่ได้ไปเจอสองสามีภรรยาดิมเบิ้ลเลย และจึงรู้สึกผิดอยู่ไม่น้อย เจนตอบรับคำเชิญไปร่วมรับประทานอาหารเที่ยงกับพวกเขา

พวกเขาขับรถข้ามสะพานข้ามแม่น้ำไปที่ตัวเมืองทางด้านทิศเหนือของวิทยาลัยแบร็กตัน ก่อนจะมุ่งหน้าลงไปทางใต้เลียบชายฝั่งแม่น้ำวินด์ผ่านกระท่อมที่ตั้งเรียงราย ก่อนจะเลี้ยวซ้ายที่โบสถ์นอร์แมนและมุ่งหน้าต่อไปทางทิศตะวันออก ขับรถไปตามถนนที่โอบล้อมด้วยดงต้นพอปลาร์ฝั่งหนึ่งและกำแพงป่าแบร็กดันอีกฝั่งหนึ่งก่อนที่จะมาถึงประตูหน้าบ้านสกุลดิมเบิ้ลในที่สุด

“สวนสวยจริง ๆ ค่ะ” เจนเอ่ยอย่างจริงใจระหว่างเธอก้าวลงจากรถ ความสวยงามของสวนบ้านดิมเบิ้ลนั้นเป็นที่เลื่องลือ

“ถ้าคุณคิดว่ามันสวยก็ดูมันให้มาก ๆ เถอะก่อนที่จะไม่ได้ดูอีกแล้ว” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลกล่าว

“อาจารย์หมายความว่ายังไงคะ” เจนถาม

“คุณยังไม่ได้บอกเธออีกเหรอ” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลหันไปถามภรรยา

“ฉันยังรวบรวมความกล้าได้ไม่มากพอน่ะ” คุณนายดิมเบิ้ลตอบ “แล้วก็สามีของเจนเขาเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มคนที่เป็นต้นตอของปัญหา อีกอย่างฉันคิดว่าเธอรู้อยู่แล้ว”

“หนูไม่รู้เลยค่ะว่าพวกคุณกำลังพูดถึงเรื่องอะไร” เจนเอ่ย

“ก็วิทยาลัยของหนูกำลังสร้างเรื่องปวดหัวให้เราอยู่ยังไงละจ๊ะ พวกเขากำลังไล่เราออกไปจากที่นี่ ทางวิทยาลัยไม่ยอมต่อสัญญาเช่าของพวกเรา”

“โธ่ คุณนายดิมเบิ้ลคะ!” เจนอุทาน “หนูไม่ทราบด้วยซ้ำว่าที่นี่เป็นที่ดินของแบร็กตัน”

“ก็นั่นไงล่ะ!” คุณนายดิมเบิ้ลว่า “เหมือนอยู่กันคนละซีกโลกจนไม่รู้ว่าคนอีกฟากเขาใช้ชีวิตเป็นอยู่กันยังไง ฉันอยู่นี่ฉันก็นึกว่าหนูกำลังใช้กำลังภายในทั้งหมดที่มีกับพ่อหนุ่มสตั๊ดด็อกเพื่อพยายามจะช่วยพวกเราขณะที่ในความเป็นจริงแล้ว...”

“มาร์คไม่เคยเล่ากิจธุระของทางวิทยาลัยให้หนูฟังเลยค่ะ”

“สามีที่ดีไม่เอาเรื่องงานกลับมาคุยที่บ้านหรอก” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลกล่าว “อย่างน้อยก็ไม่เอาเรื่องวิทยาลัยตัวเองกลับมาเล่าให้คนที่บ้านฟัง เพราะอย่างนี้แหละมาร์กาเร็ตถึงได้รู้ทุกเรื่องเกี่ยวกับวิทยาลัยแบร็กตัน แต่

ไม่รู้อะไรสักอย่างเกี่ยวกับวิทยาลัยนอร์ธัมเบอร์แลนด์ นี่ไม่มีใครคนอื่นมาร่วมทานมื้อเที่ยงด้วยหรือจ๊ะวันนี้”

ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลเดาว่าวิทยาลัยแบร็กตันกำลังจะขายป่าแบร็กดันและที่ดินทั้งหมดของวิทยาลัยที่อยู่ฝั่งนี้ของแม่น้ำ ในตอนแรกที่เขาย้ายเข้ามาอยู่ที่นี่ ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลอาจจะไม่รู้สึกอะไรเท่าไหร่นัก แต่หลังจากอาศัยอยู่ที่นี่มานานยี่สิบห้าปี ในสายตาของดอกเตอร์ดิมเบิ้ล ที่ดินแถบนี้ก็ไม่ต่างกับสวรรค์บนดิน และดังนั้นดอกเตอร์ดิมเบิ้ลจึงมีความรู้สึกที่รุนแรงอย่างยิ่งต่อความตั้งใจที่จะขายที่ดินของวิทยาลัยแบร็กตัน ความรู้สึกที่รุนแรงมากเสียจนเขาไม่อยากยกหัวข้อเรื่องนี้มาคุยกันต่อหน้าภรรยาของอาจารย์คนหนึ่งจากวิทยาลัยแบร็กตัน

“ทนหิวให้ฉันได้เห็นหมวกใบใหม่ของหนูเจนก่อนแล้วค่อยทานมื้อเที่ยงนะที่รัก” คุณแม่ดิมเบิ้ลว่าก่อนจะรีบรุนหลังเจนเดินขึ้นบันไดไปชั้นบน จากนั้นทั้งคู่ก็นั่งสนทนาภายใต้หัวข้อทั่ว ๆ ไปตามประสาผู้หญิงอยู่พักใหญ่ เจน—ผู้ยังคงมีความรู้สึกว่าตนอยู่ในฐานะที่เหนือกว่าสตรีเบื้องหน้าในบางแง่มุม—รู้สึกว่าการได้คุยกันเช่นนี้สร้างความรู้สึกสบายใจให้เธออย่างหาคำอธิบายไม่ได้ และแม้ว่าเจนจะคิดว่าคุณนายดิมเบิ้ลมีมุมมองที่ไม่ถูกต้องเท่าไหร่นักกับบางเรื่องเธอก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่คุณนายดิมเบิ้ลแนะนำนั้นพุ่งไปที่ต้นตอของปัญหาที่แท้จริง ในระหว่างที่เจนเอาหมวกที่ซื้อมาใหม่เก็บใส่กล่อง อยู่ ๆ คุณนายดิมเบิ้ลก็ถามขึ้นว่า

“ช่วงนี้ไม่มีอะไรผิดปกติใช่มั้ยจ๊ะ”

“ผิดปกติหรือคะ” เจนตอบ “ทำไมถามแบบนั้นล่ะคะ มีอะไรผิดปกติหรือคะ”

“หนูดูไม่ค่อยเป็นตัวของตัวเองสักเท่าไหร่”

“แหม หนูสบายดีเป็นปกติค่ะ” เจนกล่าวเสียงดัง ความคิดในหัวเธอเอ่ย *“คุณแม่ดิมเบิ้ลเธออยากรู้ใจจะขาดว่าฉันจะมีลูกหรือเปล่า ผู้หญิงแบบนี้อยากรู้เรื่องแบบนี้ทั้งนั้นแหละ”*

“หนูเกลียดการถูกจูบหรือเปล่าจ๊ะ” คุณนายดิมเบิ้ลถามคำถามที่ออกจะเหนือความคาดหมายอยู่สักหน่อย

“ฉันเกลียดการถูกจูบหรือเปล่างั้นเหรอ”[43] เจนคิดกับตัวเอง *“เป็นคำถามที่โดนใจอยู่นะ ฉันเกลียดการถูกจูบหรือเปล่า...อย่าหวังหาความคิดจากสตรี...”* เจนตั้งใจจะตอบว่า *“โอ๊ย ไม่เลยค่ะ”* แต่—พร้อมกับความรู้สึกหงุดหงิดใจอย่างยิ่ง—เจนกลับพบว่าสิ่งที่หลุดจากปากกลับเป็นเสียงร้องไห้สะอึกสะอื้นอย่างหาคำอธิบายไม่ได้แทน และในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ที่ตามมาหลังจากนั้น คุณนายดิมเบิ้ลได้กลายเป็นสิ่ง ๆ หนึ่งสำหรับเจน สิ่งที่ผู้ใหญ่ทั้งหลายเป็นในสายตาของคนเราสมัยเรายังเป็นแค่เด็กตัวกระเปี๊ยก: ผู้ใหญ่ตัวโต ๆ ผู้แสนอบอุ่นอ่อนโยนที่เราวิ่งร้องไห้จ้าเข้าไปหาพร้อมกับหัวเข่าที่หกล้มเป็นแผลหรือของเล่นที่พังเสียหาย เวลาเจนนึกถึงช่วงวัยเด็กของเธอตามปกติแล้วเธอจะจำได้บางครั้งบางคราวว่าอ้อมกอดอันอบอุ่นรัดรึงไม่รู้คลายของพี่เลี้ยงหรือมารดานั้นเป็นสิ่งที่ไม่เป็นที่ต้องการ

[43] ในที่นี้คุณนายดิมเบิ้ลถามว่า “หนูเกลียดการถูกจูบหรือเปล่า” สำหรับคุณนายดิมเบิ้ลเธอตั้งใจจะถามว่าเจนรู้สึกอึดอัดไม่ชอบใจหรือเปล่ากับธรรมเนียมการจูบทักทายกันของฝรั่งที่สนิทกันมาก ๆ แต่เจนฟังแล้วไพล่คิดไปถึงว่า “ฉันเกลียดการถูกจูบหรือเปล่า” ในแง่ของการจูบที่เป็นการแสดงความรักระหว่างชายหญิง อันกระตุ้นให้เธอนึกถึงบทกวีกำกวมที่คาใจเธออยู่ก่อนหน้านี้ (*...อย่าหวังหาความคิดจากสตรี...*)

และพึงต่อต้านสำหรับเธอ เพราะการถูกกอดเป็นเสมือนการสบประมาทความโตเป็นผู้ใหญ่แล้วของเธอ แต่ตอนนี้—ในช่วงขณะนี้—จิตใจของเจนได้หวนกลับไปสู่สภาพอย่างหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นไม่บ่อยนักจนเธอลืมเลือนไปแล้ว อันความหวาดกลัวหรือความทุกข์ยากชักนำให้เธอยอมจำนนอย่างเต็มใจและความยอมจำนนที่ว่านำมาซึ่งความสบายใจ การไม่รู้สึกรังเกียจการถูกคนอื่นลูบหลังลูบไหล่อย่างปลอบประโลมนั้นเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิงกับทฤษฎีการดำเนินชีวิตของเจน แต่กระนั้น—ก่อนที่หญิงสาวทั้งสองจะเดินกลับลงไปชั้นล่าง—เจนก็ได้เล่าให้คุณนายดิมเบิ้ลฟังว่าเธอตั้งใจจะไม่มีลูก แต่ก็รู้สึกหดหู่เล็กน้อยจากการต้องอยู่ตัวคนเดียวบ่อยเหลือเกิน แล้วก็จากฝันร้ายเรื่องหนึ่ง

ระหว่างรับประทานมื้อเที่ยงร่วมกันดอกเตอร์ดิมเบิ้ลชวนคุยเกี่ยวกับตำนานกษัตริย์อาเธอร์ “มันน่าพิศวงจริง ๆ นะ” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลเอ่ย “ว่าองค์ประกอบต่าง ๆ มันมาประกอบเข้าด้วยกันได้ยังไง แม้แต่ในตำนานฉบับหลัง ๆ อย่างของมัลลอรี[44] คุณสังเกตหรือเปล่าว่าในตำนานจะมีตัวละครอยู่สองกลุ่ม กลุ่มแรกคือตัวละครอย่างกวินิเวียร์ แลนเซอล็อตและพวกตัวละครในส่วนแก่นเรื่อง พวกนี้ทุกคนล้วนสุภาพสง่างามและไม่มีคุณลักษณะแบบชาวอังกฤษที่ชัดเจนอะไรสักอย่าง แต่ว่าในฉากหลังของเรื่อง—จะเรียกว่าในทางฝั่งตรงกันข้ามกับอาเธอร์ก็ว่าได้—ก็จะมีตัวละครฝ่ายมืดอย่างมอร์แกนและมอร์กอส ซึ่งโดยลักษณะแล้วคือคนอังกฤษแท้ ๆ และตามปกติแล้วจะมีความเป็นปรปักษ์ต่ออาเธอร์แม้ว่าพวกเธอจะเป็น

[44] Sir Thomas Malory (1959-2014) นักประพันธ์ชาวอังกฤษ ผู้เขียนหนังสือเรื่อง Le Morte d'Arthur (ความตายของอาเธอร์) ซึ่งรวบรวมตำนานเกี่ยวกับกษัตริย์อาเธอร์

ญาติเขาก็ตาม จากนั้นก็ผสมองค์ประกอบจำพวกเวทมนตร์คาถาเข้าไป คุณคงจำวลีอันยอดเยี่ยมวลีหนึ่งได้ที่เล่าว่าราชินีมอร์แกนใช้ให้พวกนางแม่มดจุดไฟเผาทั้งประเทศ ตรงนี้แน่นอนว่าเมอร์ลินก็เป็นชาวอังกฤษเช่นกัน แต่ว่าไม่เป็นปรปักษ์กับฝั่งอาเธอร์ พอพิจารณาแบบนี้แล้วมันออกจะดูเหมือนภาพของอังกฤษในช่วงก่อนการรุกรานอยู่ใช่มั้ยล่ะ”

“อาจารย์หมายความว่ายังไงคะ” เจนถาม

“คือแบบนี้ ไม่ใช่ว่าในสมัยนั้นมีคนกลุ่มหนึ่งในสังคมที่เกือบจะเป็นพวกโรมันแท้ ๆ เลยอยู่หรอกเหรอ พวกผู้คนที่สวมเสื้อคลุมโทก้าและพูดภาษาละตินสำเนียงเซลติก—ซึ่งเป็นภาษาพูดที่น่าจะฟังคล้าย ๆ ภาษาสเปน—แล้วก็เป็นชาวคริสเตียนเต็มขั้น แต่พอออกไปทางชนบทหน่อย ตามสถานที่ห่างไกลทั้งหลายที่ถูกป่าใหญ่ตัดขาดจากโลกภายนอก คุณก็จะเจอกับราชสำนักยิบย่อยที่ถูกปกครองโดยอุปราชชาวอังกฤษเชื้อสายเก่าแก่ตัวจริงที่คุยกันด้วยภาษาอย่างภาษาเวลช์แล้วก็ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของลัทธิดรูอิด[45] ในระดับเข้มข้นมากน้อยแตกต่างกันไป”

“แล้วตัวกษัตริย์อาเธอร์ล่ะคะเป็นพวกไหน” เจนถาม รู้สึกว่าตัวเองออกจะเหลวไหลอยู่สักหน่อยที่หัวใจเธอดันเต้นผิดจังหวะไปวูบหนึ่งตอนที่ได้ยินคำพูดที่ว่า *‘ฟังคล้าย ๆ ภาษาสเปน’*

“นั่นละประเด็น” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลตอบ “ผมจินตนาการเห็นภาพของชายคนหนึ่งซึ่งสืบเชื้อสายจากตระกูลชาวอังกฤษอันเก่าแก่ แต่ขณะเดียวกันก็เป็นชาวคริสเตียนและเป็นแม่ทัพผู้ผ่านการอบรมฝึกฝน

[45] ในวัฒนธรรมของชาวเซลติก ดรูอิดจัดเป็นพวกผู้นำทางจิตวิญญาณ นักบวชชั้นสูง เป็นต้น

เทคนิคการศึกของพวกโรมันมาอย่างเต็มที่ บุรุษผู้พยายามยื้อสังคมทั้งหมดนี้ให้อยู่เป็นแผ่นดินผืนเดียวกันและเกือบจะประสบความสำเร็จ เขาต้องเผชิญกับความอิจฉาจากเครือญาติชาวอังกฤษของตัวเอง ในขณะที่กลุ่มคนใกล้ชิดที่ได้รับอิทธิพลจากโรม—ยกตัวอย่างเช่นพวกแลนเซอล็อตและไลออนเนลส์—จะคอยดูแคลนพวกบริตัน[46] อยู่ตลอด นั่นคือสาเหตุว่าทำไมเซอร์เคย์ถึงถูกนำเสนอในรูปของคนบ้านนอกหยาบคายเสมอ เพราะว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคนอังกฤษแท้ ๆ แถมนี่ยังให้คำอธิบายต่อนัยแฝงของเรื่องที่คอยแต่จะย้อนกลับไปหาลัทธิดรูอิด”

“แล้วเมอร์ลินล่ะคะอยู่ฝั่งไหน”

“นั่นสินะ...เมอร์ลินน่ะเป็นตัวละครที่น่าสนใจจริง ๆ ความพยายามทั้งหมดของอาเธอร์ล้มเหลวเพราะเมอร์ลินด่วนตายไปเสียก่อนหรือเปล่า คุณเคยคิดว่าเมอร์ลินเป็นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาแปลก ๆ อยู่สักหน่อยบ้างหรือเปล่า เขาไม่ใช่คนนิสัยชั่วร้ายแต่กระนั้นเขาก็เป็นผู้ใช้เวทมนตร์ ตัวเขาเป็นดรูอิดคนหนึ่งอย่างเห็นได้ชัดแต่กระนั้นเขาก็รู้เกี่ยวกับจอกศักดิ์สิทธิ์[47] ตำนานบอกว่าเมอร์ลินเป็น ‘บุตรของจอมมาร’ แต่กระนั้นลายามอน[48] ก็ยอมลำบากลำบนเพื่อจะอธิบายให้คุณเข้าใจว่าเจ้าตัวตนที่เป็น

---

[46] Briton หมายถึงชาวอังกฤษ แต่ในอดีตหมายถึงชนชาติเซลติก ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในดินแดนทางด้านทิศใต้ของเกาะอังกฤษในช่วงยุคใต้การปกครองของกรุงโรม

[47] Grail ตามตำนานว่ากันว่าเป็นจอกหรือถ้วยที่พระเยซูใช้ระหว่างอาหารมื้อสุดท้ายและหลังจากนั้นถูกใช้โดยโยเซฟแห่งอาริมาเธียเพื่อรองรับโลหิตของพระเยซูหลังพระองค์สิ้นชีพจากการถูกตรึงกางเขน

[48] Layamon มีชีวิตอยู่ในช่วงปลายศตวรรษที่ 12 ถึงต้นศตวรรษที่ 13 เป็นผู้ประพันธ์กวีขนาดยาวซึ่งบอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ของเกาะอังกฤษ (บริเตน) จากตั้งแต่การล่มสลายของกรุงทรอยจนถึงช่วงศตวรรษที่ 7 และบทกวี Brut ของเขาคือจารึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นแรกที่กล่าวถึงกษัตริย์อาเธอร์และอัศวินโต๊ะกลม

บิดาของเมอร์ลินนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งชั่วร้ายเสมอไป บทที่ว่า *‘บนท้องฟ้ามีสิ่งมีชีวิตอยู่มากมายหลายชนิด บ้างก็เป็นสิ่งมีชีวิตที่ดีงาม และบ้างก็ทำเรื่องชั่วร้าย’”*

“มันชวนให้สับสนอยู่พอสมควรนะคะ หนูไม่เคยคิดถึงข้อนี้มาก่อนเลย”

“ผมมักจะนึกสงสัยอยู่บ่อย ๆ” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลเอ่ย “ว่าจริง ๆ แล้วเมอร์ลินเป็นเสมือนตัวแทนที่สื่อถึงร่องรอยสุดท้ายของบางสิ่งบางอย่างที่ขนบธรรมเนียมในยุคหลังจากนั้นได้ลืมเลือนไปแล้วหรือเปล่า บางสิ่งบางอย่างที่กลายเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ในตอนที่คนเพียงกลุ่มเดียวที่ยังมีการติดต่อพบเจอกับสิ่งเหนือธรรมชาติถูกแบ่งแยกออกเป็นสองขั้วไม่ขาวก็ดำ ไม่พวกนักบวชก็พ่อมดหมอผี”

“คิดอะไรได้ชวนขนลุกจริงคุณ” คุณนายดิมเบิ้ล—ผู้สังเกตว่าเจนดูเหมือนจะเหม่อคิดถึงเรื่องอะไรบางอย่างอยู่—กล่าวขึ้นมา “ถึงอย่างไรก็เถอะ เรื่องของเมอร์ลินน่ะเกิดขึ้นตั้งนานนมมาแล้ว ถ้าเขาเคยมีตัวตนอยู่จริงละก็นะ และตอนนี้ตัวเมอร์ลินก็ตายไปแล้วและถูกฝังอยู่อย่างเป็นสุขใต้ป่าแบร็กดันอย่างที่พวกเราทุกคนทราบกันดีนั่นแหละ”

“ถูกฝังแต่*ยังไม่*ตาย ตามตำนานว่า” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลแก้คำพูดภรรยา

“อี๋ย!” เจนอุทาน แต่ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลกำลังใคร่ครวญถึงอะไรสักอย่างออกมาเสียงดังพอดี

“ผมสงสัยจริงว่าพวกเขาจะค้นพบอะไรบ้างถ้าเกิดพวกเขาเริ่มขุดดินในป่าแบร็กดันเพื่อวางฐานรากให้อาคารสถาบันไนซ์” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลกล่าว

“อันดับแรกก็เจอโคลนก่อนจะตามด้วยน้ำ” คุณนายดิมเบิ้ลตอบ “นั่นคือสาเหตุว่าทำไมพวกเขาถึงไปสร้างตึกสร้างอะไรกันในป่านั่นไม่ได้”

“เรื่องแบบนี้ขนาดคุณยังรู้เลย” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลเอ่ย “ถ้าเป็นอย่างนั้น ทำไมพวกเขาถึงต้องลำบากถ่อมาถึงนี่ด้วยล่ะ ไอ้เด็ก ค็อกนีย์[49] อย่างจูลส์ไม่น่าจะได้รับอิทธิพลจากเรื่องเพ้อฝันตามบทกวีจนคิดว่าจะส้มหล่นไปเจอเสื้อคลุมของเมอร์ลินที่นี่หรอกนะ!”

“อ๋อ ที่จริงคือจะมาตามหาเสื้อคลุมของเมอร์ลินนี่เอง!” คุณนายดิมเบิ้ลว่า

“ก็นั่นแหละ” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลเอ่ย “คิดอะไรพิลึก ๆ ผมกล้าพูดเลยว่าที่เขาเลือกมาสร้างกันที่นี่เพราะใครสักคนที่สถาบันกระสันอยากได้เสื้อคลุมของเมอร์ลินเต็มแก่ แต่ว่าพวกนั้นจะตัวใหญ่พอสวมเสื้อคลุมของเมอร์ลินได้หรือเปล่านั่นก็อีกเรื่องนะ! ผมไม่คิดว่าพวกนั้นจะดีใจเท่าไหร่นักหรอกถ้าสมหวังได้เจอเสื้อคลุมของเมอร์ลิน แถมเจอเจ้าของเสื้อที่คืนชีพกลับขึ้นมาด้วย”

“หนูเจนทำท่าจะเป็นลมแล้วคุณ” คุณนายดิมเบิ้ลว่าพลางผุดลุกขึ้น

[49] Cockney เป็นคำสบประมาท เป็นชื่อเรียกชาวลอนดอนที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองลอนดอนทางด้านทิศตะวันออกอันเป็นถิ่นคนชั้นต่ำและคนยากจน หมายความว่า “ไอ้พวกชั้นต่ำ” นั่นเอง

“อ้าวเฮ้ย! เป็นอะไรไปล่ะคุณ” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลถามพลางมองหน้าเจนด้วยสายตาประหลาดใจ “อากาศในห้องร้อนไปหน่อยหรือยังไง”

“เปล่าค่ะ แค่อยู่ ๆ ก็หน้ามืดแบบไม่มีเหตุผล” เจนตอบ

“ย้ายไปนั่งที่ห้องรับแขกดีกว่า” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลบอก “มายึดแขนผมเป็นหลัก”

สักพักให้หลังพวกเขาก็ย้ายวงสนทนากันมาอยู่ในห้องรับแขก เจนถูกพาตัวไปนั่งอยู่ข้างบานหน้าต่างที่เปิดกว้างออกไปสู่สวนข้างนอกซึ่งตอนนี้ถูกปกคลุมไปด้วยใบไม้สีเหลืองสดใส เจนพยายามหาข้อแก้ตัวให้กับพฤติกรรมอันน่าหัวเราะของเธอโดยการเล่าให้ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลฟังเกี่ยวกับความฝันของเธอ “หนูคิดว่าคงจะพูดเล่าความคิดฟุ้งซ่านในหัวให้พวกคุณฟังมากเกินไปหน่อยแล้ว” เจนว่า “มากเสียจนตอนนี้อาจารย์กับคุณแม่ดิมเบิ้ลเอาข้อมูลไปเริ่มกระบวนการวิเคราะห์สภาพจิตใจของหนูได้แล้วล่ะมั้ง”

สีหน้าของดอกเตอร์ดิมเบิ้ลอาจจะทำให้เจนพอเดาได้ว่าความฝันของเธอสร้างความตกใจให้เขาอย่างรุนแรง “เป็นเรื่องที่...ไม่ธรรมดาจริง ๆ ไม่ธรรมดาอย่างที่สุด” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลพึมพำ “*สอง*หัว แถมหนึ่งในนั้นก็เป็นหัวของอัลคาซัน หรือว่าตรงนี้จะเป็นร่องรอยลวงกันนะ...”

“อย่า เซซิล” คุณนายดิมเบิ้ลบอก

“อาจารย์คิดว่าหนูควรเข้ารับการวิเคราะห์สภาพจิตหรือเปล่าคะ” เจนถาม

“วิเคราะห์เหรอ” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลเอ่ย ตวัดสายตางุนงงขึ้นมองหน้าเธอราวกับเขาไม่เข้าใจว่าเธอกำลังพูดถึงอะไร “อ้อ เข้าใจละ คุณหมายความว่าคุณควรจะไปหาหมอไบรเซเกอร์หรือหมอคนไหนสักคนงั้น

เหรอ” เจนตระหนักว่าคำถามของเธอกระชากความคิดของดอกเตอร์ดิมเบิ้ลที่กำลังจดจ่ออยู่กับลำดับความคิดอย่างอื่นที่เหมือนจะเป็นคนละเรื่องกันเลยกับหัวข้อสนทนาตอนนี้ ขณะเดียวกันเจนก็ตระหนัก—พร้อมกับความรู้สึกกระอักกระอ่วนใจอยู่ไม่น้อย—ว่าปัญหาทางด้านสุขภาพของเธอถูกเจ้าลำดับความคิดที่ว่าผลักให้หลีกไปทางหนึ่งอย่างไม่ไยดี การที่เจนเล่าความฝันให้ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลฟังเป็นเหมือนการจุดประเด็นปัญหาอย่างอื่นอะไรสักอย่างขึ้นมา แม้ว่าเจนจะนึกไม่ออกว่าปัญหาที่ว่านี้คืออะไรก็ตาม

ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลหันสายตามองออกไปข้างนอกหน้าต่าง “เอ้านั่นแม่นักศึกษาหัวช้าที่สุดในชั้นของผมกดกระดิ่งประตูหน้าบ้านพอดี” เขาว่า “ผมต้องขอตัวไปห้องทำงานก่อนนะ ต้องไปนั่งฟังความเรียงเรื่องจุดเริ่มต้นของสวิฟต์[50] *‘สวิฟต์ถือกำเนิดขึ้นแล้ว’* ต้องพยายามตั้งสมาธิฟังให้ตลอดรอดฝั่งด้วยซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องง่ายนักหรอก” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลลุกขึ้นมายืนนิ่งวางมือบนไหล่เจนอยู่ครู่หนึ่ง “ฟังนะ” เขาว่า “ผมจะไม่ให้คำแนะนำใด ๆ ทั้งนั้นหรอกนะ แต่ถ้าเกิดว่าคุณตัดสินใจจะไปปรึกษาใครเกี่ยวกับความฝันที่คุณเล่ามานี่ ผมหวังว่า*ตัวเลือกแรก*ที่คุณจะพิจารณาไปขอรับคำปรึกษาคือคนคนหนึ่ง ณ ที่อยู่ที่มาร์เจอรี[51] หรือผมจะให้กับคุณ”

“อาจารย์ไม่เชื่อในตัวหมอไบรเซเกอร์หรือคะ”

[50] น่าจะหมายถึง Jonathan Swift (1667-1745) ผู้มีชื่อเสียงจากผลงานเรื่องกัลลิเวอร์ผจญภัย (Gulliver's Travels)

[51] มาร์เจอรีคือชื่อเล่นของมาร์กาเร็ต ดิมเบิ้ล (ภรรยาของดอกเตอร์เซซิล ดิมเบิ้ล)

“ผมอธิบายไม่ได้น่ะ” ดอกเตอร์ดิมเบิ้ลตอบ “ยังไม่ใช่ตอนนี้ตอนนี้อะไร ๆ มันยังซับซ้อนเกินไป พยายามอย่าไปคิดกังวลกับมันมากนัก แต่ถ้าเกิดคุณ*กังวล*กับเรื่องนี้ไม่หาย มาหาพวกเราก่อนแล้วกัน สวัสดี”

แขกคนอื่นเดินทางมาถึงเกือบ ๆ ไล่หลังดอกเตอร์ดิมเบิ้ลที่เดินออกไปจากห้องและดังนั้นเจนกับคุณนายดิมเบิ้ลจึงไม่มีโอกาสที่จะสนทนากันอย่างเป็นส่วนตัวต่อได้ ครึ่งชั่วโมงให้หลังเจนขอตัวลากลับจากบ้านสกุลดิมเบิ้ลและเดินเท้ากลับบ้าน ไม่ได้เดินไปตามถนนที่มีดงต้นพอปลาร์ขนาบ แต่เดินผ่านฝูงลาและห่านไปตามทางเท้าที่ตัดผ่านป่าชุมชนโดยมีทิวทัศน์ยอดตึกสูงและหอคอยยอดแหลมของเมืองเอดจ์สโตว์อยู่ทางด้านซ้ายมือของทางที่เดินไปและกังหันลมเก่าแก่อยู่เหนือเส้นขอบฟ้าทางด้านขวามือ

บทที่ 2
มื้อค่ำกับรองผู้อำนวยการ

1

“เฮงซวยเอ๊ย!” เคอร์รีเอ่ยจากจุดที่เขายืนอยู่หน้าเตาผิงในห้องพักอันหรูหราของเขาซึ่งมองผ่านหน้าต่างออกไปเป็นลานจัตุรัสนิวตัน ห้องพักของเคอร์รีถือเป็นห้องพักที่ดีที่สุดในวิทยาลัย

"เอ็น. โอ. ส่งข้อความมางั้นเหรอ” เจมส์ บัสบี้ถาม ขณะนั้นบัสบี้ลอร์ดฟีเวอร์สโตนและมาร์คกำลังร่วมกันจิบเหล้าเชอร์รี่เรียกน้ำย่อยก่อนรับประทานอาหารค่ำร่วมกับเคอร์รี คำว่าเอ็น. โอ. นั้นเป็นตัวย่อของคำว่า *‘น็อน โอเล็ต’*[52] ซึ่งเป็นชื่อเล่นของชาลส์ เพลซ ผู้อำนวยการวิทยาลัยแบร็ก-ตัน การที่ชาลส์ เพลซได้รับเลือกเข้าดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเมื่อประมาณสิบห้าปีที่แล้วเคยถือว่าเป็นหนึ่งในบรรดาชัยชนะยุคแรก ๆ ของคณะก้าวหน้า โดยการใช้วาทกรรมอย่างวิทยาลัยแห่งนี้จำเป็นต้องมี ‘เลือดใหม่’ และพาตัวเองขึ้นมาจาก ‘การตกร่องทางวิชาการ’ ในครั้งนั้น คณะก้าวหน้าประสบความสำเร็จในการดึงตัวข้าราชการอาวุโสคนหนึ่งผู้ไม่เคยแปดเปื้อนด้วยข้อด้อยของพวกแก่วิชาการทั้งหลาย เนื่องจากเพลซได้ลงจากตำแหน่งที่ออกจะด้อยความสำคัญอยู่สักหน่อยที่วิทยาลัยเคมบริดจ์

[52] Non-Olet เป็นภาษาละติน แปลว่า “มันไม่เหม็น” โดยเป็นคำย่อจากภาษาละตินเต็ม ๆ ว่า Pecunia non olet (เงินไม่มีกลิ่นเหม็น) อันมีความหมายว่าไม่มีใครสนใจหรอกว่าเงินนั้นมาจากไหน ได้มาโดยสุจริตหรือไม่ ขอแค่เป็นเงินก็รับได้ทั้งนั้น คาดว่ามีต้นกำเนิดจากจักรพรรดิองค์หนึ่งของโรมนาม Vespasianus โดยอ้างถึงภาษีเงินได้ที่เก็บจากห้องสุขาสาธารณะ

ตั้งแต่เมื่อศตวรรษที่แล้ว—แต่ในขณะเดียวกันก็เคยสร้างผลงานทางวิชาการชิ้นโตจากรายงานที่เขาเขียนส่งให้มูลนิธิสุขาภิบาลแห่งชาติ—ให้เข้าร่วมวิทยาลัยแบร็กตัน นอกจากคุณสมบัติข้ออื่น ๆ แล้วรายงานฉบับที่ว่านี้นี่แหละที่ทำให้เพลซเข้าตาคณะก้าวหน้า ผู้มองว่าความสำเร็จในการดึงเพลซเข้าร่วมวิทยาลัยแบร็กตันนั้นไม่ต่างกับการตบหน้าพวก*กูรู้มือสมัครเล่น*[53] กับพวกตายยากฉาดใหญ่ ซึ่งคนเหล่านั้นก็ตอบโต้ชัยชนะของคณะก้าวหน้าครั้งนั้นด้วยการตั้งชื่อเล่นให้ผู้อำนวยการคนใหม่ว่า*น็อน โอเล็ต*เสียเลย แต่เมื่อเวลาผ่านไปแม้แต่บรรดาผู้สนับสนุนเพลซก็หันมาเรียกเขาด้วยชื่อเล่นนี้ตามไปด้วย เพราะเพลซล้มเหลวในการสนองตอบความคาดหวังของพวกเขา ปรากฏว่าเพลซนั้นเป็นพวกธาตุพิการท้องไม่ค่อยดีที่มีรสนิยมด้านการสะสมแสตมป์ผู้แทบจะไม่มีปากมีเสียงอะไรกับใครทั้งนั้น จนอาจารย์ระดับจูเนียร์เฟลโลว์สบางคนไม่รู้ด้วยซ้ำว่าเสียงพูดของผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นยังไง

“ใช่ จากไอ้เวรนั่นแหละ” เคอร์รีตอบ “อยากพบผมเพื่อคุยเรื่องสำคัญยิ่งโดยเร็วที่สุดเท่าที่ผมจะสะดวกไปพบเขาหลังมื้อค่ำ”

“นี่แปลว่า” เหรัญญิกเอ่ย “จีเวลกับพวกพยายามเข้าหาผู้อำนวยการและต้องการหาวิธีอะไรสักอย่างที่จะยกเลิกเรื่องทั้งหมดนี้สินะ”

“ผมไม่สนห่าอะไรกับพวกนั้นหรอก” เคอร์รีตอบ “จะมายกเลิกมติที่ประชุมใหญ่ได้ที่ไหนกันล่ะ ไม่ใช่เรื่องใหญ่อะไรหรอก แต่ก็ใหญ่พอจะทำให้บรรยากาศดี ๆ คืนนี้มันกร่อยลงไปถนัด”

[53] Dilettanti คนที่มีความสนใจในเรื่องบางเรื่องโดยไม่ใส่ใจศึกษาหาความรู้หรือพัฒนาทักษะด้านนั้นอย่างจริงจัง

“กร่อยแค่สำหรับคุณคนเดียวเท่านั้นแหละ” ฟีเวอร์สโตนเอ่ย “อย่าลืมเปิดบรั่นดีสุดพิเศษของคุณขวดนั้นทิ้งไว้ก่อนออกไปเจอ ผอ. ล่ะ”

“โถ! จีเวลเอ๊ย!” บัสบี้ว่า ยกมือซ้ายขึ้นลูบเครา

“ผมออกจะเห็นใจตาเฒ่าจีเวลอยู่สักหน่อยนะ” มาร์คกล่าว แรงจูงใจที่ทำให้เขาพูดแช่นนี้เกิดจากความรู้สึกหลาย ๆ อย่างผสมกัน ถ้าจะให้ความเป็นธรรมกับมาร์คสักหน่อยก็คงต้องบอกเลยว่าความเหี้ยมเกรียมอย่างเหนือความคาดหมายและดูเหมือนจะเกินความจำเป็นไปมากในแนวทางที่ฟีเวอร์สโตนปฏิบัติต่อชายชราสร้างความรู้สึกไม่สบอารมณ์ให้มาร์คอย่างมาก อีกอย่างความคิดที่ว่าตัวเขาติดหนี้ฟีเวอร์สโตนผู้มีส่วนช่วยให้เขาได้รับการคัดเลือกเป็นอาจารย์ที่นี่ก็สร้างความคับแค้นใจให้มาร์คมาตลอดทั้งวัน เจ้าฟีเวอร์สโตนนี่มันใครกัน แต่ในขณะที่มาร์คร้สึกว่ามันถึงเวลาแล้วที่เขาจะต้องยืนกรานตามจุดยืนที่เป็นอิสระของตัวเองและแสดงให้คนเหล่านี้ตระหนักว่าอย่าคิดทึกทักเอาเองว่ามาร์คจะให้ความเห็นชอบกับวิธีการต่าง ๆ ที่คณะก้าวหน้านำมาใช้เสมอ ในขณะเดียวกัน—อันออกจะขัดแย้งกันอยู่สักหน่อย—มาร์คก็รู้สึกว่าการแสดงออกถึงความมีจุดยืนที่เป็นอิสระสักเล็กน้อยจะช่วยยกระดับฐานะของเขาภายในคณะก้าวหน้าให้สูงกว่าเดิม ถ้าความคิดที่ว่า *‘ฟีเวอร์สโตนจะมีความเคารพนับถือฉันมากกว่านี้ถ้าฉันแสดงให้เขาเห็นว่าฉันก็มีเขี้ยวเล็บเหมือนกัน’* ปรากฏขึ้นเป็นคำพูดอย่างชัดแจ้งในหัวของเขาละก็ มาร์คคงจะปฏิเสธความคิดดังกล่าวว่าเป็นเรื่องสิ้นคิด แต่ในความเป็นจริงความคิดที่ว่าปรากฏขึ้นในหัวมาร์คโดยเจ้าตัวไม่ทันตระหนักด้วยซ้ำ

"เสียใจแทนจีเวล" เคอร์รีหมุนตัวกลับมาเอ่ยกับมาร์ค "คุณจะไม่พูดแบบนั้นหรอกถ้าคุณรู้ว่าเขาเป็นคนยังไงสมัยรุ่ง ๆ"

"ผมเห็นด้วยกับคุณนะ" ฟีเวอร์สโตนกล่าวตอบมาร์ค "แต่ว่าผมมองเรื่องนี้ตามแนวคิดของเคลาเซอวิทซ์[54] การเปิดสงครามแบบเต็มรูปแบบถือเป็นสิ่งที่มีมนุษยธรรมมากที่สุดแล้วในระยะยาว ผมถึงได้เปิดฉากปิดปากเขาตอนนั้นเดี๋ยวนั้นเลย ตอนนี้เขาตั้งสติหายจากอาการช็อคแล้วและก็กำลังรู้สึกอิ่มอกอิ่มใจได้ที่ เพราะสิ่งที่ผมทำเป็นเครื่องยืนยันอย่างสมบูรณ์ถึงเรื่องไม่ดีทั้งหลายที่เขาเคยพูดเคยบ่นเกี่ยวกับ*พวกคนสมัยนี้*ในช่วงสี่สิบปีที่ผ่านมา ถ้าผมไม่ทำให้เขาหุบปากแล้วเราจะเหลือทางเลือกอะไรอีกล่ะ ปล่อยให้เขาพล่ามไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งหายใจไม่ทันไอโขลก ๆ หรือหัวใจวายตายงั้นเหรอ แถมหลังจากนั้นยังทำให้เขาต้องเผชิญกับความผิดหวังจากการได้รู้ว่าเราแค่ปฏิบัติต่อเขาด้วยความสุภาพอย่างกลวงเปล่าเท่านั้นเอง"

"นั่นก็เป็นอีกมุมมองหนึ่งละนะ" มาร์คเอ่ย

"จะมุมไหนก็จบไม่สวยทั้งนั้นแหละ" ฟีเวอร์สโตนกล่าวต่อ "ไม่มีใครหน้าไหนชอบหรอกกับการต้องเสียทักษะหากินของตัวเอง ลองนึกถึงคุณเคอร์รีผู้น่าสงสารของเราเป็นตัวอย่างดูสิ เคอร์รีจะมีอะไรให้ทำได้อีกถ้าเกิดสักวันหนึ่งพวกตายยากทั้งหลายเลิกทำตัวเป็นไอ้เข้ขวางคลอง ตกงานเสียแล้วเจ้าโอเทลโล[55]"

---

[54] Carl Philipp Gottfried von Clausewitz (1780-1831) คาร์ล ฟิลลิพ ก็อทฟรีท ฟ็อน เคลา-เซอวิทซ์ นายพลชาวเยอรมันปรัสเซีย ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักทฤษฎีทหารผู้ยิ่งใหญ่และเป็นบิดาแห่งวิชาการยุทธสมัยใหม่ เปรียบเป็นดั่งบุพพาจารย์แห่งกองทัพเยอรมัน

[55] Othello's occupation would be gone ในที่นี้ศาสตราจารย์ลูอิสอ้างถึงบทประพันธ์เรื่อง Othello ของเชกสเปียร์ โดยเป็นคำพูดของตัวละครเอกของเรื่อง—โอเทลโล—บริบทของจุดนี้คือโอเทลโลคิดว่ามือขวาของตนเอง—แคสซิโอ—

“ตั้งโต๊ะเสร็จแล้วครับคุณ” *ชู้ตเตอร์*—ชื่อที่คนในวิทยาลัยแบร็กตันใช้เรียกบุคลากรในตำแหน่งคนรับใช้—ของเคอร์รีเข้ามารายงาน

“ผิดถนัดเลยดิ๊ก” เคอร์รีว่าระหว่างพวกเขานั่งลงที่โต๊ะอาหาร “ไม่มีอะไรอีกแล้วที่จะถูกใจผมมากเท่ากับการได้เห็นไอ้พวกตายยากและพวกลูกอีช่างขัดพวกนี้ล้มหายตายจากไปเสียให้หมด ๆ สักทีเพื่อที่ผมจะตั้งหน้าตั้งตาทำงานให้เป็นกิจจะลักษณะ คุณคงไม่คิดหรอกนะว่าผม*ชอบ*กับการต้องใช้เวลาทั้งหมดไปกับการพยายามเคลียร์อุปสรรคทั้งหลายที่ขวางทางอยู่” มาร์คสังเกตว่าเจ้าบ้านดูเหมือนจะหงุดหงิดเล็กน้อยกับคำพูดหยอกเย้าของลอร์ดฟีเวอร์สโตน ขณะเดียวกันก็สังเกตว่าเสียงหัวเราะของลอร์ดฟีเวอร์สโตนนั้นช่างดังฟังชัดสมชาย แถมฟังแล้วชวนให้อดหัวเราะตามไปด้วยไม่ได้ มาร์ครู้สึกว่าเขาเริ่มจะชอบฟีเวอร์สโตนขึ้นมาบ้างแล้ว

“ทำงานอะไรล่ะ...” ฟีเวอร์สโตนถามพลางส่งสายตายิ้ม ๆ มาทางมาร์ค ไม่เชิงเป็นการชำเลืองและไม่คล้ายจะเป็นการหลิ่วตาให้ แต่กระนั้นก็เป็นสายตาที่ทำให้มาร์ครู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของบทสนทนาชวนหัวตรงหน้านี้ด้วย

“ก็แหม พวกเราบางคนก็มีงานวิจัยให้ต้องทำเหมือนกันนะคุณ” เคอร์รีตอบ ลดเสียงพูดต่ำลงเพื่อให้ฟังเป็นการเป็นงานมากขึ้น คล้าย ๆ กับเวลาที่คนบางคนใช้เสียงต่ำ ๆ เวลาคุยกันถึงประเด็นทางการแพทย์หรือเรื่องทางศาสนา

ลอบเป็นชู้กับภรรยาของเขา โอเทลโลเคยคิดว่าจุดแข็งที่สุดของตัวเองคือการเป็นคนหูไวตาไว แต่เขากลับมองไม่เห็นไม่ตระหนักถึงพฤติการณ์ของคนใกล้ตัว เสมือนว่าเขาไม่เหลือจุดแข็งที่ใช้ทำมาหากินได้อีกแล้ว

“ผมไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าคุณมีงานวิจัยทำ*อย่างคนอื่นเขา*ด้วย” ฟีเวอร์สโตนว่า

“ก็นี่แหละข้อที่ห่วยแตกที่สุดของไอ้ระบบนี้ละ” เคอร์รีบอก “ในสถานที่แบบนี้คุณต้องเป็นพวกที่รู้จักพอใจกับการมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างล่มสลายลงไป—คือผมหมายความว่าแค่หยุดอยู่กับที่ไม่ไปไหน—หรือไม่ก็เป็นพวกที่ยอมเสียสละหน้าที่การงานของตัวเองในฐานะนักวิชาการคนหนึ่งเพื่อจัดการกับเรื่องน้ำเน่าของการเมืองภายในวิทยาลัยทั้งหลายพวกนี้ คุณคอยดูเถอะ ฟีเวอร์สโตน วันไหนสักวันผมจะโยนไอ้เรื่องเน่า ๆ พวกนี้ลงจากบ่าเสียให้หมดแล้วก็นั่งลงตั้งใจเขียนหนังสือของผมให้จบเล่ม ข้อมูลต่าง ๆ ก็เตรียมเอาไว้หมดแล้ว ถ้าได้มีช่วงวันหยุดยาว ๆ โล่ง ๆ สักช่วงละก็ผมคิดว่าจะสามารถปั้นขึ้นมาเป็นรูปเล่มได้”

มาร์ค—ผู้ไม่เคยเห็นเคอร์รีเผลองับเหยื่อล่อจากคำพูดของคนอื่นแบบนี้มาก่อน—นั่งมองการโต้ตอบระหว่างชายทั้งสองอย่างเพลิดเพลิน

“เข้าใจละ” ฟีเวอร์สโตนกล่าว “เพื่อที่จะทำให้สถานที่แห่งนี้ดำเนินกิจการในฐานะสังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไปได้ เจ้าของสมองผู้ปราดเปรื่องที่สุดทั้งหลายของที่นี่จึงต้องยอมละทิ้งกิจกรรมทางด้านการเรียนรู้ทั้งหลายไปสินะ”

“เผงเลย!” เคอร์รีเอ่ย “มันก็แบบ...” ก่อนจะเงียบไป ไม่แน่ใจว่าอีกฝ่ายกำลังคุยด้วยอย่างเอาจริงเอาจังหรือแหย่เขาเฉย ๆ กันแน่ ฟีเวอร์-สโตนหัวเราะลั่น เหรัญญิกบัสบี้ซึ่งก่อนหน้านี้ก้มหน้าก้มตากินตุ้ย ๆ วางช้อนส้อมลูบหนวดอย่างระมัดระวังก่อนเอ่ยขึ้นด้วยน้ำเสียงเอาจริงเอาจัง

“ทั้งหลายทั้งมวลที่ว่ามามันก็ฟังดูดีอยู่หรอกในทางทฤษฎี” บัสบี้เอ่ย “แต่ผมคิดว่าเคอร์รีน่ะพูดถูกแล้ว สมมุติว่าถ้าเกิดเขาลาออกจากตำแหน่งรองผู้อำนวยการแล้วก็ถอนตัวกลับเข้าไปจำศีลเขียนหนังสือในถ้ำ เขาอาจจะสร้างสุดยอดตำราเศรษฐศาสตร์ขึ้นมาสักเล่ม—”

“เศรษฐศาสตร์?” ฟีเวอร์สโตนเลิกคิ้วเอ่ยด้วยเสียงตั้งคำถาม

“บังเอิญผมเป็นนักประวัติศาสตร์ทางด้านการทหารนะ เจมส์” เคอร์รีกล่าว บางครั้งเขาก็รู้สึกรำคาญกับเพื่อนร่วมงานที่บอกเท่าไหร่ก็ไม่เคยจำได้สักทีว่าตัวเขาได้รับเลือกเข้าร่วมวิทยาลัยเพื่อสร้างผลงานการศึกษาวิจัยในศาสตร์สาขาไหน

“เออ นั่นแหละ ประวัติศาสตร์ทางการทหาร” บัสบี้ว่า “อย่างที่ผมว่า เคอร์รีอาจจะสร้างสุดยอดตำราประวัติศาสตร์ทางการทหารขึ้นมาสักเล่ม แต่ยี่สิบปีผ่านไปไอ้ตำราเล่มนั้นก็จะล้าสมัย ในขณะที่งานที่เขากำลังทำอยู่จริง ๆ ในตอนนี้ให้วิทยาลัยแห่งนี้จะยังประโยชน์ให้วิทยาลัยไปอีกนานหลายศตวรรษ ไอ้ความพยายามในการดึงสถาบันไนซ์มาที่เอดจ์-สโตว์ คุณคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องแบบนี้ล่ะหือ ฟีเวอร์สโตน ผมไม่ได้แค่กำลังพูดถึงผลประโยชน์ทางด้านการเงินที่จะตามมาหรอกนะ แม้ว่าในฐานะเหรัญญิกผมย่อมต้องให้ค่าน้ำหนักผลประโยชน์ด้านนี้ค่อนข้างสูงอยู่แล้ว แต่ลองคิดดูสิถึงวิถีชีวิตใหม่ ๆ การตื่นขึ้นของวิสัยทัศน์ใหม่ ๆ ชีพจรที่เต้นเอื่อย ๆ มานานที่จะถูกปลุกเร้าขึ้นมา ตำราเศรษศาสตร์สักเล่ม—”

“ประวัติศาสตร์ทางการทหาร” ฟีเวอร์สโตนท้วงเสียงนุ่ม แต่หนนี้บัสบี้ไม่ได้ยิน

“ตำราเศรษฐศาสตร์สักเล่มจะยังประโยชน์ให้ได้มากแค่ไหนกันเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอะไรแบบนี้” บัสบี้เอ่ยต่อ “ผมพิจารณาว่านี่ถือเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของหลักอุดมคตินิยมเชิงปฏิบัติที่เคยพบเห็นกันมาในช่วงศตวรรษนี้เลยด้วยซ้ำ”

ไวน์ชั้นยอดทำหน้าที่ของมันได้เป็นอย่างดี พวกเราทุกคนต่างรู้จักบาทหลวงบางจำพวกที่พอเหล้าเข้าปากได้สักสามแก้วก็จะเริ่ม ๆ ลืมว่าตัวเองอยู่ในสมณเพศ แต่สำหรับบัสบี้เขากลับแสดงออกในทางตรงกันข้าม หลังจากร่ำไวน์เข้าไปสามแก้วบัสบี้จะเริ่มจำได้ว่าตัวเองเคยบวชเป็นบาทหลวง นอกจากจะทำให้เขาช่างพูดช่างเจรจามากขึ้น ฤทธิ์ไวน์และแสงเทียนก็ยังปลุกกระตุ้นตัวตนของ ‘หลวงพ่อบัสบี้’ ที่ยังแฝงเร้นอยู่ในตัวเขาหลังลาออกจากการเป็นบาทหลวงมานานกว่าสามสิบปีให้ลืมตาตื่นขึ้นมา

“อย่างที่พวกคุณทราบ” บัสบี้ว่า “ผมไม่ใช่พวกเชื่อแบบไม่ลืมหูลืมตาในหลักศาสนาตามความเชื่อดั้งเดิม แต่ถ้าหากว่าเรามีความเข้าใจในหลักศาสนาอย่างละเอียดลึกซึ้งที่สุดแล้วละก็ ผมไม่ลังเลเลยที่จะพูดว่าสิ่งที่เคอร์รีทำมาในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมานี้—การที่เขามีส่วนช่วยนำสถาบันไนซ์มาสู่เอดจ์สโตว์—เป็นการทำบุญทำกุศลให้กับเมือง ๆ นี้มากกว่าสิ่งทั้งหลายที่จีเวลทำมาทั้งชีวิต”

“แหม” เคอร์รีเอ่ยด้วยน้ำเสียงถ่อมตน “การทำคุณประโยชน์ให้กับเมือง ๆ นี้ก็คือสิ่งที่ผมหวังเอาไว้ตั้งแต่ต้นนั่นแหละ แต่ว่าผมคงจะไม่ใช้คำพูดแบบที่คุณใช้หรอก เจมส์—”

“เปล่า เปล่าเลย” บัสบี้ตอบ “คุณไม่ใช้คำพูดอะไรทำนองนี้หรอก พวกเราต่างมีภาษาพูดที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่จริงแล้วเราต่างหมายความถึงสิ่งเดียวกัน”

“มีใครรู้บ้างหรือยัง” ฟีเวอร์สโตนเอ่ยขึ้น “ว่าไนซ์คือสถาบันแบบไหนแน่ หรือว่าพวกเขามีวัตถุประสงค์อะไร”

เคอร์รีมองหน้าฟีเวอร์สโตนด้วยสายตาตกใจหน่อย ๆ “เป็นคำถามที่แปลกอยู่นะพอมาจากปากคุณ ดิ๊ก” เคอร์รีเอ่ย “ผมนึกว่าคุณเป็นคนวงในของสถาบันเสียอีก”

“ไม่ออกจะอ่อนเดียงสาอยู่สักหน่อยเหรอ คุณ” ฟีเวอร์สโตนตอบ “ที่คิดเอาเองว่าการมีส่วนเกี่ยวข้องกับอะไรสักอย่างแปลว่าจะต้องรู้รายละเอียดแผนการดำเนินการอย่างเป็นทางการด้วย”

“อืม นะ ถ้าคุณอยากฟังรายละเอียด” เคอร์รีตั้งท่าจะร่ายยาวก่อนจะชะงักไป

“เอาจริง ๆ นะ ฟีเวอร์สโตน” บัสบี้เอ่ย “คุณทำเป็นพูดให้เรื่องง่าย ๆ กลายเป็นลึกลับซับซ้อน ผมคิดว่าวัตถุประสงค์ของไนซ์ก็ค่อนข้างชัดเจนอยู่นะ สถาบันแห่งนี้คือความพยายามครั้งแรกที่จะนำเอาหลักการวิทยาศาสตร์ประยุกต์มาใช้งานอย่างจริงจังจากมุมมองระดับชาติ ความแตกต่างของระดับการนำไปประยุกต์ใช้ระหว่างสิ่งที่สถาบันแห่งนี้จะทำกับสิ่งที่ประเทศเราเคยเห็นกันมาก่อนหน้านี้มันเทียบกันไม่ได้เลย เอาแค่ขนาดของตัวอาคารสถาบันและอุปกรณ์เครื่องใช้ทั้งหลายก็อธิบายกันไม่จบแล้ว! ลองคิดดูสิว่าจนตอนนี้ไนซ์ทำอะไรให้บ้างแล้วต่อวงการอุตสาหกรรม ลองคิดดูสิว่าไนซ์จะมีส่วนช่วยขับเคลื่อนบุคลากรทรงทักษะทั้งหลายของ

ประเทศอย่างไร และก็ไม่ใช่แค่บุคลากรทรงทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์อย่างเดียวด้วยนะ ผู้อำนวยการสิบห้าคนสำหรับแผนกต่าง ๆ ภายในสถาบัน แต่ละคนได้รับเงินเดือนปีละหนึ่งหมื่นห้าพันปอนด์! ผมได้ยินมาว่าสถาบันมีทีมกฎหมายเป็นของตัวเอง! มีหน่วยตำรวจเป็นของตัวเอง! มีการจัดจ้างพนักงานประจำในตำแหน่งสถาปนิก นักสำรวจ วิศวกร! มันช่างน่าทึ่งจริงๆ!”

“โอกาสจ้างงานสำหรับลูกหลานของพวกเราสินะ” ฟีเวอร์สโตนเอ่ย “เข้าใจละ”

“พูดแบบนั้นคุณหมายความว่ายังไง ลอร์ดฟีเวอร์สโตน” บัสบี้ว่าวางแก้วลงกับโต๊ะ

“อ้าวเวร!” ฟีเวอร์สโตนอุทานด้วยแววตาส่อประกายขบขัน “ปล่อยไก่เล้าใหญ่เลยผม ลืมไปเลยว่าคุณมีลูกมีเมียแล้ว เจมส์”

“ผมเห็นด้วยกับเจมส์นะ” เคอร์รีผู้รอโอกาสพูดอยู่อย่างหงุดหงิดเอ่ยขึ้นบ้าง “ไนซ์จะเป็นจุดเริ่มต้นของยุคสมัยใหม่ ยุคสมัยแห่งวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง จนถึงตอนนี้อะไร ๆ มันมั่วส่งเดชไปหมด การมาของไนซ์จะทำให้วงการวิทยาศาสตร์ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ในสถาบันจะมีคณะกรรมการสี่สิบคณะที่ทำงานประสานกันและจัดการประชุมกันทุกวัน โดยการทำงานของพวกเขาจะได้รับการสนับสนุนจากอุปกรณ์อันแสนมหัศจรรย์ชิ้นหนึ่ง—คนที่นั่นเอาตัวอย่างอุปกรณ์ที่ว่าให้ผมดูตอนที่ผมแวะเข้าเมืองครั้งล่าสุด—ซึ่งจะทำหน้าที่รวบรวมข้อค้นพบจากรายงานการประชุมของคณะกรรมการแต่ละคณะที่ถูกตีพิมพ์เอาไว้ที่แผนกต้นสังกัดของคณะเหล่านั้นเข้าด้วยกัน และนำเสนอขึ้นบนกระดานประกาศเชิงวิเคราะห์

ทุก ๆ ครึ่งชั่วโมง จากนั้นรายงานพวกนั้นจะถูกส่งต่อไปยังผู้รับที่เกี่ยวข้องโดยอัตโนมัติ โดยที่ระบบจะเชื่อมโยงรายงานแต่ละชิ้นเข้าด้วยกันด้วยสัญลักษณ์ลูกศรที่เชื่อมส่วนหนึ่งของรายงานฉบับหนึ่งไปยังส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันของรายงานฉบับอื่น ๆ แค่ตวัดสายตาดูกระดานประกาศที่ว่านี่แค่แวบเดียวก็ช่วยให้คุณเข้าใจได้ในทันทีว่าแนวนโยบายของทั้งสถาบันกำลังถูกสร้างขึ้นเป็นรูปเป็นร่างต่อหน้าต่อตาคุณ กระดานประกาศที่ว่าจะอยู่ภายใต้การดูแลของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญจำนวนอย่างน้อยสี่สิบคน อยู่ในห้องทำงานชั้นบนสุดของอาคารสถาบันที่มีลักษณะคล้าย ๆ กับห้องควบคุมระบบส่งสารผ่านท่อสุญญากาศ มันเป็นอุปกรณ์ที่น่าอัศจรรย์อย่างเหลือเชื่อเลยละ รายงานการดำเนินงานลักษณะต่าง ๆ กันจะถูกส่งขึ้นเสนอบนกระดานด้วยรหัสสีกำกับแตกต่างกันออกไป เจ้าอุปกรณ์ที่ว่าน่าจะมีต้นทุนสักครึ่งล้านได้ พวกเขาเรียกเจ้ากระดานอันนี้ว่าเครื่องแพร็ก-โตมิเตอร์”

“และจากตรงนี้” บัสบี้เอ่ยขึ้นบ้าง “ก็เป็นอีกตัวอย่างที่คุณจะเห็นได้ว่าสถาบันแห่งนี้ได้เริ่มสร้างคุณประโยชน์อะไรบ้างแล้วให้กับประเทศนี้ กระบวนการวิเคราะห์แบบแพร็กโตเมทตรีจะกลายเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ คนหลายร้อยคนจะดาหน้าเข้าไปมีส่วนร่วมกับมัน ผลการทำงานร่วมกันของนักวิจัยหัวกะทินับพันอาจจะสร้างการค้นพบใหม่ ๆ จนเจ้ากระดานประกาศเชิงวิเคราะห์นี่กลายเป็นสิ่งล้าสมัยก่อนที่ตัวอาคารสถาบันจะสร้างเสร็จด้วยซ้ำ!”

“แหม สุดยอดไปเลยนะ” ฟีเวอร์สโตนเอ่ย “อย่างเอ็น. โอ. ก็เพิ่งเล่าให้ผมฟังเมื่อตอนเช้าวันนี้ว่างานสุขาภิบาลของสถาบันจะเป็นอะไรที่พิเศษไม่ธรรมดาอย่างแท้ทรู”

“ก็นั่นแหละ” บัสบี้ตอบเสียงหนักแน่น “ผมไม่เข้าใจเลยว่าทำไมใครที่ไหนถึงจะคิดว่าสถาบันแห่งนี้ไม่สำคัญ”

“แล้วคุณล่ะ สตั๊ดด็อก คิดว่ายังไงบ้าง” ฟีเวอร์สโตนถาม

“ผมคิดว่า” มาร์คตอบ “เจมส์กล่าวถึงประเด็นที่สำคัญที่สุดแล้วตอนที่เขาพูดว่าไนซ์จะมีทีมกฎหมายและกองกำลังตำรวจเป็นของตัวเอง ผมไม่สนอะไรทั้งนั้นหรอกกับเจ้าเครื่องแพร็กโตมิเตอร์หรืองานสุขาภิบาลระดับหรูหราหมาเห่า สิ่งที่สำคัญคือตอนนี้เราจะนำเอาแนวคิดทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาทางด้านสังคมโดยมีอำนาจรัฐคอยหนุนหลัง เช่นเดียวกับที่กิจการสงครามได้รับการสนับสนุนจากอำนาจรัฐในอดีต แน่นอนว่าผมหวังว่าสถาบันแห่งนี้จะสามารถค้นพบและจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้มากกว่าที่ความพยายามเชิงวิทยาศาสตร์อย่างอิสระที่ผ่าน ๆ มาเคยทำได้ แต่ที่แน่ ๆ คือไนซ์จะทำอะไร ๆ ได้มากกว่าที่เคยเป็นมา”

“ให้ตาย” เคอร์รีเอ่ยหลังเหลือบมองนาฬิกา “ผมต้องไปหาเอ็น. โอ. ก่อนละ ถ้าพวกคุณอยากจิบบรั่นดีกันต่อหลังดื่มไวน์เสร็จแล้วก็ช่วยตัวเองตามสบายเลยนะ ขวดบรั่นดีอยู่ในตู้ ส่วนแก้วบอลลูน[56] ก็อยู่บนชั้น

[56] Balloon glass แก้วทรงพิเศษสำหรับเครื่องดื่มจำพวกไวน์หรือบรั่นดี ลักษณะเด่นคือแก้วที่โป่งพองตรงกลางและปากแก้วที่คอดเข้า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ไวน์หรือบรั่นดีได้สัมผัสอากาศให้มากและคายกลิ่นออกมาอันจะอบอวลอยู่ภายในแก้ว โดยที่ปากแก้วที่คอดจะป้องกันไม่ให้กลิ่นที่ระเหยออกมานี้รั่วไหลออกไปอย่างเสียเปล่า

เหนือตู้ ผมจะกลับมาโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ คุณไม่ไปด้วยใช่มั้ย เจมส์”

“ไม่ล่ะ” เหรัญญิกบัสบี้ตอบ “วันนี้ผมจะเข้านอนหัวค่ำสักหน่อย พวกคุณสองคนก็นั่งดื่มกันต่อไปเถอะ วันนี้ผมเดินไปเดินมาทำโน่นทำนี่ทั้งวันเลย ไอ้หน้าไหนที่คิดจะดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในวิทยาลัยแห่งนี้คือไอ้โง่ธรรมดาคนหนึ่ง ไหนจะต้องเผชิญความวิตกกังวลอย่างต่อเนื่อง ความรับผิดชอบที่หนักหนาสาหัส แถมยังต้องเจอกับไอ้พวกที่เสนอหน้าแนะให้ดำเนินการวิจัยนั่นนู่นนี่อีก ไอ้พวกหนอนหนังสือที่ไม่เคยแหงะหน้าออกมาจากห้องสมุดหรือห้องปฏิบัติการของตัวเองที่คิดว่าพวกข้านี่แหละคนทำงานได้น้ำได้เนื้อตัวจริง! ผมละอยากจะเห็นจริง ๆ ว่าอย่างเจ้ากลอสซอปหรือใครสักคนในกลุ่มพวกนั้นลองทำงานแบบที่ผมต้องแบกมาวันนี้ทั้งวันดูสักตั้งว่าจะไปรอดมั้ย สหายเคอร์รีเพื่อนยาก ชีวิตคุณจะสบายกว่านี้มากถ้าคุณเลือกทำงานวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ของคุณแทน”

“ผมบอกคุณหลายครั้งแล้วนะ” เคอร์รีตั้งท่าจะท้วง แต่บัสบี้—ซึ่งตอนนี้ลุกขึ้นมาจากเก้าอี้—เดินไปเอนตัวค้ำโต๊ะเล่าเรื่องตลกอะไรสักอย่างให้ลอร์ดฟีเวอร์สโตนฟัง

ทันทีที่ชายทั้งสองเดินออกไปจากห้อง ลอร์ดฟีเวอร์สโตนหันสายตาลึกลับยากจะเข้าใจมาจ้องหน้ามาร์คนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง จากนั้นเขาก็หัวเราะออกมาเบา ๆ ก่อนที่เสียงหัวเราะขลุกขลักจะทวีขึ้นเป็นเสียงหัวเราะดัง ๆ ลอร์ดฟีเวอร์สโตนหงายร่างเพรียวที่อุดมไปด้วยกล้ามเนื้อพิงพนักเก้าอี้อ้าปากโก่งคอหัวเราะดังลั่นขึ้นเรื่อย ๆ เสียงหัวเราะของลอร์ดฟีเวอร์สโตนเหมือนโรคติดต่อฤทธิ์รุนแรงจนมาร์คอดไม่ได้ที่จะหัวเราะตามอีกฝ่ายไป

ด้วย หัวเราะเอิ๊กอ๊ากแบบหยุดไม่ได้เหมือนเด็กสักคนด้วยความรู้สึกขบขันอย่างแท้จริง

“เครื่องแพร็กโตมิเตอร์มั่งล่ะ ห้องน้ำสุดหรูหรามั่งล่ะ หลักอุดมคตินิยมเชิงปฏิบัติมั่งล่ะ” ฟีเวอร์สโตนเอ่ยเสียงหอบหายใจไม่ทันกลั้วเสียงหัวเราะ ขณะที่สำหรับมาร์คช่วงขณะนั้นเป็นเหมือนจังหวะให้ได้ปลดปล่อยตัวเองอย่างหมดเปลือก บรรดาสิ่งต่าง ๆ ทั้งหลายเกี่ยวกับเคอร์รีและบัสบี้ที่ก่อนหน้านี้มาร์คไม่เคยสังเกตเห็นมาก่อน—หรือเคยเห็นแต่ไม่ได้สังเกต—บรรดาสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับคนเหล่านี้ที่ความรู้สึกเคารพนับถือที่มาร์คมีต่อคณะก้าวหน้าทำให้เขามองข้ามไปในตอนนี้กำลังผุดกลับคืนมาในความคิดของมาร์ค มาร์คนึกสงสัยว่าที่ผ่านมาดวงตาเขามืดบอดต่อด้านที่น่าตลกของคนพวกนี้ได้อย่างไร

“ออกจะบั่นทอนจิตใจอยู่สักหน่อยเหมือนกันนะ” ฟีเวอร์สโตนเอ่ยหลังจากตั้งสติกลั้นขำได้พอสมควร “เวลาที่ใครสักคนที่เราจำเป็นต้องอาศัยไหว้วานในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ลุล่วงดันเป็นพวกเพ้อเจ้อน้ำลายแตกฟองแบบนี้เวลาที่คุณถามให้เขาอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้ฟัง”

“แต่กระนั้นในแง่หนึ่งแล้วพวกเขาคือกลุ่มมันสมองของแบร็กตัน” มาร์คว่า

“พระเจ้า ไม่ใช่เลย! คนอย่างกลอสซอป บิลเดอะบลิซซาร์ดและแม้แต่ตาเฒ่าจีเวลมีสติปัญญาเหนือกว่าพวกนี้เป็นสิบเท่า”

“ผมไม่รู้มาก่อนเลยว่าคุณมีมุมมองแบบนี้”

“ผมคิดว่าคนอย่างกลอสซอปกับพวกออกจะถูกเข้าใจผิดอยู่สักหน่อย ผมคิดว่าแนวคิดของพวกเขาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและองค์ความรู้และ

สิ่งต่าง ๆ ทั้งหลายมันออกจะไม่มีรากฐานอยู่บนความเป็นจริงสักเท่าไหร่ ผมไม่คิดว่าแนวคิดของพวกเขามันเหมาะสมกับโลกที่เรากำลังอาศัยอยู่ในปัจจุบัน มันเป็นแค่ความเพ้อฝัน แต่กระนั้นก็เป็นแนวคิดที่ชัดเจนและพวกเขาก็มุ่งมั่นพยายามที่จะบรรลุแนวคิดของตัวเองอย่างเสมอต้นเสมอปลาย พวกเขารู้ว่าตัวเองต้องการอะไร แต่เพื่อนผู้น่าสงสารของเราสองคนนี้—สมมุติเป็นรถไฟสักขบวนนะ—สามารถถูกโน้มน้าวให้ก้าวขึ้นสู่รถไฟขบวนที่ถูกต้องหรือแม้แต่ชวนให้ขึ้นมาเป็นคนขับก็ยังได้ แต่กระนั้นพวกเขากลับไม่มีความเข้าใจแม้แต่นิดเดียวว่ารถไฟมันกำลังมุ่งหน้าไปที่ไหนหรือไปทำไม พวกเขาทุ่มเททำงานหน้าดำคร่ำเครียดเพื่อนำเอาไนซ์มาตั้งที่เอดจ์สโตว์ ข้อนี้ทำให้พวกเขามีความสำคัญชนิดขาดไปไม่ได้เลย แต่กระนั้นวัตถุประสงค์ของไนซ์คืออะไร สิ่งที่พวกเขาทำไปนั้นมันเพื่ออะไร ลองถามดูเถอะ แพร็กโตเมทตรี! หัวหน้าคณะกรรมาธิการสิบห้าคณะ! เหอะ!”

“อืม จะว่าไป บางทีผมก็อาจจะอยู่ในสถานการณ์เดียวกันกับพวกเขาก็ได้นะ”

“ไม่ใช่เลย คุณเห็นประเด็นสำคัญในทันที ผมรู้ว่าคุณเห็นมัน ผมได้อ่านรายงานวิชาการของคุณทุกฉบับนับตั้งแต่ตอนที่คุณสมัครเข้ารับตำแหน่งอาจารย์ นั่นแหละคือสิ่งที่ผมอยากจะคุยกับคุณ”

มาร์คเงียบไปครู่หนึ่ง ความรู้สึกหวิว ๆ เหมือนอยู่ ๆ ถูกหอบจากระดับชั้นความลับหนึ่งขึ้นไปสู่อีกระดับหนึ่งผสมกับฤทธิ์ไวน์ชั้นเยี่ยมของเคอร์รีทำให้เขานึกกล่าวคำพูดอะไรไม่ออกในขณะนั้น

“ผมอยากให้คุณมาทำงานที่สถาบัน” ฟีเวอร์สโตนเอ่ย

“คุณหมายความว่า...ให้ลาออกจากแบร็กตันเหรอ”

“ออกไม่ออกไม่สำคัญหรอก ถึงยังไงก็เถอะ ผมไม่คิดว่าที่นี่มีอะไรสำคัญมากมายให้คุณอยากอยู่ต่อหรอก เราจะตั้งให้เคอร์รีขึ้นเป็นผู้อำนวยการตอนที่เอ็น. โอ. เกษียณ จากนั้น—”

“พวกนั้นคุยกันว่าจะตั้งให้คุณขึ้นเป็นผู้อำนวยการ”

“พระเจ้า!” ฟีเวอร์สโตนอุทาน ตะลึงไปครู่หนึ่ง มาร์คตระหนักว่าจากมุมมองของฟีเวอร์สโตนนี่มันเหมือนกับการเสนอว่า ฟีเวอร์สโตนควรจะขึ้นเป็นครูใหญ่ของโรงเรียนเด็กปัญญาอ่อน มาร์คนึกขอบคุณดวงดาวประจำตัวที่ตอนเขาเอ่ยคำพูดข้างต้นเขาไม่ได้ใช้น้ำเสียงที่ฟังดูเป็นจริงเป็นจังเกินไปนัก จากนั้นทั้งคู่ก็ระเบิดหัวเราะขึ้นมาอีกรอบ

“อย่างคุณ” ฟีเวอร์สโตนว่า “ถ้าให้ขึ้นเป็นผู้อำนวยการก็จะเป็นการสูญเปล่าอย่างสมบูรณ์แบบ นั่นมันงานสำหรับคนอย่างเคอร์รี ถ้าเป็นเขาละทำงานแบบนั้นได้ดีไม่มีที่ติแน่นอน ตำแหน่งแบบนี้ต้องการคนที่รักการรับมือกับงานที่ยุ่งยากซับซ้อนและการใช้อิทธิพลควบคุมคนอื่นโดยไม่มานั่งคิดตั้งคำถามซับซ้อนว่าทำไปทำไม ถ้าเกิดเคอร์รีเกิดมีหัวคิดตั้งคำถามขึ้นมาเขาก็คงจะเริ่มพาผู้คน...อืม...ผมเดาว่าถ้าเป็นเคอร์รีเขาคงใช้คำพูดว่า ‘นำเอาความคิดใหม่ ๆ’ เข้ามาสู่วิทยาลัย ในขณะที่ในตอนนี้เราก็แค่ต้องบอกเขาว่า*เขาน่ะ*คิดว่าคนแบบนี้นะที่ทางวิทยาลัยต้องการแล้วเคอร์รีก็จะ*คิด*ตามนั้น จากนั้นเคอร์รีก็จะตั้งหน้าตั้งตาทำงานแบบไม่ยอมให้อะไรมาขวางจนกระทั่งคนแบบที่ว่าได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นอาจารย์ นี่แหละคือสาเหตุว่าทำไมเราถึงต้องการวิทยาลัยแห่งนี้: เป็นเหมือนอวนดักปลา เป็นสำนักงานจัดหางาน”

“ความหมายของคุณคือเป็นสำนักงานจัดหาคนงานป้อนให้ไนซ์สินะ”

“ถูกต้อง อย่างน้อยก็สำหรับวัตถุประสงค์ข้อแรกสุด แต่นั่นยังเป็นแค่ส่วนเดียวของเป้าหมายของสถาบันเท่านั้น”

“ผมไม่ค่อยจะแน่ใจแล้วละว่าผมเข้าใจตามความหมายคุณทันอยู่หรือเปล่า”

“เดี๋ยวก็ตามทัน ประเด็นเรื่องเจ้าบ้านแล้วก็อะไรต่าง ๆ เทือกนั้นนั่นแหละ นึกออกนะ! อาจจะฟังเหมือนคำพูดของบัสบี้อยู่สักหน่อยถ้าจะพูดว่าตอนนี้มนุษยชาติได้ดำเนินมาถึงทางแยก แต่นั่นคือคำถามหลักสำคัญในตอนนี้: เราจะอยู่ข้างไหน จะเลือกยุคมืดที่ไม่เปิดโอกาสให้ตั้งคำถามหรือยุคแห่งความสงบเรียบร้อย[57] ดูเหมือนว่าตอนนี้เรามีอำนาจอย่างแท้จริงที่จะก่อสร้างปราการเพื่อป้องกันเผ่าพันธุ์มนุษย์เราจากช่วงเวลาอันค่อนข้างไร้เสถียรภาพ ที่จะเข้าควบคุมชะตากรรมของตัวเอง หากตอนนี้เรามอบความเป็นอิสระอย่างแท้จริงให้กับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เช่นนั้นวิทยาศาสตร์ก็จะเข้ายึดครองและปรับปรุงสภาพเผ่าพันธุ์มนุษย์เสียใหม่ ทำให้มนุษย์กลายเป็นสิ่งมีชีวิตทรงประสิทธิภาพอย่างแท้จริง แต่ถ้าวิทยาศาสตร์ไม่ได้รับโอกาสเช่นนั้น...ก็นะ...พวกเราก็เท่ากับจบเห่”

---

[57] Obscurantism or Order; ในที่นี้ลอร์ดฟีเวอร์สโตนเอ่ยถึง Obscurantism อันหมายถึงแนวคิดการสั่งสอนที่เคลือบคลุมหรือไม่เปิดโอกาสให้ตั้งคำถามจากทางคริสตจักรและรัฐบาล เป็นคำที่ปรากฏขึ้นแพร่หลายในช่วงยุคเรืองปัญญา (Age of Enlightenment) หรือยุคแห่งแสงสว่าง ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมของเหล่าปัญญาชนในยุโรปและอาณานิคมบนทวีปอเมริกาช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 โดยมีเป้าหมายเพื่อปฏิรูปสังคมและส่งเสริมการใช้หลักเหตุผลมากกว่าการใช้หลักจารีต หรือสิทธันตนิยม (dogmatism) ความเชื่อ และการเปิดเผยจากพระเจ้า รวมไปถึงส่งเสริมความรู้ทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง

“ว่าต่อสิ”

“มันมีปัญหาหลัก ๆ อยู่สามประเด็น ข้อแรก ประเด็นปัญหาระหว่างดวงดาว—”

“เดี๋ยวคุณ หลุดโลกไปไหนแล้วเนี่ย”

“ถึงไหนก็ไม่สำคัญหรอก ที่สำคัญคือตอนนี้เราทำอะไรไม่ได้สักอย่างกับปัญหาข้อนี้ คนคนเดียวที่สามารถช่วยพวกเราได้คือเวสตัน”

“เขาเสียชีวิตระหว่างการถล่มทิ้งระเบิดของพวกเยอรมันสินะ”

“เขาถูกฆาตกรรมต่างหาก”

“ฆาตกรรม”

“ผมค่อนข้างมั่นใจมากข้อนี้ และผมรู้ชัดแจ้งเลยว่าเจ้าฆาตกรมันเป็นใคร”

“พระเจ้าช่วย! แล้วทำอะไรกับฆาตกรไม่ได้เลยเหรอ”

“มันไม่มีหลักฐานน่ะสิ ไอ้ฆาตกรน่ะเป็นอาจารย์เคมบริดจ์ที่เป็นที่นับหน้าถือตาคนหนึ่ง ผู้ชายสายตาไม่ค่อยดี ขาเดี้ยงไปข้าง เคราดกสวย เขาเคยเป็นแขกมารับประทานอาหารที่วิทยาลัยแห่งนี้ด้วยซ้ำ”

“อะไรคือสาเหตุให้เวสตันถูกฆ่าล่ะ”

“เพราะว่าเขาอยู่ข้างเดียวกับพวกเราไงล่ะ ไอ้ฆาตกรน่ะอยู่ข้างเดียวกับพวกศัตรู”

“คุณไม่ได้กำลังจะบอกว่าเวสตันถูกฆ่าเพราะว่าเขาแค่เลือกเข้ากับฝั่งนี้หรอกนะ”

“เผงเลยล่ะ” ฟีเวอร์สโตนว่า ทุบโต๊ะดังโครม “นั่นละประเด็น คุณจะได้ยินคนอย่างเคอร์รีหรือเจมส์พูดพล่ามถึง ‘สงคราม’ กับพวก

อนุรักษ์นิยม แต่คนเหล่านั้นไม่เคยตระหนักแม้แต่นิดเดียวว่าสงครามที่ว่าคือสงครามที่มีการห้ำหั่นฆ่าฟันกันจริง ๆ และมีผู้เสียชีวิตเกิดขึ้นจริง พวกเขาคิดว่าการต่อต้านด้วยความรุนแรงจากฝั่งตรงข้ามนั้นมันสิ้นสุดลงไปหลังยุคแห่งการบีบคั้นกำจัดคนอย่างกาลิเลโอมันจบลงไป แต่คุณอย่าหลงไปเชื่อแบบนั้นเชียวนะ นั่นน่ะคือจุดเริ่มต้นการบีบคั้นกำจัดอย่างเอาจริงเอาจังต่างหาก พวกมันรู้แล้วว่าในที่สุดตอนนี้พวกเราก็ได้มาซึ่งอำนาจ*ที่แท้จริง* พวกมันรู้ว่าคำถามที่ว่ามนุษยชาติจะเป็นอย่างไรต่อไปจะถูกตัดสินกันในช่วงระยะเวลาหกสิบปีข้างหน้า พวกมันจะสู้สุดใจขาดดิ้นเพื่อแย่งชิงพื้นที่ทุกตารางนิ้วและจะไม่ยอมหยุดไม่ว่าจะเผชิญกับอะไรก็ตาม”

“พวกนั้นไม่มีทางชนะหรอก” มาร์คเอ่ย

“พวกเราก็หวังว่าพวกนั้นจะไม่ชนะ” ลอร์ดฟีเวอร์สโตนตอบ “ผมคิดว่าพวกมันไม่มีทางเอาชนะได้หรอก และนั่นคือสาเหตุว่าทำไมมันจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างมากที่พวกเราแต่ละคนจะต้องเลือกเข้ากับข้างที่ถูกต้อง ถ้าคุณจะพยายามทำตัวเป็นกลาง สุดท้ายคุณก็จะกลายเป็นแค่เบี้ยตัวหนึ่ง”

“โอ๊ย ผมไม่มีข้อสงสัยเลยสักนิดว่าผม*อยู่ข้างไหน*” มาร์คว่า “ให้ตายเถอะ...การสงวนรักษาเผ่าพันธุ์มนุษย์...นั่นถือเป็นภาระหน้าที่ขั้นพื้นฐานอย่างที่สุดแล้ว”

“ก็นะ โดยส่วนตัวแล้ว” ฟีเวอร์สโตนบอก “ผมไม่ได้หลงละเมอไปกับแนวคิดสวยหรูอะไรทำนองนั้นของบัสบี้หรอก มันออกจะเป็นการเพ้อฝันเกินไปสักหน่อยที่จะอ้างเหตุผลการกระทำต่าง ๆ ของใครสักคนว่าเป็นเพราะข้อวิตกกังวลเกี่ยวกับสิ่งใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหลายล้านปีในอนาคตข้างหน้า และคุณก็ต้องจำเอาไว้ด้วยว่าพวกฝ่ายตรงข้ามก็

จะอ้างว่าที่พวกมันทำก็เพื่อการสงวนรักษาเอาไว้ซึ่งมวลมนุษยชาติด้วยเช่นกัน ถ้าเกิดพวกเขาอ้างเช่นนั้น แนวคิดของทั้งสองฝ่ายสามารถถูกนำมาอธิบายได้ในเชิงจิตวิเคราะห์[58] แต่ประเด็นสำคัญในทางปฏิบัติก็มีอยู่ว่าคุณและผมไม่ชอบการเป็นแค่เบี้ยตัวหนึ่งและพวกเราค่อนข้างชอบการต่อสู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการต่อสู้เพื่อฝ่ายที่จะชนะ”

“ถ้าอย่างนั้นขั้นตอนแรกในทางปฏิบัติคืออะไรล่ะ”

“ใช่เลย นั่นล่ะคือคำถามที่แท้จริง อย่างที่ผมกล่าวเอาไว้ ตอนนี้เราต้องพักประเด็นปัญหาระหว่างดวงดาวเอาไว้ก่อน ประเด็นปัญหาข้อที่สองคือเรื่องของคู่แข่งของเราบนดาวเคราะห์ดวงนี้ ผมไม่ได้หมายถึงแค่พวกแมลงและแบคทีเรียเท่านั้นนะ บนดาวเคราะห์ดวงนี้มันมีสิ่งมีชีวิตนานาชนิดอยู่เป็นจำนวนมากเกินไป ทั้งสัตว์และพืช มนุษย์เรายังไม่ได้ชำระล้างดาวดวงนี้จนปลอดโปร่ง อันดับแรกเลยคือเรายังไม่สามารถทำแบบนั้นได้ แถมยังมีเรื่องให้ต้องลังเลใจในแง่ของสุนทรียภาพและมนุษยธรรม ไหนจะยังไม่สามารถหาทางออกให้กับประเด็นคำถามเรื่องความสมดุลทางธรรมชาติอีกต่างหาก ทั้งหลายทั้งหมดที่ว่ามาคือสิ่งที่เราจะต้องจัดการ ส่วนประเด็นปัญหาข้อที่สามคือเรื่องของมนุษย์โดยตรง

“น่าสนใจจริง ๆ มันยังไงเหรอคุณ”

“มนุษย์ต้องรับผิดชอบการควบคุมดูแลมนุษย์ นี่หมายความว่า—จำเอาไว้เลยนะ—ว่ามนุษย์บางคนจำเป็นจะต้องขึ้นเป็นผู้นำคอยควบคุมดูแลมนุษย์คนอื่นที่เหลือ และนี่ก็เป็นอีกหนึ่งสาเหตุว่าทำไมเราถึง

[58] Psychoanalysis

ควรรีบเข้าร่วมขบวนการโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ คุณกับผมน่ะ เราอยากจะเป็นมนุษย์ที่คอยควบคุมดูแลมนุษย์คนอื่น ไม่ใช่ถูกคนอื่นควบคุม”

“ได้คิดวางแผนไว้แล้วหรือยังล่ะว่าจะทำแบบที่ว่าได้ยังไง”

“ที่คิดไว้ก็เป็นกระบวนการที่ค่อนข้างเรียบง่ายและชัดเจนยิ่ง เริ่มต้นจากการบังคับทำหมันพวกที่ไร้คุณสมบัติที่เหมาะสม ชำระสะสางพวกเผ่าพันธุ์ล้าหลังทั้งหลาย—เราไม่ต้องการใครหน้าไหนที่ทำได้แค่ถ่วงความเจริญ—แล้วก็หันมาใช้วิธีการผสมแบบคัดเลือกสายพันธุ์ ตามด้วยการให้การศึกษาอย่างแท้จริงซึ่งรวมถึงการให้การศึกษาเสริมพัฒนาการก่อนคลอด ที่พูดว่า ‘การศึกษาอย่างแท้จริง’ นี่ผมหมายถึงระบบการศึกษาที่ไม่ยึดถือแนวทางไร้สาระประเภท ‘ถ้าไม่อยากเรียนก็เดินออกจากห้องไปซะ’ อะไรพวกนั้น การศึกษาที่แท้จริงจะหล่อหลอมนักเรียนให้กลายเป็นคนตามเป้าหมายที่ตัวระบบต้องการอย่างไม่มีข้อผิดพลาด ไม่ว่าตัวนักเรียนหรือผู้ปกครองนักเรียนพยายามทำอะไรที่จะเป็นการขัดขวางกระบวนการที่ว่าก็ตาม แน่นอนว่าในตอนแรกระบบการศึกษาแบบนี้จะต้องทำงานโดยอาศัยกระบวนวิธีทางจิตวิทยาเข้ามาช่วยเป็นหลักไปก่อน แต่พอเราดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ เราก็จะนำเอาเทคนิคการปรับสมดุลสภาพทางชีวเคมีเข้ามาช่วยและในท้ายที่สุดก็จะเป็นการเข้าควบคุมสมองโดยตรง...”

“มันฟังออกจะเหลือเชื่อเกินไปหน่อยนะ ฟีเวอร์สโตน”

“เรื่องเหลือเชื่อที่จะกลายเป็นของจริงในท้ายที่สุด มนุษย์ประเภทใหม่ และคนแบบคุณนี่แหละที่จะเป็นผู้เริ่มต้นสรรค์สร้างมนุษย์พันธุ์ใหม่ที่ว่านี้ขึ้นมา”

“ตรงนี้แหละที่ผมมีปัญหา อย่าคิดว่าผมพยายามจะถ่อมตัวอะไรหรอกนะ แต่ผมฟังแล้วไม่เข้าใจสักทีว่าผมจะเข้าไปมีส่วนช่วยกับแผนการที่ว่าได้ตรงไหน”

“คุณไม่เข้าใจ แต่พวกเราตระหนักอย่างชัดเจนเลยละ คุณนี่แหละคือคนที่พวกเราต้องการ นักสังคมวิทยาที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี ผู้มีวิสัยทัศน์สุดโต่งแต่ก็มองโลกตามความจริง ผู้ไม่กลัวความรับผิดชอบ แถมยังเป็นนักสังคมวิทยาที่เขียนหนังสือเป็นอีกต่างหาก”

“คุณไม่ได้กำลังจะบอกว่าให้ผมเขียนอะไร ๆ ที่ว่ามานี่ขึ้นเป็นหนังสือหรอกนะ”

“ไม่ถึงขนาดนั้นหรอก เราอยากให้คุณเขียนออกมาเป็นบทความโดยพยายามอำพรางแนวคิดที่แท้จริงไม่ให้โจ่งแจ้งเกินไปนัก แน่นอนว่าเฉพาะแค่ในตอนนี้เท่านั้นแหละ หลังจากที่เราเริ่มทำอะไร ๆ ได้เต็มที่ เราก็จะไม่ต้องมานั่งใส่ใจว่าสาธารณชนชาวอังกฤษจะมีความคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องพวกนี้อีกต่อไป ถึงตอนนั้นเราจะกำหนดความคิดเห็นของภาคสาธารณะให้เป็นอย่างไรก็ได้ตามแต่เราต้องการ แต่ก่อนจะถึงตอนนั้นข้อมูลข่าวสารใด ๆ ที่ถูกนำเสนอออกไปจะสร้างความแตกต่างได้อย่างมาก ยกตัวอย่างนะ ถ้าเกิดว่ามีแม้แต่ข่าวซุบซิบว่าสถาบันไนซ์ต้องการอำนาจที่จะดำเนินการทดลองกับอาชญากร คุณก็จะต้องเผชิญหน้ากับพวกชายหญิงหัวโบราณที่ลุกฮือขึ้นมาพล่ามโวยวายเรื่องมนุษยธรรม แต่พอเปลี่ยนเป็นเรียกมันว่า ‘การบำบัดผู้ปรับตัวได้ไม่ดีด้วยการเรียนรู้ใหม่’ บรรดาผู้ประท้วงพวกนั้นจะเปลี่ยนเป็นสะอื้นไห้ด้วยความยินดีว่าในที่สุดยุคสมัยอันโหดร้ายของการลงโทษแบบให้สาสมต่อความผิดได้สิ้นสุดลงแล้ว เป็นเรื่อง

แปลกอย่างนะรู้มั้ย คำว่า ‘การทดลอง’ น่ะไม่เป็นที่นิยมเท่าไหร่ก็จริง แต่คำว่า ‘แนวทดลอง’ กลับไม่เป็นอย่างนั้น ถ้าบอกว่าคุณจะทำการทดลองกับเด็กนี่ไม่ได้เลยนะ แต่พอเปลี่ยนเป็นการนำเสนอโอกาสให้หนูน้อยน่ารักทั้งหลายได้รับโอกาสทางการศึกษาฟรีไม่มีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนแนวทดลองภายใต้การกำกับของสถาบันไนซ์แทนสิ ถามใครก็บอกว่าผ่าน!”

“คุณไม่ได้กำลังจะสื่อว่าไอ้...เอ่อ...งานด้านสื่อสารมวลชนนี่จะเป็นหน้าที่หลักของผมหรอกนะ”

“งานของคุณไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชนเลย หลัก ๆ แล้วคนที่จะอ่านบทความของคุณคือคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎร ไม่ใช่ประชาชนทั่วไป แต่งานเขียนบทความที่ว่านี่ก็จะเป็นแค่งานเสริมเท่านั้นแหละ ส่วนงานหลักของคุณ...อืม...มันยากที่จะอธิบายว่าหน้าที่การงานของคุณจะพัฒนาไปถึงขั้นไหน ถ้าพูดถึงคนที่มีคุณสมบัติระดับคุณ ผมไม่นั่งกังวลเรื่องประเด็นค่าตอบแทนทางการเงินหรอก คุณน่าจะเริ่มต้นที่ระดับเงินเดือนกลาง ๆ เดาว่าประมาณปีละหนึ่งพันห้าร้อยปอนด์”

“ผมไม่ทันคิดถึงเรื่องนั้นด้วยซ้ำ” มาร์คว่า ความรู้สึกตื่นเต้นพลุ่งพล่านขึ้นมา

“แน่นอนว่า” ฟีเวอร์สโตนเอ่ยต่อ “ผมควรจะเตือนคุณด้วยว่างานนี้มันมีเรื่องอันตรายเข้ามาเกี่ยวข้อง บางทีอาจจะไม่ใช่ตอนนี้เดี๋ยวนี้ แต่พองานมันเริ่มเข้าที่เข้าทางมีความเป็นไปได้สูงมากที่พวกเขาจะหาทางกำจัดคุณเหมือนอย่างที่ทำกับสหายเวสตันผู้น่าสงสาร”

“ผมไม่คิดว่าตัวเองได้ทันคิดถึงเรื่องพวกนั้นเหมือนกันแฮะ” มาร์คบอก